

MAZLUM, KEMAL, HAYRİ'NİN SÖYLEMLERİYLE

ÖLÜME YATMAK

Ekrem SUNAR

Ekrem SUNAR

1946 yılında Diyarbakır'da doğdu. 1964 yılında gazeteciliğe başladı. Türk Haberler Ajansı (THA), Hürriyet Haber Ajansı (hha), Ulusal Basın Ajansı (UBA), Güneş ve Yeni Günaydın gazetelerinin Diyarbakır, Adana, Van bölge bürolarında muhabir ve temsilcilik yaptı. 2005 yılında Irak Cumhurbaşkanı olan Celal Talabani ile Aralık-1978'de Kuzey Irak'ta Peşmerge Lideri iken uluslar arası düzeyde ilk görüşen THA ekibinde yer aldı. Avrupa'nın 22 TV Kanalında yayınlanan Talabani'yle röportaj 1979 yılında Sedat Simavi Vakfı'nın 'TV Haberciliği' dalında "Irak'ta Kürt Koridoru" adı altında birincilik ödülü aldı. Kıbrıs Barış Harekâtı, İran-Irak Savaşı, Körfez Savaşı ile Irak, Suriye, İran ve Ermenistan'da yaşanan toplumsal olayları izledi. Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti tarafından 1986,1987 ve 1988 yıllarında 'Yılın Gazetecisi' seçildi. Sürekli Sarı Basın Kartı sahibi olan Ekrem Sunar, 2009-2012 döneminde Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı yaptı. Sunar'ın Güneydoğu'daki gelişmeleri kapsayan "*Düşük Yoğunluklu Haber Güncesi*", "*Barzan'dan Bağdat'a Kürtler/Irak'ta Kürtlerin Yüzyıl Savaşları*", "*Mezopotamya'nın Medya Süvarileri/Tanıklar*" ve "*Çatışmalı Bölgede Kamuoyunu Aydınlatma Adına-Tarihe Tanıklık Edenler*" isimleriyle yayınlanmış kitapları bulunuyor.

İÇİNDEKİLER:

1. Sunuş;
- Öğrenci Hareketinden Partileşmeye.....
2. İşkencehane Gibi Duruşma Salonları...
3. 97 Kişi Hakkında İdam Cezası İstenen Ana Dava...
4. 'Çapulcu Değil, Siyasi Parti Mensubuyuz'....
5. 'Kürdistan'ın Bir Tarihi Vardır'...
6. 'Toplu İsyan Deyimini Reddediyorum'...
7. 'Kürt Dilinin Yayılma Alanı Kürdistan'ın Kesin Sınıridir'..
8. Kürtçe Yok; Ama Kürtçe Tercüman Var....
9. 'Biz Vampir Değiliz'.....
10. 'Kürdistan'ın Kurtuluşu Halk Savaşı ile Mümkündür'..
11. 'Eylemlerimden Nedamet Duyuyorum.....
12. 'İşkenceler Beni Örgüte Kazandırdı'....
13. 'Gerçeği Gördükleri İçin Konuşuyorlar'....
14. 'PKK Kürdistanıdır'.....
15. 'Sosyalizm İflas Etmiştir'....
16. 'Sosyalizm Değil, Hıdır İflas Etmiştir'.....
- 17- Hıdır Akbalık'ın Yazılı 'İtirafnamesi'...
18. Örgütün Haberleşme Yöntemi....
- 19- 'Devrim İthal Ve İhraç Edilmez'.....
20. 'Sizi Şikayet Etmeseydim Öldürülecektim'....
21. Mezar Taşıma 'Halkına Karşı Borçlu Öldü' Yazılsın..
22. 63 İdam Kararı Çıktı...
23. İnsanlığın Öldüğü Cezaevi....
- 24- PKK Ana Davasında Kim Kimdir?
25. Ekler.....

"Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesi
Mahkeme Tutanaklarından Tarihe
Mal Edilmiştir."
Mazlum Doğan

SUNUŞ:

ÖĞRENCİ HAREKETİNDEN, PARTİLEŞMEYE

PKK (Partiya Karkerên Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) bir organizasyon olarak 1974 yılında çeşitli üniversitelerde öğrenci olan Abdullah Öcalan, Cemil Bayık, A.Haydar Kaytan, Ali Özer, Musa Erdoğan, Kesire Yıldırım, Şahin Dönmez, Turgut Çetineren, İsmet Kılıç, Hasan Asgar Gürgöze, Ali Şer Güngöze, Mustafa Dere, İsmail Güngör, Kamer Özkan, Mehmet Hayri Durmuş, Kemal Aygün, Haki Karer, Mustafa Karasu ve Kemal Pir tarafından Ankara'da 'Ankara Demokratik Yurtsever Yüksek Öğrenim Derneği' etrafında yürüttükleri çalışmalarla ortaya çıktı. Bir öğrenci hareketi olarak ortaya çıkan organizasyonun başında ise Abdullah Öcalan bulunuyordu.

Organizasyon, 1976 yılına kadar Ankara'da; 'Türkiye solu içerisinde Kürdistan sorununu ön planda tutarak' tartışma alanını genişletti. Dönem içerisinde Diyarbakır, Urfa, Elazığ, Tunceli, Bingöl'de grup çalışmalarına ağırlık verdi. 1976 yılı Kurban Bayramında Ankara'nın Dikmen semtinde gerçekleştirdiği toplantı ile yürütülen bireysel çalışmalarını 'grup ilişkilerine' dönüştürerek daha derli-toplu Kürdistan meselesi üzerinde çalışmalar yapmaya başladı. Bu toplantı da ayrıca yeni bir yapılanmaya gidilerek Abdullah Öcalan, Kesire Yıldırım, Haki Karer, Mehmet Hayri Durmuş ve Kamer Özkan örgütün ilk 'ideolojik grubu' olarak seçilip görevlendirildi.

Dikmen toplantısından sonra kendisinden yaygın olarak 'APOCU'lar olarak söz ettiren organizasyon, çalışmalarını Güneydoğu'ya kaydırды; Diyarbakır, Urfa, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Mardin ve Siirt'te kurulan İl Komiteleri ile Kürt gençleri arasında propaganda faaliyetlerine ağırlık verdi. 1977 Aralık ayında Diyarbakır'ın Bağlar semtinde, 1978 Nisan ayında da Elazığ'ın Fevzi Çakmak mahallesinde yapılan toplantılarda 'partileşme' kararı alındı ve kurulması düşünülen parti tüzüğü ile ilgili taslak hazırlandı. Parti Yürütme Kurulu ile Teşkilatlanma ve Askeri alanlarda faaliyet yürütecek kişilerin de belirlendiği Elazığ toplantısında ayrıca, 1978 yılı Kasım ayında Diyarbakır'da üst düzeyde bir toplantı yapılarak 'fiilen partileşme sürecine geçilmesi' karar altına alındı.

Elazığ'daki toplantıda alınan karar gereği, 27 Kasım 1978'de Diyarbakır'ın Lice ilçesi Fis köyünde geniş katılımlı bir toplantı yapıldı. Toplantıya, Abdullah Öcalan, Cemil Bayık, Şahin Dönmez, Mehmet Hayri Durmuş, Haki Karer, Mehmet Turan, Mehmet Şener, Ferzande Tağaç, A.Haydar Kaytan, Mazlum Doğan, Hüseyin Tokgüder, Ali Gündüz, Sakine Polat, Kesire Yıldırım, Duran Kalkan katıldı. Abdullah Ekinci, Mehmet Karasungur, Seyfettin Zorlu, Suphi Karakaş, Resul Altınok ve Sedat Bilici, çağrılı bulunmalarına rağmen Fis köyündeki toplantıya katılamadı.

Fis köyünde yapılan 1. Kongrede Abdullah Öcalan tarafından kaleme alınan partinin tüzüğü ve programı okunarak kabul edildi. Bundan sonraki faaliyetlerin tüzük çerçevesi içerisinde yürütülmesi ve partileşme sürecine girilmesi kararlaştırıldı.

7 Kişilik Merkez Komitesindeki görev bölümü ise şöyle yapıldı:

Welat kod adlı Abdullah Öcalan; Sekreterliğe (Başkan), içerde ve dışarıda genel denetleyici, Merkez Yürütme ile birlikte Merkez Komitenin alacağı kararların uygulayıcısı, Yürütme Kurulu üyesi.

Şiyar kod adlı Cemil Bayık; Merkez Yürütme Kurulu üyesi olarak Sekreter Yardımcılığı, Bölgeler arasında örgütlenme ve denetleme, Mali İşler Sorumluluğuna,

Duran Kalkan; Yürütme Kurulu üyesi olarak bölgeler arası yurt içi ve yurt dışı haberleşme, basım-yayın ve askeri kanadı denetleme sorumluluğuna,

Heval kod adlı Mehmet Hayri Durmuş; Merkez Komite üyesi, İşçi Köylü Komitesi sorumluluğuna,

Azad kod adlı Mehmet Karasungur Askeri İşler sorumluluğuna, (*)

Baki Karer ve Şahin Dönmez Merkez Komite üyeleri olarak örgütlenme sorumluluğuna getirildi. Kemal Pir cezaevinde bulunması, Haki Karer de 18 Mayıs 1977 tarihinde Gaziantep'te çıkan bir tartışma sonucu öldürülmesi nedeniyle PKK'nın kuruluş çalışmalarında yer alamadı.

*.Mehmet Karasungur, 2 Nisan 1983 tarihinde Kuzey Kürdistan'da YNK (Kürdistan Yurtsever Birliği) ve IKDP (Irak Kürdistan Demokrat Partisi) arasındaki çatışmayı durdurmak için girişimde bulunurken arkadaşı İbrahim Bilgin'le birlikte uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.

Öcalan, PKK'nin kuruluş kongresinin kapanışında yaptığı konuşmada, başarıya ulaşabilmenin koşullarını açıklarken şöyle dedi:

-Güçlü davalar alışagalmış kurallarla, alışagalmış örgüt ve anlayışlarıyla hiçbir zaman başarıya gitmez. Güçlü davalar her zaman alışılmışın dışına çıkarak, her zaman herkesin boyun eğdiği kurallara karşı durarak, herkesin cesaret edemediği örgütsel girişimlerle, eylemlerle ancak başarıya ulaşılabilir. Bu yükümlülükler içine girecek daha çok önder kişiler başarıya ulaşabilir. (**)

Merkez Komitesi 1979 Nisan ayında Diyarbakır'ın Ofis semtinde Günaydın Apartmanındaki bir dairede yaptığı toplantıda, 1. Kongrede tespit edilemeyen parti isminin 'Partiye Karkerên Kürdistan-PKK' olarak belirledi. Bu tarihten itibaren de kamuoyuna dağıttığı bildiri ve açıklamalarının altına 'PKK' imzasını koydu.

PKK, kuruluş bildirgesiyle hareket alanını genişlettiğini de ilan etti; yeni bir safha olan şehir eylemleri metotlarını uygulamaya koydu. Başlangıçta; Marksist-Leninist temele dayalı bir örgüt olması nedeniyle sağ gruplarla çatışmaya girdi. Bu dönemin sonlarında Öcalan'ın politik fikirlerinin geliştiği 1970'lerin ortasına kadar yurt içinde gelişen yapılarla bağlantılarını kurarak kendini tanıttı. Fikirlerini harekete koymak için Güneydoğu Anadolu'da var olan feodal yapılarda yer bulmak ve bu yapıları kendi amaçları doğrultusunda, kendi amaçlarının da bölgenin yapısı altında şekillenmesi çalışmalarına ağırlık verdi.

PKK Güneydoğu'da ilk saldırılarını İşçi Partisi'nin İl başkanlarına yönelik başlatarak, şehir savaşı stratejisini devreye soktu. Böylece 'Kuruluş Bildirgesi'yle bölgede varlığını ve sosyal yapısını geliştirmeye başladı. Bu nedenle örgüt 1978-1980 döneminde şehir savaşında aktif rol oynadı. Karşıt görüşlü gruplarla çatışmakla yetinmeyip, 30 Temmuz 1979'da Urfa Milletvekili Mehmet Celal Bucak'a düzenlenen suikastla saldırılarını 'devletle işbirliği içinde olmakla' ve 'Kürtleri sömürmekle' suçladığı aşiretlere yönlendirdi. 1980 darbesi öncesi diğer komünist gruplar gibi yapılanarak propagandasını silahlı eylemlerle duyurmaya çalıştı. 12 Eylül 1980 darbesi bölgede yasa dışı gruplar arasında devam eden şehir savaşı dönemini büyük oranda sona erdirse de PKK'nin eylem kabiliyetini ortadan kaldırmadı.

Darbe öncesi duyum alan Abdullah Öcalan, 1979 yılında Türkiye'yi terk etti. Öcalan'la ülke dışına çıkamayan PKK'nin kurucu üyeleri yanı sıra, örgütün bin dolayında militanı ve sempatanının da aralarında bulunduğu 4 bin dolayında insan yakalanıp hapsedildi. Tutuklananlar arasında bulunan örgütün kurucularından M. Hayrı Durmuş daha sonra, 'Yazılı siyasi savunmalarının engellendiğini' protesto amacıyla 14 Temmuz 1982 tarihinde başlattığı 'ölüm orucu' ile Diyarbakır Cezaevindeki uygulamaları kamuoyu gündemine taşıyan 'direniş hareketi'nin çekirdeğini oluşturdu.

Öcalan'ın Suriye'ye geçmesinin ardından Türkiye'de Ordunun 12 Eylül 1980'te yönetime el koyması; ülke içindeki sol görüşlü siyasi örgütlerin eylem alanının kapatılmasını da beraberinde getirdi. Bunu fırsat bilen Abdullah Öcalan, eylem alanları daralan Türkiye'deki sol görüşlü organizasyonlarını Lübnan'a çağırdı. Bu arada 1981 yılı sonlarına doğru Mahsun Korkmaz komutasında 100 kişilik silahlı bir grubu Türkiye'nin Güneydoğu bölgesine gönderdi. Bekaa'dan gelen 100 kişilik silahlı grup, Şemdin'li sınırına yakın Irak Kürdistan Demokrat Partisi (IKDP) peşmergelerinin terkettiği Lolan kampına yerleşerek bölgede keşif çalışmaları başlattı. Eylem planındaki coğrafyayı tanımak maksadiyle Bekaa'dan yola çıkan 100 kişilik bu birliğin yürüyüşü PKK tarihine 'Kılavuzların Yürüyüşü' olarak geçti. Bir yıl sonra; 1982'de Parti 2. Kongresini Bekaa'da yaptı. Kongrede alınan karar gereği örgütün propaganda çalışmaları Avrupa'ya taşındı. 1983 yılını sınır bölgelerine yerleşen gruplardan oluşturulan küçük komiterlerle coğrafyayı tanıma çalışmalarına ağırlık vererek geçiren PKK, 1984 yılının ilk günlerinden itibaren yeni bir yapıya büründü. Kendisine Mao'nun 'Halk Devrimi' yöntemini seçti. Bu yöntemi ile Suriye'nin destekleriyle Güneydoğu Anadolu'da 'Stratejik Savunma', 'Stratejik Denge' ve 'Stratejik Saldırı' olmak üzere üç aşamadan ibaret olan 'Uzun Süreli Halk Savaşı'nı ilan etti. Ardından bunun ilk aşaması olan 'Silahlı Propaganda' olarak nitelendirilen Hêzên Rizgarîya Kürdistan'ı, (HRK-Kürdistan Kurtuluş Güçleri) kurdu. Kırsalda gerilla metotlarının uygulanması amacıyla kurulan Kürdistan Kurtuluş Güçleri'nden daha sonra üç birlik oluşturdu.

Plan gereği; 'Agit' kod adlı Mahsun Korkmaz komutasındaki '14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği' Siirt'in Erüh-Şırnak-Pervari bölgesine, Abdullah Ekinci komutasındaki '21 Mart Silahlı Propaganda Birliği' Hakkâri'nin Çukurca-Şemdinli ve Ali Ömürcan komutasındaki '18 Mayıs Silahlı Propaganda Birliği' ise Van'ın Çatak bölgelerine saldıracaktı. Ancak Ali Ömürcan (Terzi Cemal)'ın birliği hücumu geçemeyince bu saldırılar gerçekleşemedi.

** Serxwebun Dergisi. 30. Yılında "PKK-Ateşten Bir Tarih" özel sayısından. ANF 5 Ocak 2009 tarihli haber bülteni.

Örgüt nihayet, 15 Ağustos 1984 günü akşamı Siirt'in Eruh ve Hakkâri'nin Şemdinli ilçelerine düzenlediği eş zamanlı ilk büyük ölçekli iki silahlı eylemle Botan'da 'gerilla savaşı'ni başlattığını duyurdu. 'Agit' kod adlı Mahsun Korkmaz (***) komutasındaki birliğin gerçekleştirdiği Eruh baskını PKK tarihine 'ilk kurşun' olarak geçti.

Öcalan daha sonraki tarihlerde yazdığı anılarında, örgüt içinde 1982-84 döneminde sağlanan yapılandırılmanın kendisi için çok önemli olduğunu açıkladı.

21 Mart 1985 tarihinde bölgede her sınıftaki 'bütün yurtseverleri Kürdistan Ulusal kurtuluş mücadeles için seferber edilmesi' maksadiyle ERNK (Eniya Rızgariya Netawa Kurdistan) 'Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesini kuran örgüt, Eruh baskınından bir yıl sonra bu kez Van'ın Çatak ilçesine baskın düzenledi. 15 Ağustos 1985'te Çatan ilçesine baskın düzenleyen Bedran kod adlı Mehmet Şevgat komutasındaki bir PKK grubu, ilçe merkezini uzun süre işgal etti.

PKK, 25 Ekim 1986'de Lübnan'da 3. Kongresini yaptı. Bu kongrede HRK (Hêzên Rizgarîya Kurdistan- Kürdistan Kurtuluş Güçleri) lağvedilerek yerine Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (Artêşa Rizgarîya Gelê Kurdistan-ARGK) kuruldu. 26-31 Aralık 1990 tarihleri arasında örgütün 4. Kongresi Güney Kürdistan'da toplandı. Bu toplantıda ordulaşma, ulusal meclis ve savaş ekonomisinin örgütlenmesi karar altına alındı. 1991-1992 yılında örgütün artan eylemleri 1993'te doruk noktasına ulaştı. 1993'ten 1998 yılına kadar olan dönem örgütün hayatta ve ülkeler arası yapıda kalabilmek için ideolojisini büyük ölçüde yeniden gözden geçirdiği dönemdir. Komünizm (Marksist-Leninist) yerine sosyalizmi benimseyerek, kadın ve erkek eşitliğini savundu. Parti içinde dine karşı tolerans gösterilmesine önem veren bir politika geliştirdi. 1989'da Doğu Bloğu, 1991'de de Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla dünyada Soğuk Savaş bitmesine karşın, PKK Marksist-Leninist söylemlerini terk etmedi. Öcalan, "Bağımsız Birleşik Sosyalist Kürdistan" söylemini bırakarak bu kez "Ortadoğu Sosyalist Federasyonu" gibi projelerden bahsetmeye başladı. Bu değişimlerle PKK, kısa bir süre sonra bu kez Kürt devleti söyleminden vazgeçerek, Türkiye Cumhuriyeti devleti yönetiminde 'Otonom bir yapı'dan söz etmeye başladı.

Bu gelişmeler sürerken Abdullah Öcalan 15 Şubat 1999 tarihinde Kenya'da komplo olduğu iddia edilen bir operasyon sonucu yakalandı. Bu olayla birlikte PKK için yeni ve pek de alışık olmadığı bir süreç başladı. Öcalan, tutuklu bulunduğu İmralı Cezaevinden örgüte yaptığı çağrıda; 1 Ağustos 1999'da Ateşkesin sürdürülmesini ve silahlı güçlerin 1 Eylül 1999 tarihinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırlarının dışına çekilerek, sembolik iki 'barış grubu'nun da iyi niyetin bir göstergesi olarak Türkiye'ye gelmelerini istedi. Öcalan'ın bu çağrısı üzerine Örgüt tarafından PKK'nin Güneydoğu'daki silahlı güçleri sınırların dışına çekildi. Biri Irak'ın kuzeyindeki kamplardan dağları aşarak Şemdinli üzerinden, diğeri de Avrupa'dan uçakla İstanbul'a olmak üzere iki barış grubu Türkiye'ye gönderildi.

2000 yılında Kandil'de yapılan 7. Kongrede Öcalan yeniden Genel Başkan seçildi. "Barış Projesi" kapsamında PKK'nin yeni çizgisinin 'Demokratik Siyasal Mücadele' olacağı kararlaştırılan 7. Kongrede ayrıca 'Marksist-Leninst düzene dayalı bağımsız Kürdistan kurma' amacından vazgeçildi; 'Kürt halkının kimliğinin tanınması, idamın kaldırılması, Öcalan'ın serbest bırakılması' gibi istemleri içeren 'Demokratik Cumhuriyet ve Barış Projesi' şeklinde formüle ettiği bir strateji kabul edildi. Aynı Kogrede PKK'nin silahlı kanadı ARGK 'Artêşa Rizgarîya Gelê Kurdistan-Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu', HPG (Hêzên Parastina Gel- Halk Savunma Güçleri)'ne dönüştürüldü.

PKK, 2002 yılında da kendisini feshetti; bu kez Kürdistan Demokratik ve Özgürlük Kongresi (KADEK) adı ile kamuoyu önüne çıktı. Öcalan'ın Onursal Genel Başkanlığına getirildiği KADEK'in adı, 27 Ekim-6 Kasım 2003 tarihleri arasında yapılan 9. Kongrede KONGRA-GEL (Kürdistan Halk Kongresi) olarak değiştirildi.

PKK bünyesinde kurulan bir başka önemli birim, 'Demokratik, Toplumcu-Konfederal' bir sistemi esas alan KCK (Koma Civakên Kurdistan- Kürdistan Halklar Konfederasyonu)'dir. Öcalan'ın talimatıyla 21 Mart 2005 tarihinde başlangıçta KKK (Koma Komalên Kurdistan-Kürdistan Halklar Konfederasyonu) olarak kuruluşu ilan edilen KCK, 16-22 Mayıs 2007 tarihinde Kandil'de yapılan Kongra-Gel'in 5. Genel Kurulunda 'Dernek' anlamına gelen "Komel" adı yerine, Kürtçe'de 'Toplum/Halk' anlamına gelen 'Cıvak' adı tercih edildi. Böylece KKK'nin adı KCK (Koma Cıvakên Kurdistan-Kürdistan Halklar Konfederasyonu) şekline dönüştürüldü.

*** HRK komutanı Mahsun Korkmaz, Siirt-Şırnak arasındaki Botan bölgesinde yer alan Gabar dağında 28 Mart 1986 günü çıkan bir çatışma sonucu yaşamını yitirdi.

Kuruluşundan günümüze dek hep toparlanma izlenimini veren ve karmaşık dönemden uzanıp gelen kadrosuyla PKK, süreç içerisinde Türkiye'nin önünü hep tıkamaya çalıştı. 1970'lerde kazandıkları beceriler ve Filistin-Suriye-Yunanistan deneyimlerini de bünyesine katarak sağlam bir yapıyla ortaya çıktı; tabanını çok daha belirginleştirdi. Yurt dışı bağlantılarını sağlam temeller üzerine oturttu. Söylemini yerel olgulardan çok uluslar arası olgularla doldurdu. En önemlisi de; desteğini Türkiye devletinin ulaşamayacağı yerlerden elde etmeye başlaması ve uluslar arası bir yapıya geçmiş olmasıdır; sorunun kaynaklarını dışarıya taşıyarak yapılanmasıdır.

Bugün gelinen aşama, 'Kürt Sorunu'nun bir sonucu olarak ortaya çıkan PKK'nin, giderek sorunun ayrılmaz bir parçası haline dönüşmüş olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ortaya çıkışında kendisinden genellikle 'APOCU'lar olarak söz ettiren PKK'nin kuruluşu üzerinden yaklaşık 40 yıl geçti. 12 Eylül 1980 darbesiyle kurulan Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nde 13 Nisan 1981 tarihinde ilk kez yargı önüne çıkarılan örgüt mensuplarının yargılanmaları 24 Mayıs 1983 günü sonuçlandı. Bir gazeteci olarak söz konusu duruşmaların büyük bölümünde gerek örgütün Merkez Komite üyelerinin, gerekse diğer mensuplarının ifade ve sorgularını yakından izleme fırsatını buldum. Öncü kadroların Mahkeme heyetine 'Kürt Sorunu' konusunda konferans verir gibi verdikleri ifade ve sorguların üzerinden ise yaklaşık 31 yıl geçti.

Bu süre içerisinde örgütün geçmişten günümüze sarkan 'amaç ve söylemlerinde' bir sapma olup olmadığı kamuoyunda hep merak -tartışma- konusu oldu. Bu merakın kısmen de olsa giderilmesi maksadıyla, duruşmalarda kayıt altına aldığım notlarımı, mensubu olduğum Türk Haberler Ajansına geçtiğim haber metinlerini ve arşivimdeki mahkeme tutanaklarını süzgeçten geçirmeyi; ortaya çıkan sonucu hem kamuoyu ile paylaşmayı, hem de bir döneme ışık tutması bakımından tarihe şerh düşürmeyi görev kabul ettim.

Ekrem SUNAR-Diyarbakır/2011

* * *

İŞKENCEHANE GİBİ; DURUŞMA SALONLARI

12 Eylül Askeri darbesiyle birlikte Türkiye genelinde başlatılan gözaltı ve tutuklama furyasından Güneydoğu büyük ölçüde nasibini aldı. Bölgede PKK ve diğer Kürt örgütlere yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda 4 bin dolayında kişi, 4'ü Kurdoğlu ve Devegeçidi Kışlasındaki tutukevlerinde, diğeri de şehir merkezindeki E tipi -askeri- cezaevinde tutuluyordu. Sanıklar 7. Kolordu Komutanlığı sahasında kurulan Askeri Mahkemelerdeki duruşmalara getirilirken ya da duruşma bitiminden sonra cezaevine götürülürken; önde ve arkada ağır silahlarla donatılmış askeri panzerlerin eşlik ettiği konvoyun takip ettiği güzergah trafiğe kapıtarak, adeta kuş uçurtulmuyordu.

Duruşma saatinden önce tutuklulara, yargılanacakları duruşma salonunun bulunduğu alanda Harbiye marşı eşliğinde koşu ağırlıklı askeri eğitim yaptırılırdı. 'Marş.. Marş..' sesleri ortalığı çınlatıyordu. Bu eğitim, bir bakıma duruşma saatinin yaklaştığını duyurur nitelikteydi.

Mahkemede devam eden duruşmalara katılan sanıkların konuşma, dinleyici ya da avukatlarıyla bakışma ve işaretleşme hakları yoktu. Sandalyede oturmuş, ellerini nizami şekilde dizlerinin üstünde tutuyorlardı. Kafalar sıfır numara traşlı, tek tip elbise içinde, başlarını dik tutarak, tek bir noktaya bakıyorlardı. Bu nokta genellikle, Mahkeme heyetinin arkasındaki duvarda yazılı 'Adalet Mülkün Temelidir' vecizesiydi. Heykel gibi oturmak zorunda oldukları yerden duruşma sonuna dek öylece yazıya mı, mahkeme heyetine mi bakıyorlardı? Pek anlaşılamıyordu.

Sanıklar, burunlarına konan sineği dahi kovamıyorlardı. Çünkü kalkan ellere, başlarında dikilen gardiyan jandarmalar tarafından anında çöp iniyordu. İşkenceden ve cezaevi yönetiminden şikayet edenler, ya da el kaldırmadan kalkıp konuşmak isteyenler yine başlarındaki gardiyan jandarmalar tarafından tehdit ediliyordu. Kimi zaman da, duruşma salonunda coplanan sanıklar mahkeme heyetine, "İşkence burada da devam ediyor. Burada yaşadığımızı da tutanaklara geçirin" diye bağırarak tepkilerini göstermek zorunda kalıyordu. Duruşmada taşkınlık yaratan ya da mahkeme heyetine saygıda kusur eden sanıklar elleri kelepçelenerek salon dışına çıkarılıyordu.

Kesin kuraldı; tutuklu, belirtilen biçimin dışında bir biçimde oturamazdı; sağında ya da solunda oturanlarla sıkça dirsek teması yapacak şekilde kıpırdıyamazdı. Çünkü bu hareketler, birbirleriyle 'uyarı, işaretleşme ve bir tür haberleşme' kabul ediliyordu. Konuşurken de elini bacaklarına yapışık durumda tutmak zorundaydı. Kâğıt kalem yanında bulunduramazdı.

Tutukluların oturdukları tahtalar bölümünün sağ, solu, önü ve arkasında makinalı tüfekli, ateş etmeye hazır askerler bekliyordu. Sıcaktan ötürü açık olan salon pencerelerin dibinde yine silahlı askerler nöbet tutuyordu. Ayrıca tutuklu bölümlerin arasında coplu askerler vardı. Sanıklar askeri disiplin ile yerlerinden kalkıp sorgu yerinde mahkeme heyetine askeri topuk selamı verdikten sonra her soruya karşı 'evet, komutanım' ya da 'hayır komutanım' diye yanıt vermek zorunda idiler.

Sanıkların salona alınmaları, ya da duruşma ara kararlarında tuvalet ihtiyaçlarına kesinlikle izin verilmiyordu; su ihtiyaçları karşılanmıyordu. Zorunlu bu iki temel ihtiyacın karşılanmaması yargılanan sanıklar için adeta büyük bir işkenceye dönüşüyordu. Bu nedenle bazı sanıklar kimi zaman altlarına edip üstlerini, baslarını kirleterek 'onur kırıcı' duruma düşürülüyordu. Etrafa pis kokular yayılınca bu kez duruşma salonunun pencereleri açılarak içeri havalandırılıyordu.

Duruşma boyunca Avukatların da durumu sanıkların durumundan farklı değildi. Onlar da söz aldıklarında esas duruşta bulunmak zorundaydılar. Salondaki görevli gardiyan askerler, avukatların el ve kol hareketlerini 'Mahkemeye saygısızlık' kabul ederek müdahale ediyordu. Duruşma sırasında Müvekkilleriyle görüşemediği gibi, mahkeme heyetinden de bu yönde talepte bulunamıyordu. Avukat, söz verilmedikçe konuşamıyordu, iskence ve baskılardan söz edemiyordu. Verilen zaman kısıntısının dışına çıkamıyor, sözünü uzatamıyordu. Israr etmesi halinde de durusmadan çıkartılıyordu. Davaya katılan birçok avukat, görevlerini tam olarak yerine getiremedikleri ya da yaptıkları savunmalarda örgütün probandasını yaptıkları savıyla suçlanıyordu.

Bu nedenle birçok avukat davadan geri çekilmek zorunda kaldı. Kimi avukatlar da susturulmaları için sık sık gözaltına alındı. Bu avukatlardan biri de Şerafettin Kaya idi. PKK davasına giren Av. Şerafettin Kaya, sonraki günlerde Rizgari davasından tutuklanarak ağır işkencelerden geçirildi. Kaya yargılandığı Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri mahkemedeki bir duruşmasında gördüğü işkenceleri anlatırken; "O kadar çok işkence metotlarını yaşadım ki, avukatlığımdan utandım" dedi. Diyarbakır cezaevinde 8 ay tutuklu kalan Şerafettin Kaya, serbest bırakıldıktan sonra yurt dışına çıktı. 12 Mart 1971 Sıkıyönetim döneminde de Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO) davasında savunma avukatlığını üstlenen Şerafettin Kaya, giyabında devam eden yargılama sonucu 30 Haziran 1982 günü 'örgüt üyeliğinden' 8 yıl ağır hapis cezasıyla cezalandırıldı.

Ve tüm bunlar, duruşma heyetinin gözleri önünde yaşanıyordu.

Duruşmayı izleyen gazeteciler de 7. Kolordu Komutanlığı Nizamiye kapısında önce polis tarafından sıkı üst aramasından geçiriliyordu. Sonra da kimlik tespitleriyle birlikte geliş amaçları kayıt altına alınıyordu. Toplu ve çift sıra halinde götürülen dinleyici, avukat ve gazetecilerin duruşma salonuna kadar olan askeri alanda başları öne eğik, sağa sola bakmaları; aynı şekilde duruşma salonunda sanıklarla uzun süre bakışmaları yasaktı.

Haber ajanslarının, merkezlerine geçtikleri duruşmalarla ilgili haberler önce, Sıkıyönetim Adli Müşavirliği denetiminden geçiriliyordu. Kontrolden geçen haberler genellikle Sıkıyönetim Komutanlığı bildirisine dönüştürülmüş vaziyette Ajans ve gazetelerin yerel bürolarına geri dönüyordu. Haberlerde kesinlikle 'PKK', 'Kürt Devleti' ve 'Kürdistan' kelimesi kullanılması yasaktı; 'Bölücü', 'APOCULAR', 'Marksist-Leninst örgüt' mensubu olarak söz ediliyordu. PKK'lı yerine kısaca 'Terörist' olarak yazılıyordu. Ancak, bu tür yasaklar, duruşmaların devam ettiği sonraki dönemlerde giderek yumuşatıldı. Bunda da, örgütün öncü kadrolarının mahkemede, 'PKK', 'Kürt', 'Kürdistan' ve 'Kürt Devleti' söylemlerini ısrarla tutanaklara geçirmelerinin rolü büyük oldu.

Süreç içersinde duruşmalarda ilginç olaylar da yaşanıyordu; kimi sanıklar kendisini 'ayyaş' ve 'kumarbaz' olarak tanıtıyordu. Kimi sanıklar da devrimciliğin öyle herkesin yapabileceği işlerden olmadığını savunuyordu. Kimi de salonundaki sanıkları göstererek, "APO burada ise kendisiyle yüzleşmek istiyorum" diyerek davadan sıyrılmak istiyordu.

Kimler geçmediki askeri mahkemelerin duruşma salonlarından; Belediye başkanlarından milletvekillerine, Avukatlardan gazetecilere, askerden muazzaf subay ve astsubaya, polis memurundan emniyet gece bekçilerine, dağdaki çobandan, sokaktaki esnafa, ev hanımından, öğretmen ve öğrenciye kadar her kesim 12 Eylül darbesiyle kurulan Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerindeki yargılamalardan şu veya bu şekilde payına düşeni aldı.

Bu arada İhtilal Konseyi, kamuoyunun dikkatlerini Diyarbakır'da 13 Nisan 1981 tarihinde başlayan PKK Ana davası duruşmalarına yoğunlaştırmak maksadiyle, TRT'ye örgüte yönelik anti probaganda içerikli görüntülü bir program hazırlattı. Güvenlik güçlerince yakalanan PKK'nin öncü kadrosundan Mazlum Doğan ve Mehmet Hayri Durmuş ile Yıldırım Merkit gibi örgüt elemanlarının konuşmalarına da yer verilen görüntülü program, 28 Mart/6 Nisan 1981 tarihleri arasında bir hafta boyunca akşam TRT-Tv'nin Ana haber bülteninden önce yayınlandı. Programa çıkarılan ve aralarında dönemin Hilvan Belediye Başkanı Mehmet Veysi Bayık'ın da bulunduğu, esnaf, köylü, memur,

öğretmen, işçi, çocuk ve ev kadını gibi ‘terör mağduru’ oldukları öne sürülen kişiler de, PKK'nin Hilvan ve Siverek yöresindeki eylemlerinin yol açtığı olumsuzlukları anlatılarak, kamuoyu oluşturulmaya çalışıldı.

* * *

97 KİŞİ HAKKINDA İDAM İSTENEN ANA DAVA

PKK Ana Davasının ilk duruşması 13 Nisan 1981 tarihinde Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemede başladı. Toplam 591 sanıklı örgütün Diyarbakır, Urfa, Siirt ve Mardin grubuyla ilgili 207 sayfalık iddianame Hakim Ön Yüzbaşı Yardımcı Askeri Savcı Basri Özgenç ve Hakim Kıdemli Yüzbaşı Yardımcı Savcı B.Cahit Aydoğan tarafından hazırlandı.

İddianamede haklarında “Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf silahlı çete teşkil ederek silahlı eylemlere girişmek, adam öldürmek, görevli polis memurunu kasten öldürmek, silahlı gasp, adam kaçırma, hürriyeti tehdit, patlayıcı madde atmak, güvenlik güçleriyle silahlı çatışmaya girmek” gibi 22 ayrı suçtan dolayı dava açılan 591 sanıktan aralarında merkez komite üyelerinde bulunduğu 97 sanık hakkında ölüm cezası istendi.

İlk günkü duruşmaya aralarında örgütün önce kadrolarından Kemal Pir'in de bulunduğu 6 tutuklu sanığın katılmadığı duruşma hakimi tarafından açıklanmasına karşın, hazır bulunmamalarının nedeni belirtilmedi. Ancak, duruşmaya katılmayan 6 tutuklunun kimlik tespitleri için adları okunurken, duruşmaya katılan diğer arkadaşları ayağa kalkıp, “Ölüm Orucunda” diyerek bağırdı. Böylece Kemal Pir'in de aralarında bulunduğu 6 tutuklunun cezaevinde ölüm orucunda olmaları nedeniyle ilk duruşmaya katılamadıkları anlaşıldı. Kimlik tespiti sırasında bazı sanıklar tutuklu bulundukları cezaevinde şiddetli işkence gördüklerini, bu nedenle kimlik tespiti yaptıracak durumda olmadıklarını söyledi. Bunun üzerine kimlik tespiti yaptırmayan sanıklar, duruşma hakimi tarafından salondan dışarı atıldı. Bu arada salonda fenalık geçiren Halil Öğüt adlı sanık görevliler tarafından salon dışına çıkarılarak müdahale edildi. Sanık bir süre sonra tekrar salona alındı.

İddianamede, örgütün çizilen ideolojisi doğrultusunda eylemler gerçekleştirebilmesi için ‘Kürdistan İşçi Partisi’ aracılığıyla silahlı eylem propaganda yoluna gidildiği belirtilerek ‘amacı’ konusunda şöyle denildi:

-1979 yılında Kürdistan İşçi Partisi adı altında illegal parti olarak kurulan ve genellikle APOCU'lar olarak bilinen bu örgütün amacı; yayınladıkları bildiriler ve yayın organları Serxwebun isimli dergi ve sanıkların ifadelerinde belirtilmiştir. Belirtilen amaç; Kürt halkının Türk, Arap ve Fars sömürgeciliği tarafından toplumsal yapısı dağıtılmış ve işgal edilmiş olduğu fikrinden hareketle Türkiye’de Türk askerinin ve sömürgecilerinin işgal altında olduğu kabul edilen bölgede Marksist-Leninist temele dayalı devrim mücadelesiyle Bağımsız, Birleşik bir Kürdistan devletinin kurulması amaçlanmaktadır. Türkiye’de Kürdistan’ın mücadelesi bu örgüt ve parti tarafından yürütülecektir. Diğer devletlerin hakimiyetleri altındaki Kürt toprakları da o bölgede yaşayan Kürtler tarafından kurtarılması gerektiği fikrini savunmaktadırlar. Bu amaçlarına ulaşabilmek için de eğitim safhasında daha ziyade gerici diye tanımlanan bölgede kendi siyasetlerine ihanet eden Kürt olsun, Türk olsun herkese karşı eylem gerçekleştirmeyi, bu arada kendi teşkilatlanmalarını ve örgütlenmelerini zorlaştıran devlet güçlerine karşı da eylem gerçekleştirmeyi planlamışlardır. Silahlı propaganda yolu ile partinin kuruluşundan beri gençlik ve halk silahlı eyleme alıştırılacak ve benimsetilecektir. Parti teşkilatını tamamlayıp dış desteği de sağladıktan sonra devlete karşı şiddet eylemlerini artırarak, devletin müdahalesini üzerlerine çekmeyi planlamışlardır. Devlet Güçleri müdahale edip büyük ölçüde kuvvet kullanmaya kalkışınca halkın buna isyan edeceği, dış güçlerin de yardımı ile isyan sonucu bağımsız Birleşik Marksist-Leninist sisteme dayalı bir Kürdistan Devleti kuracaklarını amaç olarak kabul etmişlerdir.

İddianamenin sanıkların yüzüne okunması ve ağırlıklı olarak kimlik tespitlerinin yapıldığı duruşmalar bir hafta sürdü.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 nolu Askeri Mahkemede 13 Nisan 1981 tarihinde başlayan PKK'nin ana davasında yargılanan 591 sanık hakkındaki iddianamenin okunması ve kimlik tespitleriyle ilgili duruşmalar, 19 Nisan günü tamamlandı. 20 Nisan 1981 gününden itibaren de sanıkların sorgulamalarına geçildi.

* * *

‘ÇAPULCU DEĞİL, SİYASİ PARTİ MENSUBUYUZ’

Tarih, 20 Nisan 1981.

Yer, Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesi.

Sorgulamaların yapıldığı ilk günkü duruşmada; örgütün Siverek İlçe Komitesi üyesi Erkan Uzun, “Biz silahlı çete değil, siyasi örgüt mensubuyuz” dedi.

Örgüte silah-muhimmat temin etmek, Siverek Belediye Başkanı Suat Karataşlı ile birçok öldürme ve yaralama olayına karıştığı iddiasıyla idamla yargılanan Erkan Uzun, örgütün silahlı eylemlerine katılmadığını, ancak kırsal alanda probaganda çalışmalar yaptığını öne sürdü.

Örgütün ‘çapulcu’ ya da başka oluşumlarla ilişkilendirilmesinin de doğru bir tespit olmadığını savunan Erkan Uzun; “İddianamade, PKK’nın önce silahlı bir çete olarak, sonra da UKO (Ulusal Kurtuluş Ordusu) ve APOCU’lar olarak ele alınmıştır. Bu doğru bir tespit değildir. PKK silahlı çete değildir; siyasi bir partidir. Buna siyasi bir örgütte denilebilir. Hareket içinde görev alanlar kişilere bağlı olarak hareket etmedikleri için APOCU’da değildir. PKK’de UKO diye bir akım yoktur. Kürtler kelimesi de doğru bir kavram değildir. Özünde Kürdistan kavramı doğrudur. İddianamenin bu doğrultuda ele alınması gerekiyordu. PKK, bölgedeki aşiretlerin gücünden yararlanarak siyasi çıkar sağlamamıştır. Aksi taktirde bu salonda siyasi çıkar sağladığımız iddia edilen aşiret mensupları da örgüte yardım ve yataklıktan yargılanmaları gerekirdi. Aslında PKK özünde aşiretçilik ve feodal gericiliğe karşıdır. Kürdistan’ın ulusal yapısına engel olan bu gerici kurum ve yapıları karşı mücadele vermiştir. Bu gerçek ortada iken, PKK’nın aşiretlerin gücünden yararlanarak siyasi çıkar sağladığını iddia etmek hakkaniyet ölçülerine uygun değildir.

Duruşma Hâkimi; PKK’nin programı ve amacı nedir? Anlatacakların kısa olsun.

Erkan Uzun; Ülkemdeki insanların sefalet içinde yaşamaları, baskı ve zulüm altında tutulmaları beni PKK’nın devrimci hareketine katılmamı sağladı. Çünkü PKK’nin programında sömürülen ülkelerdeki insanların verdiği halk savaşı stratejisi rehber alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmayı amaç edinmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin Kürt halkı üzerindeki baskısına, Kürdistan’ın sömürülmesine karşı mücadeleyi amaç edinmiştir. Bu yönde çalışmalar vermiştir.

Duruşma Hâkimi; Kürdistan neresidir?

Erkan Uzun; Kürdistan, bugün Mezopotamya dediğimiz bölgelerdir. Bu bölgeler Türkiye, Suriye, İran ve Irak topraklarında dört parçaya bölünmüş topraklardır. Dolayısıyla Kürdistan sömürgeci bu 4 ülkenin topraklarında bulunmaktadır. Zaten, Ortadoğu’nun bugünkü siyasal sınırları da emperyalist ülkeler tarafından çizilerek belirlenmiştir.

Duruşma Hâkimi; Kürtler nereden geldi?

Erkan Uzun; Kürtlerin ve Kürdistan’ın bir tarihi vardır. Nasılki, ayla güneş varsa, Kürtler ve Kürdistan da vardır. Bu gerçek inkar edilemez. Ancak, uluslaşma yolundaki mücadeleleri her zaman sömürgeci güçler tarafından sert biçimde engellenmiştir. Kürtler tüm engellemelere, ağır baskılara, sindirmelere ve soykırımlara rağmen kendi toprakları üzerinde uluslaşma mücadelesinden hiçbir zaman vazgeçmediler. Ve bir gün mutlaka kendi topraklarında özgürce yaşayan bir ulus olacaklarına da inanıyorum. Dünyada varlıklarını mutlaka kabul ettireceklerdir. Zaman bunu bize gösterecektir. Kürtlerin nereden geldikleri ise pek önemli değildir. Üzerinde yaşadıkları topraklarda hep var oldular, varlıklarını da sürdüreceklerdir.”

Duruşma Hâkimi- Alanda probaganda yaptığınızdan söz ettin. Ne tür probaganda?

Erkan Uzun- Doğrudur. Siverek’te örgütün kırsal alanda probagandasını yaptım. Genellikle Siverek bölgesinde bir sömürü düzenini kuran M. Celal Bucak’ın halk üzerinde bir baskı unsuru olduğunu anlatıyordum. Bu adamın malımıza, namusumuza göz diktiğini, buna karşı mücadele veren PKK’nin desteklenmesi gerektiğini izah ediyordum.

Duruşma Hâkimi- Peki silahı nasıl temin ediyordunuz?

Erkan Uzun- Silahlar bireysel imkanlarla olduğu kadar, kaçakçılar aracılığıyla da sağlanıyordu. Özgürlük mücadelesi veren PKK militanlarında olduğu kadar, Bucak aşiretinin sağdan soldan topladığı eşkiyaların elinde daha fazla silah bulunuyordu. Bu silahlarla halk sindiriliyor ve soyuluyordu.

* * *

‘KÜRDİSTAN’IN BİR TARİHİ VARDIR’

Tarih, 24 Nisan 1981.

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede süren duruşmada Selim Çürükkaya adlı sanığın sorgusu yapıldı.

Örgüte 1976 yılındanberi sempati duyduğunu, buna karşılık örgütte önemli bir görevi bulunmadığını öne süren Selim Çürükkaya; “Zaman zaman örgütün Siverek konusundaki tartışma toplantılarına katıldım. Bu toplantılarda Siverek’in köy ağası ve zamanın milletvekili Celal Bucak’ın yöre halkı üzerindeki baskılarını işliyorduk. Ama ne yazıkki, bu adam bugün suçsuz görülmekte ve dışarıda elini kolunu sallayarak dolaşmaktadır,” dedi.

Duruşma hâkiminin, PKK'nin amacı nedir?

Selim Çürükkaya; PKK'nin amacı, Kürdistan halkını örgütlemektir.

Duruşma hâkimi; Kürdistan halkı demekle neyi kastediyorsun?

Selim Çürükkaya; Kürdistanın bir tarihi vardır. Bu tarih süreci içerisinde Kürt halkı çeşitli ülkelerin sömürgesi altında yaşamıştır. Bugün de Türkiye’nin aralarında bulunduğu devletlerin işgal ettiği topraklarda yaşamlarını sürdürmektedirler. PKK'nin amacı, işgal edilen bu topraklarda bir Kürt devletini kurmaktır.

Duruşma Hâkimi; Kürdistan neresidir?

Selim Çürükkaya; Kurulması yönünde mücadele verilen Kürdistan’ın bir bölümü Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu bölgesidir. Bu bölgede 20 il kalmaktadır. İşgal edilen Kürdistan’ın diğer parçaları Irak, İran ve Suriye’deki Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu bölgesine sınır olan bölgelerdir.

* * *

‘TOPLU İSYAN DEYİMİNİ REDDEDİYORUM’

Tarih, 21 Mayıs 1981,

Yer, 2 Nolu Askeri Mahkeme.

‘İhtiyar’ kod adı ile tanınan örgütün Diyarbakır Bölge Sorumlusu olduğunu belirten Hamit Baldemir’in sorgusu yapıldı.

Sanık Hamit Baldemir, sorgusuna iddianamede yer alan ‘çapulcu’ suçlamasını redderek, “PKK Örgütü çapulcu değildir; bağımsızlık savaşını veren siyasal bir örgüttür. Amacımız, Türkiye’yi bölmek değildir,” diyerek başladı.

Duruşma Hâkimi; Bağımsızlık savaşını nasıl verecektiniz?

Hamit Baldemir; Bağımsızlık savaşımızı uzun vadede halk savaşını vererek kazanacaktık. İddianamede belirtilen toplu isyanı red ediyorum. Biz toplu isyan değil, halk savaşını veriyoruz. Bugünkü koşullarda barışçı yoldan Kürdistan’ın kurulacağına inanmıyorum. Bu inancımı, daha önce yaşadığımız isyanlar teyit etmektedir. Bu nedenle özgür bir Kürdistan için mutlaka halk savaşının gerekliliğine inanıyoruz. Bu mücadelemiz sürecinde süper gücü de kabul etmiyoruz, temel güç halktır. Marksist-Leninist sistemle köylü bağımsızlığını elde edebilir. Buna inanıyoruz,” dedi.

Duruşma Hâkimi; “Halk savaşı nasıl gerçekleşebilir?

Hamit Baldemir; “Parti önderliğinde halk cephesi kurularak ordu oluşturulacaktır. Amacımız, savaşma-denge-saldırı aşamalarından geçerek örgütlenmemizi sağlamaktır. Örgütümüz, üstten alta doğru merkezi bir örgüttür. Örgütün en büyük organı ise kongredir.

* * *

‘KÜRT DİLİNİN YAYILMA ALANI KÜRDİSTAN’IN KESİN SINIRIDIR’

‘Uzun süreli halk savaşı;

Genel ideolojimizin stratejik hedefi bu.

Bunun PKK’nin de hedefi olması gerekir.’

Kemal Pir

Tarih, 26 Mayıs 1981.

Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede sabah saat 08.30 da başlayan duruşmada 189 sanıklı PKK’nın Urfa grubunda yargılanan Kemal Pir’in sorgusuna geçildi. Kemal Pir duruşma salonuna cezaevinde girdiği açlık grevi nedeniyle Jandarmaların kollarında bir hayli bitkin vaziyette

getirildi. Ayakta durmakta güçlük çeken Kemal Pir sorgusunu, sanıkları çevreleyen korkuluklara tutunarak yaklaşık 2 saatte tamamlayabildi.

Mahkeme tutanaklarından:

Duruşma Hâkimi- Kemal, PKK örgütün üyesi olduğun ve bu örgüt adına faaliyetlerde bulunduğun; 4.8.1978 günü İsa Abacı'nın öldürülmesi olayına iştirak ettiğin, 15.8.1978 günü Mehmet Akyüz'ün öldürülmesine ve oğlunun yaralanması olayına iştirak ettiğin, aynı yıl polis memuru Ekrem Çölgen'in öldürülmesi olayına karıştığın, 25.9.1978 günü Fehmi Kasaroğlu'nun öldürülmesi olayına iştirak ettiğin; ayrıca görevli polis memurlarına silahlı mukavemette bulunduğu ve görevli polis memurlarını öldürmeye tam teşebbüs ettiğin iddia ediliyor. Mikrofonu kendine göre ayarla.

Uzun boylu olduğu için mikrofonu ayarlayan Kemal Pir, sorgusuna "Hareketi sevmeyenler, hareketi karalamak, çamur atmak için APOCU'luğu uydurdular. Apoculuktaki amaç; bizi tek kişiye bağlı göstermek gibi bir şeydir. Halbuki biz bir insana falan bağlı değiliz. Abdullah yoksa, bu hareket yoktur diye bir şey söz konusu değildir. Abdullah'ın kendisi de bu hareketin bir insanıdır," diyerek başladı.

Sonra da; 'Bir de, iddianamede benim PKK Merkez Komitesi üyesi olduğum iddia ediliyor, Ona da cevap vermem gerekiyor,' dedi.

Duruşma Hâkimi; Tabii. Örgüt üyesi demekle bunları kastediyoruz. Bir de yüksek sesle konuşursanız hem arkadaşlarınız, hem de mahkeme heyeti duyar. Biraz yüksek sesle konuş.

Kemal Pir- Arkadaşlarımdan birinde iddianame var. Onu almak istiyorum. Ona bakarak bazı noktaların açığa çıkması açısından mümkün mü? (kendisine mahkeme tarafından iddianame verildi.) Beni doğal PKK üyesi olarak kabul edebilirsiniz. Ben PKK'nin kuruluşuna katılmadım. O dönemde cezaevinde idim. Katılmak isterdim yalnız. Yani PKK adında bir örgütü kurmayı ve onun merkez komitesinde de görev almayı kabul ederdim. Ancak çeşitli nedenlerle ben böyle bir görevde ne bulundum, ne de böyle bir örgütün kurulmasına katıldım. Yalnız genel anlamda bu hareketin ideolojik, politik görüşleri aynı zamanda benim görüşlerimdir de. Benim bu siyasal akıma katılmam niye mümkün oldu veyahut ben böyle bir siyasal harekete niye katıldım? Katılımım hangi yıllara rastlar veyahut ben böyle bir ideolojik, siyasi akımın ortaya çıkmasında ideolojik olarak katkılarım var mı? O noktanın da açığa çıkması, tarih önünde açığa çıkmasını istiyorum. Ben, PKK davasının tarihsel bir dava, bu davaya bakan mahkemenin de tarihsel bir mahkeme olduğuna inanıyorum. Yani basit bir dava olduğuna değil; herhangi bir hukuki şeyden ziyade, tarihsel önemi olduğuna da, buradaki mahkemenin tarihsel önemine de inanan bir insan oluyorum. İnsan olarak tarih önünde de gerçeklerin ortaya çıkmasını, şahsımla ilgili olarak tarih önünde de gerçeklerin ortaya çıkmasını, şahsımla ilgili gerçeklerin de tarihe gerçek olarak geçmesini istiyorum.

Bu açıdan, benim bu hareketteki yıllarımı, neden katıldığımı izah etmek istiyorum. Ben yoksul bir aile çocuğu olarak dünyaya geldim. 12 Mart 1971 döneminde Türkiye'de devrimciler öldürülüyordu. İdam ediliyorlardı. Halk üzerinde gerçekten büyük bir baskı vardı. Ben de o yıllar öğrenciydim. 1972 yıllarında öğrenciydim. Ben bunların gerçek nedenlerini araştırmak istedim ve Türkiye'de de bir eşitsizliği görüyordum. Eşitsizlik vardı, işçi sınıfının baskı altına alındığı, sömürüldüğü, yoksul gece kondu mahalleleriyle, burjuva mahalleleri arasında farklar açık, belirgin, yoksul köylünün durumu da açık, belirgin; ama bu ülkede refah sürenlerin da durumu açık, belirgindi. Aynı zamanda dünya çapında ulusal kurtuluş hareketlerinin ve sosyalist hareketlerin de önemi vardı. 1972 yıllarındaki devrimci gençlik hareketleri ve devrimci hareketler beni dünyadaki olan olayları araştırmaya, incelemeye tahlil etmeye, öğrenmeye götürdü. Ben araştırır, incelerken ve tahlil etmeye çalışırken işleri gerçek, çıplak olarak kavramaya çalıştım ve Marksizme yöneldim. Marksizm'in tek doğru düşünce sistemi olduğunu, sosyalist sistemin ezilen sınıfları kurtaracağını, eşitsizliği ortadan kaldıracağını, dünyadaki eşitsizliğin kapitalist sistemden kaynaklandığına inandım, Marksist oldum. Yani sosyalist oldum. Dünyayı tanımak, benim için bilmek, tanımak yetmiyordu. Dünyayı değiştirmek gerekiyordu. Değiştirmek içinde mücadele etmek gerekiyordu. Ben aynı zamanda sadece bilen bir insan değil; bilen, araştıran bir insandan ziyade dünyayı değiştirmek için mücadeleye katılmanın da gerekliliğine inandım.

Duruşma Hâkimi- Kemal, nasıl bir değişiklik? Dünyayı değiştirmek dediniz?

Kemal Pir - Dünyada hüküm süren eşitsizlik var. Bu eşitsizlik kapitalizmden kaynaklanıyor. Kapitalizmin en üst aşaması emperyalizme karşı mücadele, emperyalizme ve kapitalizme karşı mücadele, sosyalizm için mücadele. Buna karar verebilmek için sosyalist olmak gerek.

Duruşma Hâkimi- Değiştirmek, sosyalizmin kapitalizmin yerine ikamesini mi kastediyorsunuz?

Kemal Pir- Evet. Sosyalizmin, kapitalizmi yok etmesi için sosyalizmin hakim olması gerek.

Ama değiştirmek basit bir olgu değil, yani normal olarak insanlara anlatmakla mümkün: insanları ikna etmekle mümkün, ama öyle ki her sistem kendisini koruyacak örgütleri de yaratmış. Bizatihi mahkemelerin varlığı, ceza gibi şeylerin varlığı, silahlı güçlerin varlığı; her sistemin kendisini koruma örgütleridir. Bu rgtler müsaade etmiyorlar. Müsaade etmedikleri için, yani devlet örgütünün bizatihi varlığı sistemi koruyor. Devletin yıkılması gerekir. Düşüncem bu. Bir de sistemi ikame etmek istiyorsan o devletle mücadeleyi, (Marksizm'de de böyledir) hedef alıp o devleti ortadan kaldırmalısn. O devletin yıkıntıları üzerinde yeniden bir devleti inşa etmek zorundasın. şimdi ben, işte bu dönemde Türkiye'deki devletin, bu şekilde ortadan kaldırılmasına inandım. Çünkü Türkiye'de hüküm süren sistem, kapitalist sistemdir; emperyalizme bağlı bir sistem. Benim devrimci olmamda etkenlerden birisi de bu zaten.

Türkiye'de Amerikan emperyalizminin üsleri vardır. Bunlar, Adana'da İncirlik'te, Sinop'ta, Ege'de NATO sleri gibi. Halbuki ben tam bağımsızlıktan yana olan bir insandım. Ve bu durum ulusal onuruma dokunuyordu. Bunun da etkisi vardı. Üstelik lkemizde çıkan yeraltı servetlerin çoğunu ülkemizden götürülüyordu. Bize mamul maddeler satmaya çalışıyorlardı, ara malları retemiyorduk. Bizde montaj sanayi gelişiyordu. Bilim ve teknik geliştirilmiyordu, beyin g vardı. Ülkemizde yetişen beyinler yabancı ülkelere götürülüyordu. Ülkemiz gelişmiyor, halkımız geri kalıyordu. Halkımız sefalet içindeydi. Ve emperyalizm ülkemizden bu tür şeyleri alıp gittiği için halkımızın gelişmesi mümkün olmuyordu. Bu da benim devrimciliğe doğru bir gelişmeye yolaçtı. Dolayısıyla Türkiye'de hüküm süren sistemin kapitalist sistem olduğu, emperyalizme bağımlı olduğu bu sistemi ayakta tutan gücün devlet olduğu; devletin de Türkiye'de hakim olan burjuva sınıflarının devleti olduğudur. Çünkü her insanın düşüncesi istisnasız bir sınıfın damgasını taşır. Sistem bir sınıfa aittir. Ve diğer sınıflar da onun peşi sıra giderler. Genel anlamda durum budur. Bu anlamda böyle bir şey, durum budur. Bu burjuva sınıflarına düşman olmamı, burjuvaziyi ve onun sistemini de yıkmam gerekiyordu. Bu sistemi yıkabilmek için sisteme düşman olan hareketleri aradım, Türkiye'de devrimci, komünist hareketlerdi bunlar. Kürdistan'da da ulusal kurtuluş hareketi idi. Türkiye'deki devrimci hareketler o zaman, 1974 yıllarında parçalanma eğilimlerini temsil ediyorlardı. Parçalanma eğilimlerini temsil ediyorlardı; ama bu hareket toparlayıcılık vazifesi görüyordu. Yani devrimci çevrelerde toparlayıcı vazifesi gösteriyordu. 1972'lerde ortaya çıkan ve bu gün PKK hareketi olarak da bilinen bu hareket bir örgüt değil, ideolojik, siyasal bir akımdı. Bu hareket toparlayıcılık vazifesi görüyordu, toparlayıcıydı. Ve geleceğinde şey vardı, yani zafer şeyleri vardı, hala da var, buna inanıyorum. Bu hareketin geleceği parlak, iktidar olacak. Böyle bir durum vardı. Bunun için ben bu harekete katıldım. Bu harekete de böyle basit tartışmalarla katılmadım. Yani bir gençlik rgt vardı. Ankara'da ADYD, (Ankara Demokratik Yüksek ğrenim Kültür Derneği.) bu derneğin ben de yesiyidim. Bu derneğe gidip geliyordum. Abdullah (calan) arkadaşı orada tanıdım zaten. O dernek vasıtasıyla tanıdım; ama bu hareketin ideolojik olarak şekillenmesinde ben bulunmadım. Benden önce zaten bu hareket şekillenmişti. Ben bu harekete deminki saydığım nedenlerden dolayı katıldım. Devlete dşmandım, devleti yıkmak istiyorduk biz. Burjuva sınıflarının devleti olduğu için yıkmak istiyorduk. Onun için bu hareketi araştırdım, baktım. Bu hareket ne diyor, ne demiyor? Komünist mi, değil mi? Sosyalist mi? Basit milliyetçi bir hareketse asla katılmazdım. Milliyetçiliğe karşıyım çünkü ben. Milliyetçi değilim, milliyetçi düşüncenin hangi ulustan olursa karşısıyım, milliyetçi düşüncenin hangi ulustan olursa olsun karşısıyım. İster bunlardan olsun, ister ne olursa olsun, Kürtlerden olsun. Katılmazdım ben böyle bir harekete.

Katıldığım yıllar da 1974 yılları değil. 1974 yıllarında böyle bir hareketi tanıdım, böyle bir hareketin eğilimin temsilcilerini gördüm, konuştum tartıştım; Türkiye'deki devrimci harekete katıldım istiyordum. Ama orada, toparlayıcılık olmadığı için katılmadım. Ben 1976 yıllarında bu harekete kesin olarak katılmaya kara verdim. Ama katıldığım zaman, bu hareket iddianamede iddia edildiği gibi bir örgüt değildi. Bir ideolojik siyasal eğilimdi. rgtlenmesi gerekiyordu. Benim de bu yönde katkım olur diye düşündüm.

Duruşma Hâkimi- Nasıl tartışma yapıyordunuz?

Kemal Pir; Bu tartışmalar burada iddia edildiği gibi, Türkiye'de Kürtlerin sömürüldüğü biçiminde değil, zaten bu biçimde yanlış. Burada geçtiği biçimiyle anlayışımıza da, Marksizme de ters. Kürdistan'da bir toplum vardı, biz Marksizmi toplumlara uygulamak istedik, benim düşünceme göre böyle. Tartıştığım insanlar, o arkadaşlarda öyle idi, Tüm toplumları kurtarıyorsa Marksizm, Kürdistan toplumuna da uygulanabilir. Kürt toplumuna değil, Kürdistan toplumuna uygulanabilir. Ki ayrıca şu da vardı, dünya çapında ulusal kurtuluş hareketleri yükseliyordu. Vietnam devriminin zaferi var, Kamboçya, Lagos devrimlerinin zaferi var, gençlik anti-emperyalist mücadeleye yönelmiş Türkiye'de. Biz de o şeyin etkisindeyiz. Angola, Mozambik, Gine'de mücadeleler var. Ulusal Kurtuluş

hareketlerinin zaferi var. Filistin devrimi var, yakın etkileniyoruz ve bunlar bizi anti-emperyalist mücadelenin sorunlarını tartışmaya itiyor. O zaman Orta Doğuda halklar mozaik gibi kaynaşmış; Kürt'ler, Türk'ler, Araplar, Farslar. Öyle ki Orta Doğu; emperyalizmin, emperyalist sistemin en büyük yedek gücüdür. Buradan, Orta Doğu'dan emperyalizmi kovup, Avrupa'ya sıkışıp kalacak ve Avrupa'da onu da yenmek mümkün. Petrolü ile tüm insan gücü kaynaklarıyla burada, üstelik Orta Doğu'nun siyasal haritası emperyalizm tarafından çizilmiş. Emperyalizmin, işbirlikçi burjuvalar, feodaller ve komprador burjuvalar tarafından çizilmiş bir siyasal harita.

Böyle bir siyasal haritayı anti-emperyalist olarak görmek mümkün değil, ben kabul edemem. Ben halkların öz iradeleriyle çizilmiş siyasal haritalardan yanayım. Ve zaten halkların mücadeleleri de bu gün de gösterdiği gibi, yani dünya çapında görüldüğü gibi, kendi öz iradeleriyle kuruluyorlar. Yani, çizilmiş siyasal haritalar değişiyor dünya çapında. Afrika'da değişiyor. Güneydoğu Asya'da değişti. Asya'da değişti, Latin Amerika'da değişiyor. Orta Doğu'daki emperyalizme karşı mücadelenin genel sorunlarını tartışırken, Kürt toplumu da var. Ben üniversiteye geldiğim zaman Kürtlerin varlığından haberim bile yoktu. Üniversite yıllarında ben baktım Kürtçe falan konuşuyorlar. "Evet, biz Kürdüz" falan diyorlardı. Bunlar Türkçe değil, Kürtçe konuşuyorlar. Bense Türkiye'nin sorunlarını çözmekten yana mücadele etmek istiyorum, o zaman Türkiye'nin sorunlarını incelemem gerekir. Türkiye'yi bilmem tanımam gerekiyor. Türkiye'de hüküm süren ekonomik yapıyı, siyasal yapıyı tanımam gerekiyor. O zaman ben de Kürt'leri ve Kürdistan'ı da tanımaya çalıştım. Baktım ki, bir toplum var. Böyle bir topluma kapitalizm biraz girmiş. Proleterleşme var, sınıflaşma var, o zaman ulustur böyle bir toplum. Böyledir dünya çapında; kapitalizm biraz girmişse ve sınıflaşma varsa o toplumda farklı modern sınıflar anlamında burjuvalaşma varsa, modern sınıflar varsa, o toplum, böyle bir toplum ulustur. O zaman, tarihsel olarak ta Kürdistan'ın teşekkülü var. Kürdistan tarihini, Kürt'lerin tarihini incelememiz gerekiyor, evet birazda Kürtlerin tarihini bulabildiğimiz imkanlar ölçüsünde inceledik, inceledim, incelemeye çalıştım. Ve 1976 yıllarında ben bu harekete katıldım. Kesin olarak katılmaya kara verdim, önceden tanıyordum, 1974 yıllarından beri tartışıyorum; ama 1976 yıllarından itibaren bu harekete katılmaya kesin karar verdim.

Duruşma Hâkimi- İlk görevi nasıl aldınız, ne gibi faaliyetlerde bulundunuz?

Kemal Pir - Bu iddianameyi yazanlar kendi mantık silsilelerini bile kuramamışlar. Kendi mantık silsileleri içinde bile çelişki halindedir.

Duruşma Hâkimi- İddianameye cevap ver; fakat silsilesini, falan karıştırma. Bu, elindeki iddianamedir. Biz seni nasıl dinliyoruz mahkeme heyeti olarak, sende bazı şeylere riayet etmek mecburiyetindesin. Silsilesine, bağ falan karıştırma. Siz beğenmediğiniz taraflarını cevaplar izah edersiniz; ama "silsile kuramamış" falan diye değil.

Kemal Pir - Ona cevap veriyorum zaten. 'Başlangıçta kurucu durumunda olan bu sanıklar' ki benimde ismim var, örgütte kurucu durumunda diyor.

Duruşma Hâkimi- Siz izah ediyorsunuz, dinliyoruz; ama 'kurulmamışlar' bilmem ne meselesine girme.

Kemal Pir - İddianame 'bu sanıklar, kendi fikirlerine henüz teşkilatlanmamış örgütün fikirleri doğrultusunda' diyor. Yani teşkilatlanmamış bir şey varsa, örgütte yok zaten. Yani 1974 yıllarında örgüt yok, örgüt kurulmamış. Zaten bunun programı, tüzüğü, bir de iç çalışması, organizesi de gösterilemez yani. Bir de Apo ve Apoculuk sorunu var. Bu hareketin şeyi olduğum için onu da anlatacağım: APO ve UKO. Bu hareket ne APOCU terimini, ne de UKO (Ulusal Kurtuluş Ordusu) ne de iddia edildiği gibi bildirilerin altına Ulusal Kurtuluş Ordusu imzası atılmış. Ben hiç görmedim. Bildirileri okuyordum. Ama Ulusal Kurtuluş Ordusu şeyinde bir bildiri görmedim. Böyle bir örgütte yok. Bu daha çok, bu hareketi karalamak için uydurulmuştur. Çünkü gelişti bu hareket, hem de geliyordu. Bir yere birisi gidiyordu, biraz propaganda yapıyordu, bir bakıyorduk bütün gençlik bizden yana olmuş, tüm köylü bizden yana olmuş, tüm köylülük bizden yana olmuş. O zaman bu hareketi sevmeyenler, hareketi karalamak, çamur atmak için böyle bir isim uydurdular. APOCU'lukta zaten bizi tek kişiye bağlı göstermek gibi bir şeydir. Halbuki biz bir insana falan bağlı değiliz. Abdullah yoksa bu hareket de yoktur diye bir şey yoktur. Abdullah'ın kendisi de bu hareketin bir insanıdır. Durum budur. Böyle bir şey de yok. Ayrıca, bu iddianamede öyle bir genel görünüm var ki, sanki biz halkı zorla bu harekete sokmuşuz. Gönüllü idiler. Marksizmde de öyle bir şey yok zaten, devrimciliğimizde bunu gerektirir bizim. Biz kimseyi zorlamadık. Burada bazıları tanık diye çıkartılıp diyor ki; "bana silah çekti falan veyahut şu oldu, bu oldu" diye konuşuyor. Hayır, böyle bir şey yok. Biz ne kimseden zorla para istedik, ne zorla 'şunu yap' dedik, ne de zorla 'sen bu hareketten olacaksın' dedik. Zorla bir insanı bizimle beraber çalıştırmak mümkün değil; ama biz ikna ettik, ikna etmeye çalıştık. 3 saatte ikna ediyorsak 3 saatte, 300 saatte ikna edilmesi gerekiyorsa bir insanı, üçyüz saat uğraştık. Yani, insanlarla

uğraşıyorduk. İnsanların bizimle beraber hareket etmesi için uğraşıyorduk, benim de uğraştığım bir alan.

Duruşma Hâkimi- Kürdistan nereyi kastediyorsunuz?

Kemal Pir - Bunu da izah edeceğim. Şimdi bir ulusun sınırlarının oluşması, dil alanları ile mümkün. Dilin yayılma alanıyla mümkün. Normali budur dünya yüzünde. Bilimsel olarak ta böyledir. Avrupa'da ulusal devletler oluşurken yayılmış olduğu dil alanları üzerinde oluşmuştur. Ama öyle ki dünya çapında bugün durum emperyalizm var olduğu için eşitsizlik var, ulusal devletlerin sınırları da eşitsiz. Yani siyasal sınırlar eşitsiz bir şekilde çizilmiş. Ama doğal anlamda bir ülkenin sınırları yayılan dil alanlarıyla ölçülür. Dilin yayılmış olduğu alan o ulusun da sınırlarını, ülkenin sınırlarını teşkil eder. Ama siyasal sınır farklı olabilir. Eğer sömürgeci bir devletse devlet, siyasal sınırı çok daha büyük olabilir. Bir devlet, bir ulus güçsüzse bir başka ulusun burjuvazisi, hakim sınıfları tarafından eziliyorsa, o şey yapabilir. Kaldı ki Türk'ler de Kürt'leri ezmiyor, yani Kürdistan'a egemen olan güç Türk burjuvazisidir. Türk halkı değil. Türk halkının ve Türk emekçi sınıfının hiç bir çıkarı yoktur, Kürdistan'dan da. Sömürge statüsünde tutulmasında hiç bir çıkarımız yok, biz yoksulların hiç bir çıkarı yoktur. Hatta zararımız vardır. Çünkü Kürdistan insanının emeği ve yeraltı servetleri Türkiye'ye geldiği zaman bizim sınıf düşmanlarımız çok güçleniyor. Çok güçlendikleri için hatta buradan götürülen insanlar bizim fabrikalarda çalışıyoruz biz işçiler, bunlar yedek işçi ordusunu oluşturuyor. Daha ucuza çalışıyorlar, bizi patronlar işten atıyor, Türkiye'de. Bizim hiç çıkarımız yok zararımız var. Durum budur. Onun için de ulusal kurtuluş, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketleri ile Türkiye devrimci hareketi arasındaki bağ var. Ben bu bağa da inandığım için, bu iki halkın kardeşliğine de inandığım için ama hakim sınıflarsız, ikisinin de hakim sınıfı yok edilecek, ondan sonra bu iki halkın birleşmesi de mümkün özgürlük şartlarında. Hatta ben Ortadoğu da daha büyük devletlerden yanayım. Ama eşit ve özgür temellerde daha büyük devletlerden yanayım. Burjuva sınıflarsız, hâkim sınıflarsız feodal, kompradorlarsız büyük devletler.

Duruşma Hâkimi- Ben size bir soru sordum Kürdistan'la nereyi kastediyorsunuz dedim, siz de 'dille' dediniz. Bu dil nerelerde konuşuluyor?

Kemal Pir - Kürt dilinin yayılma alanı Kürdistan'ın kesin sınırır.

Duruşma Hâkimi- Neresi burası?

Kemal Pir - Burası Antep'i içine alır, Maraş'ı içine alır, Sivas'ın bir kısmını oradan Erzurum, Kars'ın bir kısmı ile Türkiye bölümü ile ilgili şeyi böyledir. Bu dilin yayılma alanı burasıdır. Doğal olarak.

Duruşma Hâkimi- Siz dilci olarak buraları gezdiniz, dil alanında inceleme yaptınız, dilin yapısı hakkında?

Kemal Pir - Şimdi öyle bir durum var ki bir dil, resmi bir dil varsa gelişmesi mümkün değil. Dilin gelişmesi mümkün değil resmi alfabetiz.

Duruşma Hâkimi- Kürt dili hususunda inceleme yaptınız mı siz? Çok az bir inceleme yaptığınıza göre, bu dil hususunda, dilin yayılma alanı ile ülkenin yayılma alanı hakkında nasıl bağlantı kurabiliyorsunuz?

Kemal Pir - Şimdi bu bilimsel olarak böyledir. Bir dilin...

Duruşma Hâkimi- Hayır, bilimsel olarak araştırma yaptım diyorsunuz, ondan sonra dile göre ülke sınırı çiziyorsunuz.

Kemal Pir - Bu dili araştırma yapmama gerek yok. Dilin gramer yapısını, sentaksı, şusunu, busunu incelememize gerek yok. Sadece ve sadece ülkeler dilin yayılma alanına göre tespit edilir. Budur benim bilimsel olarak kastettiğim. Ulusal devletler Avrupa'da oluşurken, Fransız ulusu Fransız dilinin yayıldığı alanlar üzerinde oluşturulmuştur. Bu dili araştırma yapmama gerek yok. Dilin gramer yapısını, sentaksı, sadece ve sadece ülkeler dilin yayılma alanına göre tespit edilir. Budur benim bilimsel olarak kastettiğim. Ulusal devletler Avrupa'da oluşurken, Fransız ulusu, Fransız dilinin yayıldığı alanlar üzerinde oluşturulmuştur. Bir şeyi Almanlarla Auls-Lorendir. Yani Auls-Lorun üzerinde bir anlaşmazlıkları vardır. İtalya dilinin yayıldığı alanlar üzerinde İtalyan ulusu teşekkül etmiştir. Norveç, İsveç, Hollanda Flaman dilinin.

Duruşma Hâkimi- İsviçre'de kaç dil konuşulur?

Kemal Pir - Üç dil. O, demokrasinin hüküm sürdüğü Avrupa'da mümkün. İsviçre gibi. Ama bugün değil, demokrasi Avrupa'da hüküm sürerken. Avrupa'da bugün demokrasi sürmüyor; Oligarşiler egemen Avrupa'da. Siyasi gericilik var. Dolayısıyla bugün mümkün değil o. Sosyalizm şartları altında mümkün yalnız. Kapitalizm şartları altında o tür örneklerin ortaya çıkması mümkün değil.

Duruşma Hâkimi- Evet, gelelim 1978 ve sonraki döneme.

Kemal Pir- Evet şimdi bundan sonra genel olarak kendimle ilgili şeyleri anlatacağım.
Duruşma Hâkimi- Hayır, 1979 da Urfa cezaevinde firar ettiniz.

Kemal Pir- Yeni bir davam daha var. Bir başka davam daha var. 29 Mayıs yeniden inceleme tarihidir. Bu sıkıyönetim savcılığındadır. 1979'da, bu yakalanmam arasındaki dönemi o mahkemede izah etmek istiyorum.

Duruşma Hâkimi- 1979 ile bu yakalanma arasındaki... Neden burada izah etmek istemiyorsunuz?

Kemal Pir- Şimdi oradan bana iddianame gelecek. O ayrı bir dava konusu olduğu için. Eğer bununla birleştirilse burada da iddia edeceğim, yani burada da söyleyeceğim. Onu çıkacağım mahkemede belirteceğim.

Duruşma Hâkimi- Şimdi, muhtemelen açılacak dava bu davayla birleştirilir, muhtemelen. Kısaca bize izah edin; 79'dan yakalanma tarihine kadar.

Kemal Pir- Ama şeyi bitirmedim, yani şu iddianamedekileri bitirmedim; ama kısaca söyleyeyim yurt dışında idim.

Duruşma Hâkimi- Nerede idiniz?

Kemal Pir - Suriye'de idim.

Duruşma Hâkimi- Suriye'nin hangi şehrinde idiniz?

Kemal Pir - Halep, Şam.

Duruşma Hâkimi- Kimlerle irtibat halinde idiniz? Ne yaptınız?

Kemal Pir- Sahte kimlikle dolaştım. Kendimi sakladım.

Duruşma Hâkimi- Neden gitme ihtiyacını, Suriye'ye geçme ihtiyacını hissettiniz? Kısaca istiyoruz.

Kemal Pir- Gerek yok. Yani o konuda iddia gelmediği için burada yeri yok. Buradakileri bitirsem daha iyi olacak.

Duruşma Hâkimi- Burada neye cevap vereceksiniz.

Kemal Pir; Burada cinayetler var üzerimde bir, bir de örgütün bölge komitelerinde yer aldığım iddiaları var. Yani PKK'nin bölge komitelerinde yer aldığım iddiaları var. Urfa bölge komitesinde yer aldığım, Diyarbakır bölge komitesinde yer aldığım iddiaları var. Ben onlara cevap vereceğim yani kısaca. Bir de parti merkez komitesi üyesi olduğum iddiası var, ona cevap vereceğim.

Duruşma Hâkimi; Kısaca cevap verin. Genel olarak anlattınız, onun için kısaca cevap verin diyorum.

Kemal Pir- Şimdi, bu iddianamede bir bölüm var, diyor ki "5 Nisan 1979 tarihinde bölge komitelerinin oluşturulması karar altına alındı..." Sahifesini iyi hatırlamıyorum, 60 olabilir. Ben aynı dönemde cezaevindeydim ve benim Diyarbakır bölge komitesinde faaliyet yürüttüğüm yazılmış.

Duruşma Hâkimi- Kemal, bir dakika. 8.11.1978 tarihinde Pazarcık'ta yakalandınız. Aynı gün mü tutuklandınız?

Kemal Pir- Hayır, 17'sinde Urfa'da tutuklandım. Pazarcık'ta yakalandım. Urfa'da tutuklandım.

Duruşma Hâkimi- Davanız hangi mahkemede görüldü?

Kemal Pir- Davam Adana Sıkıyönetim Komutanlığına gitti. Ondan sonra buraya gelmiş, şimdi burada. Burada karşılaştım.

Duruşma Hâkimi- Siz Urfa cezaevinde kaldınız.

Kemal Pir- Adana Sıkıyönetim cezaevinde kaldım. Haziranın 15'ine kadar Adana Sıkıyönetim cezaevinde yattım.

Duruşma Hâkimi- Şimdi, 17.11.1978 tarihinde hangi tarihe kadar Adana cezaevinde yattınız?

Kemal Pir- 16 Ocak'a kadar Urfa'da yattım, 1979 yılının 16 Ocak'ına kadar. Temmuz'un 15'ine kadar Adana cezaevinde yattım. 15'inden firar ettiğim tarihe kadar da Urfa'da yattım. Dolayısıyla benim şey olmadığım açık, yani bu PKK'nin kuruluşunda yer almadığım açık. Yani kabul edemem. Tarihsel olarak kabul etmem mümkün değil. Aynı şekilde Urfa bölge komitesinde yer aldığım gösteriliyor. Yine aynı dönemde tutuklu idim. Yani bölge komitelerinin oluşturulması PKK kurulduğu dönemlerde olabilir. Bir örgüt varsa, kendine uygun komiteleşmeler yapar. Kaldı ki ben PKK'nin örgütlerinden herhangi birinde görev almayı istiyorum, isterdim, ama çeşitli nedenlerle ben görev alamadım. Alırdım da ama alamadım.

Böyle bir şeyi istemek başka, yapmak başka şeydir. Biz bulunamadık. Böylece benim ne Urfa ne de Diyarbakır bölge komitesinde yer almam mümkün değil. Bu gerçekliği tarihsel açıdan belirtmeyi gerekli buluyorum. Çünkü kendi şeyim var. Bizim ismimiz, kişiliğimiz kamuoyunda şurada burada şöyledir, böyledir. Filan diye geçiyor, ama tarihe gerçek olarak geçsin her şey. Bu açıdan söylüyorum. Yoksa ben bir komitede görev almışım bunu cezasından değil. Kaldı ki ben, bana verilecek cezanın da

benim için pek önemli olmadığı kanaatindeyim. Verilecek cezanın siyasi olduğunu bildiğim için, benim için şeref olacaktır. Aynı zamanda, bir de şimdi bu şeyleri ben kısacı bu cinayetlerle ilgi şeyi geçireyim. Daha önceden bazı şeyleri biliyorum.

Duruşma Hâkimi- Ben size söyleyeyim: 4.8.1978 günü İsa Abacı'nın öldürülmesi olayı?

Kemal Pir- Şimdi bu adamın, benim bununla o tutuklanmamda karşılaştım. Yani böyle bir şeyle sorgulamamda karşılaştım Urfa'da. Bir adam getirdiler. Bu adam yanılmıyorsa ya dayısıdır ya amcası idi bu vurulan adamın. Adama beni teşhis ettirdiler. Teşhiste adam 'tanımıyorum' dedi. Yani 'bu değil' dedi, 'tanımıyorum' dedi. Ondan sonra bunu zabıta bile geçirmemişlerdi. Ben bundan tutuklandığımı bilmiyordum. Tutuklanmamıştım çünkü. Buna ait bir tutuklama kâğıdı gelmemişti bana. Bilmiyorum, dolayısıyla alakam yok. Yani bu olayla alakam yok benim. Ayrıca vuranın tek kişi olduğunu söylüyordu o adam, amcası veya dayısı. Bize hem savcılıkta teşhis şeyine geldi, hem de polis sorgusuna geldi. Bu adam 'tek kişi vurdu' diyordu. İki kişiydik biz, ikimizi de gösteriyordu polisler, insanların içerisine koyup. 'Değil' diyordu adam. Ben de değilim zaten. Bu olayla alakam yok benim.

Duruşma Hâkimi- Görevli polis memurlarına silahla mukavemet ettiğiniz, polis otosunu taradığınız, polisleri öldürmeye tam teşebbüste bulunduğunuz iddiası var?

Kemal Pir- Böyle bir iddia asılsızdır. Yani benim hakkımda, böyle bir şeyle de alakam yoktur. Çünkü o şeyin başında, bu iddianamede şöyle bir şey var: "Sanıklardan, Kemal Pir, '78 yılı içerisinde Hilvan bölgesinde örgütün hücre çalışmasını yürüttükleri..." Şimdi bir örgüt yoktu zaten, hücre çalışması yürütmemiz de mümkün değildi. Kastedilen örgüt PKK ise, PKK kurulmamış o zaman. Kastedilen örgüt çete ise, çete ile alakamız yok. Çetenin de hücre çalışması olmaz. Çete çetedir. Üç kişi, beş kişi bir araya gelir, bir çete oluşturur. Kendi bağımsız bir şeydir bu. Dolayısıyla bizim hareketimizin çetecilikle alakası yok. Yani benim ideolojik, politik hedeflere ve ideolojimiz açısından böyle bir şeyle alakamız olamaz. Yani çeteyle alakası olamaz.

Duruşma Hâkimi- Cezaevinde seminer yapıyor muydunuz?

Kemal Pir- Yapıyordum.

Duruşma Hâkimi- Siz mi yapıyordunuz?

Kemal Pir- Evet, genellikle ben epeyce konuşuyordum.

Duruşma Hâkimi- PKK örgütünün, politik, ideolojik ve siyasi mücadele yöntemi nedir?

Kemal Pir- Biz ideolojik olarak (aynı zamanda PKK'nin hedefleri oluyor bu) Kürdistan'da gericiliğin, yoksulluğun, sefaletin temel nedeninin sömürgeci ekonomik yapı olduğunu, sömürgeciliğin oluşturulduğu; bu şeyde her türlü yozluğu, lümpenleşmeyi, geriliği temsil ettiği, kültürsüzlüğü, kişiliksizliği geliştirdiği; tüm bunları ortadan kaldırmak için sömürgeci ekonomik yapının ve sömürgeci sistemin ortadan kaldırılması gerektiğini savunuyoruz. Sömürgeciliği temsil edenleri de söyleyelim: Türkiye'deki burjuva hakim sınıflar. Yani Türk halkı değil, Türkler değil. Hâkim sınıfları Kürdistan'da sömürgeciliği uyguluyorlar. Ama bunlar bu sömürgeciliği uygularken Kürdistan'da kendilerine işbirlikçi buldular. Kendilerine işbirlikçi bulmadan bu işi yürütemezlerdi. Kürdistan'daki hakim sınıflar da bunlarla işbirliği yaptı. Tüm feodallerin milletvekili olması bunu açıkça gösterir. Tüm toprak ağaları milletvekili. Duyduğum kadarıyla "Kepoğlu" Diyarbakırlı, işte Mehmet Celal Bucak Urfa'da milletvekili. Her zaman seçilebilir. Sömürgecilerin bunlarla işbirliği yaptığı, bu devrimin dıştaki hedefi sömürgecilikse, içteki hedefinin de feodal, komprador siyasi düzen olduğu, bu siyasal düzeni yıkmadan toplumu ilerletmenin mümkün olmadığı görüşündeyim zaten. Bunu yıkabilmek için, hemen ayaklanmaya başvurmak gerektiğini, işte bir ilk önce Kürt olsun, Türk olsun, kimi bulursa vuracaklar, devletin onlar üzerine baskısını çekecek ve bilinçlendirilmiş halk isyan edip devleti yıkacak gibi bir düşüncelyi kabul etmiyoruz. Hayır, böyle bir düşüncemiz yok bizim.

Biz halk üzerinde devlet terörünün esmesinden yana değiliz. Yani baskısız dönem ne kadarsa ona uygun davranırız. Baskısız bir dönemi baskılı bir döneme daima yeğleriz. Düşünce sisteminde de bugün böyledir. Bence baskılı bir dönemi de faşistler istiyor. Ben aynı şeyi istemem. Yani, devlet gelsin, üslerine baskıda bulunsun, halk da buna karşı ayaklansın, böyle bir düşünce sistemimiz yok. Marksizimde de böyle bir şey yok zaten. Kürdistan'daki devrim Ulusal Kurtuluş Devrimi olduğu için sömürgeci siyasal ve ekonomik yapıyı hedeflediği için, biz uzun süreli bir halk savaşını hedef almışız.

Duruşma Hâkimi- Nasıl olacak bu halk savaşı?

Kemal Pir- Anlatacağım. Uzun süreli halk savaşı; genel ideolojimizin stratejik hedefi bu. Bunun PKK'nin de hedefi olması gerekir. Çünkü bu ideolojik ve politik yapının örgütlenmesidir PKK. Vücut bulmuş bu ideolojik yapı ve siyasal yapı var PKK'de. Bu hedef; ama bunu örgütlemek başka. PKK'nin askeri kanadı vardı. Burada bazen çıkıyor askeri kanat diye. Zaten iddianamede de iddia ediliyor. Bunlar PKK'nin stratejik hedefine uygun örgütlenmeler değil. Çünkü benim ideolojik yapımda da bu yok. Ona uygun örgütlenmeler değil. Onlar daha çok, bir hareketin ve halkın kendisini

koruma hareketleridir. Yani Kürdistan'da feodaller var. Halkla feodaller arasındaki çelişkiyi biz yaratmadık. Biz kıskırtmıyoruz da. Bizden önce vardı. Halkla feodaller arasındaki çatışmalar var. Bunlar halkın kendini koruma hareketleridir. PKK de halka destek oluyor feodallere karşı, sınıf hareketidir de... Halka destek oluyor, hem halkı, hem de kendisini koruma hareketleri olabilir. Bunların oluşturulma döneminde ben olmadığım için, hangi hedefler, ne için örgütlenmişler ben bilmiyorum. Örgütlemişler. Örgütlemişler; onu da bilmiyorum ayrıca.

Ama benim dediğim stratejik hedefler doğrultusunda örgütlenme, yani uzun dönem halk savaşı doğrultusunda örgütlenmekse daha farklı şeydir. Bu, bağımsız bir orduyu hedefler. Bağımsız bir silahlı gücü. Profesyonel bir ordu, profesyonel, silahlı bir örgütlenmeyi hedefler bu. Bu, Parti Önderliğinde olacak. Daha farklı bir örgüt yapısını gerektiriyor. PKK bunu yapmadı yani. Hiç bir zaman PKK böyle bir örgütlenmeyi yapamamış. Eğer böyle bir örgütlenmeyi yapsaydı, burada bulunan insan sayısı biraz daha az olurdu ve çok daha gür sesler işitmemiz mümkündü. Böyledir yani. Bunu yapmamış PKK. Ya uygun şartları bulup yapamamışlar, ya imkanları yokmuş yapamamışlar; ama böyle bir örgütlenmeyi yapamamışlar. Yapılmamış. Neden yapılmamış? Ama amaçları bunu yapmaktır. Yapabilirler bundan sonra. On sene sonra, yirmi sene sonra. Yani süre önemli değil. Bu zafere ulaştı demektir. İbrahim, Ahmet'in, Hasan'ın, Mehmet'in, Hüseyin'in de bu ideolojinin zaferiyle bulunması önemli değil. Ahmet olmaz da Mehmet olur. Bu uzun süreli halk savaşını amaçlıyor. Bir de aslında burada iddia edildiği gibi şey var. PKK, tahmin ettiğim kadarıyla bir de silahlı bir çizgiyi tartışmamış; askeri çizgi üzerinde çalışma yapmamış. Eğer yapsaydı, bu askeri çizgisi oluşturmuş olsaydı deminki örgütlenmeyi yapardı. Demek ki bu zaman alacak. Zaman alacak bir iş olduğu için beş sene sonra, iki sene sonraya, on sene sonraya da ertelenebilir. Yani erteleme değil de şartlar o zaman oluşur, o zaman yaparlar.

Duruşma Hâkimi- Halk ordusu nasıl teşkil edilecek; bu mücadele şekli nasıl olacak? Kısaca cevap ver.

Kemal Pir- Dedim ya, profesyonel bir gerilla hareketi gerekiyor. Bu da gönül rızasıyla emperyalizme, sömürgecilğe karşı silahla dövüşmeyi kendine hedef edinmiş; Ama tüm ailesiyle ve düzenle bağlarını kesmiş insanlardan müteşekkil, profesyonel askerlerden oluşan bir şey bu tip insanlardan oluşturulacak ve örgütlenilecek gerilla birlikleri vasıtasıyla çeşitli aşamalardan geçen bir şeyle bu ordu oluşturulacak. Ordu oluşturma dönemi yirmi seneyi de alabilir. Yani uzun süreli bir halk savaşı. Bunun dünyada örnekleri var. Onların izlemiş oldukları yöntemin, ama buraya özgü şartları da dikkate alarak gerçekleşir.

Duruşma Hâkimi- Kafanda tahayyül ettiğin devlet dünyada var mı, bütün eşitliklerin olduğu bir devlet var mı?

Kemal Pir - Var tabii... Bugün mümkün değil. Komünizm dünya çapında gerçekleşmemiş hiçbir yerde. Komünizm yok. Bugün komünizmin ilk aşaması var; sosyalizm...

Duruşma Hâkimi- Şimdi komünist Rusya'da cezaevleri, mahkemeler var mı, yok mu?

Kemal Pir- Var.

Duruşma Hâkimi- Neden kuruyorlar?

Kemal Pir- Sınıf farklılıkları ortadan kalkmamış Sovyetler Birliği'nde. Sovyetler Birliğinde de bugün sınıflar ve sınıf mücadelesi var. Vietnam'da da sınıf farklılıkları ortadan kalkmamış. Orada proletarya diktatörlükleri var. Sovyetler Birliği, Vietnam ve Angola'da hüküm süren devlet sistemi proletarya diktatörlüktür. Farkı, Amerika'da bir avuç burjuva sınıfın diktatörlüğü, oralarda ise halkın çoğunluğunun diktatörlüğüdür. Fakat bu, benim düşünce sistemimde kurulacak siyasal iktidarda, Türkiye'de olsun Kürdistan'da olsun veya bir Arap ülkesinde olsun; demokrasiyi kuracağız, ama demokrasinin bir sınıf karakteri vardır. Hangi demokrasi? Proletarya demokrasisini kurarsan bunun adı proletarya diktatörlüğüdür.

Duruşma Hâkimi- Sanığa ait, klasör 12'deki dosya 6'da bulunan hazırlık ifadeleri okundu. Daha önce bu olaylar sebebiyle savcılık ve sorgu hâkimliğince ifadeleriniz alınmış. Özet olarak kısaca okuyorum. "Hiçbir öldürme olayıyla ilgim yok. 15.8.1978 tarihinde cezaevi firarisi olduğum için, Ankara'da saklanıyordum. Mehmet Akyüz'ün öldürülmesiyle ilgim yok. Arkadaşım baskı nedeniyle benim adımları vermiş. Olayla ilgim yok" demişsiniz. Ayrıca sorgu hâkimliğinde alınan ifadenizde "olay tarihinde Ankara'da idim. Polis öldürülmesine karışmadım" diyorsunuz.

Kemal Pir- Evet, ben o dönemlerde Ankara'da idim.

Duruşma Hâkimi- Kürdistan tarihini incelediniz mi?

Kemal Pir- Biraz, imkânlarım ölçüsünde. Duruşma Hâkimi- İncelediğiniz kadarıyla nereden gelmiş?

Kemal Pir- Şimdi, Ortadoğu halkların mozaiki, Elamlar, Asurlular, Sümerler, Akadlar; bütün bunlar Mezopotamya'da yaşıyor. Mezopotamya; aynı zamanda uygarlığın da kaynağı ve merkezidir.

Dicle ve Fırat nehirlerinin bulunduğu yer ilk sınıflaşmanın olduğu, bilim, sanat ve bilim ürünlerinin ortaya çıktığı alan Mezopotamya'dır. Kürtler ise burada yaşıyor; yani bu konuda bilimsel bir sürü iddialar var. Bazıları yerli toplumdur der.

Duruşma Hâkimi- Kim diyor bunu hangi eserler diyor?

Kemal Pir- Hatırlamıyorum bugün kitapların isimlerini ama dünya çapında farklı görüşler var bu konuda. Yani net olarak bilimsel olarak ortaya çıkmış değil ve bugün bunun bilimselini bulmak bana ait olan bir şey değil. Yani ben tarihçi değilim. Benim edindiğim bilgi ve doğru olarak gördüğüm görüş, Kürtlerin kuzey Avrupa'dan M.Ö. 2 bin yıllarında göç edip gelen, Dinyaper, Dinyester nehirleri arasından geçip Kafkaslardan buraya indikleri noktasındadır. Onu dayandırdığım temelde Kürtlerin Aryen soyundan olması, dilinin Hint-Avrupa dil grubundan olmasıdır. Kürtlerden sonra buraya başka bir toplumun gelmemesinden dolayıdır. Bu üç neden bu görüşümü doğrular diyorum ben, ama bunun bilimselini, tam gerçeğini, tarihçilerin işidir, bense devrimciyim, devrim teorisiyle uğraşıyorum, tarih bilgisiyle değil. Bu tarihçilerin işidir.

Duruşma Hâkimi- Başka görüşler bu hususta?

Kemal Pir- Yeri burası olduğunu, hiçbir yerden gelmediği noktasında bir şey var.

Duruşma Hâkimi- Başka?

Kemal Pir- Hatırlamayacağım yani, bu konuda fazla şeye gerek yok, yani bilimsel gerçeklerini aramamıza neden yoktur.

Duruşma Hâkimi- Sizin kanaatinize göre kuzey Avrupa'dan geldiği yönünde mi kanaatiniz hakim?

Kemal Pir- Evet, Bunun fazla bir şeyini aramamıza, derinlemesine incelememize gerek yok. Neden gerek yoktur? Çünkü toplum bugün vardır. Bugün var olan yapısını incelemekle karşı karşıyayım ben devrimci olarak. Bunu ekonomik, politik gerçeğini aramak zorundayım ve bunu aradım. Yani geçmişi fazla önemli değil. Geçmişinde belki yüzlerce toplumla kaynaştı, yüzlerce toplumdan kültürel olarak bir şeyler verdi, bir şeyler aldı. Eski, geldiği gibi değildir, evet, biz de orta Asyadan geldik, ama Anadolu'da çok farklı bir özellik kazandık. Bu da bir gerçektir.

Duruşma Hâkimi- Sanık ifadesine karşı askeri savcının bir diyeceği var mı?

-Yok.

-Yerinize geçin.

* * *

KÜRTÇE YOK; AMA KÜRTÇE TERCÜMAN VAR

Tarih, 29 Mayıs 1981.

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede Türkçe bilmeyen tutuklu iki sanığın yeminli bir tercüman aracılığıyla dinlenerek sözlerinin tutanaklara geçirilmesi, mahkeme heyetinin yürüttüğü sorgulamalarda 'Kürtler ve Kürt dilinin inkârı' konusundaki ısrarın bir başka yüzünü gözler önüne serdi.

Bir önceki duruşmada Türkçe bilmediği için sorgusu yapılamayan 66 yaşındaki Cevdet Kandal, Kürtçe bilen yeminli bir inzibat eri aracılığıyla duruşma hakiminin sorularını "Allah beni Kürt olarak yaratmış. Bu nedenle Kürt olmak ve Kürtçe konuşmak benim suçum değil" diyerek yanıtlamaya başladı.

PKK'nin 189 sanıklı Urfa grubunda, "Örgüt üyesi olmak, adam öldürme olayına katılmak, Hilvan belediye başkanını istifaya zorlamak" suçlamasıyla yargılanan Cevdet Kandal, 7. Kolordu Komutanlığında görevli Doğubeyazıtli yeminli tercüman Kürt İnzibat eri aracılığıyla Kürtçe kendini savunmaya çalıştı.

Duruşma hakiminin sorularını kendisine Kürtçe aktaran inzibat erinden dinleyen Cevdet Kandal:

-Hakim beg, benim neden Türkçe bilmediğimi soruyor. Ben de kendisinden sorayım; neden Kürtçe bilmiyor? Cenabi Allah çeşitli renklerde, çeşitli dillerde konuşan kullarını yaratmış. Anamı, babamı ve beni de Kürt yaratmış. Doğup, büyüdüğüm yerlerde herkes gibi bende anamdan öğrendiğim dil olan Kürtçeyi konuşarak büyüdüm. Bu benim suçum değil. Haşa, neuzubillah; şimdi Allah suç işledi diyebilirmiyiz? Bunu düşünmek bile Allah indinde suçtur, günahtır. Hakim beg bir de beni adam öldürmekle suçluyor. Bu nasıl olur, ben 66 yaşındayım. Kaldığı gözlerim de iyi görmüyor, dedi.

Duruşma Hâkimi, tercüman er aracılığıyla kendisine ilettiği “Peki niçin buradasın?” sorusuna Cevdet Kandal yine Kürtçe “Yeğenim Salih Kandal komünisttir, onun ihbarı üzerine buradayım” karşılığını verdi.

Duruşma Hâkimi- Sahte kimlik cüzdanı üzerinde bulunmuş. Ayrıca Hilvan Belediye Başkanının görevinden istifa etmesi için tehdit etmekle suçlanıyor. Ayrıntıya girmeden anlatsın.

Duruşma hakiminin sorusunu kendisine aktaran tercüman inzibat erini dikkatle dinleyen 66 yaşındaki Cevdet Kandal mahkeme tutanaklarına da geçirilen şu sözleri söyledi:

-Yahu ben 10 metre uzağıma göremiyorum. Badanacılık yaparak yaşama tutunmaya çalışıyorum. Olaylarda kardeşimi de öldürmüşlerdi. Beni de öldürmekle tehdit ediyorlardı. Onun için Hilvan nüfus müdürlüğüne başvurdum. Tanımadığım bir kişi tarafından bana sahte bir kimlik verildi. Zaten o günlerde nüfus müdürlüğünden isteyen her kese sahte nüfus cüzdanı veriliyordu. Hergün öldürülme korkusu içersinde yaşayan bir insan, nasıl olur da koca bir belediye başkanını görevini bırakması için tehdit etsin. Ben kim, belediye başkanını tehdit etmek kim? Hakim beg beni bu kadar güçlü ve kuvvetli mi görüyor? Böyle bir görüntüm var mı? Beni PKK’li olmakla suçluyor; önünü tam olarak göremiyen, yürümekten zorluk çeken bir insan, burada oturan gençler kadar atak olabilir mi? Gücüm olacak ki, elime silah alabileyim. Bu külli yalandır. Her seçimde de oyumu AP ‘Adalet Partisi’ne verdim. Benim burada tutulmam zülumdur, haksızlıktır. Cezaevinde doğru dürüst ibadetlerimi bile yaptırtmıyorlar. Hakim begin bu zülme bir an önce son vermesini istiyorum.

Aynı duruşmada örgüte yardım ve yataklık yapmak, güvenlik güçleriyle silahlı çatışmaya girmek suçlamalarıyla yargılanan 52 yaşındaki Osman Sakır adındaki sanık da Kürtçe, tercüman er aracılığıyla kendini savundu.

Tutuklu yargılanan sanık Kürtçe yaptığı savunmasında, kendisine yönelik tüm suçlamaları reddederek, “PKK nedir, bilmiyorum? Ben çobanım, köylülerin hayvanlarını otlatarak geçiniyorum. O gün koyunları otlatırken çatışma çıktı. Ben ve çocuğum çatışma ortasında kaldık. Sonra da beni ve çocuğumu yakaladılar. Üzerimizde silah yoktu. Köyün çobanı olduğumu tüm köylüler biliyor” dedi.

* * *

‘BİZ VAMPİR DEĞİLİZ’

‘Kürtler ve Kürdistan diye bir sorun olmamış olsaydı;

Kürtlük ve Kürdistan sorunu ile uğraşan
insanlar olmasına gerek kalmazdı.

Sosyal, toplumsal olaylar öyle olaylardır ki,
onlar kendileri zamanı geldiğinde dayatır.’

Mazlum Doğan

Tarih, 18 Haziran 1981

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede tutuklu 90 sanıklı Diyarbakır grubunda yargılanan ve bir önceki duruşmada rahatsızlığı nedeniyle sorgusu yapılamayan PKK’nın öncü kadrolarından Mazlum Doğan’ın sorgusunun tutanaklara geçirilmesi yaklaşık 4 saat sürdü.

Duruşma Hâkimi- PKK örgütünün mensubu olduğun, örgütün kurulması, sevk ve idaresinde görev aldığın, örgütün basın-yayın işlerini yürüttüğün, örgüt mensubu Ali Dursun’un Diyarbakır Numune Hastanesinden Ağustos 1978 tarihinde kaçırılması olayına iştirak ettiğin, İbrahim Şenel adına sahte hüviyet kullandığın iddia ediliyor.

Mazlum Doğan- Ben tarih karşısında kendimi sorumlu hissederek ifade vereceğim. Bir iddianame isteyeyim. Önceki celsede rahatsızlığım nedeniyle sorgum yapılamamıştı. Bugün derli toplu anlatabilmem için bana bir iddianame vererseniz, ona göre konuşsam daha iyi olacak.

Duruşma Hâkimi- Tabi. (Sanığa iddianame verildi.)

Mazlum Doğan- Ben ifademi iki bölümde vermek istiyorum.

Duruşma Hâkimi- Simdi bak. İlk defa parti mensubu olduğunu, ne zaman partiye girdiğini, neden girdiğini izah ettikten sonra suçlamalara, yani ne diyeceksen söyle ilk defa yerini bilelim. Ona göre cevap ver.

Mazlum Doğan- Benim kişisel ifademini iyi anlaşılabilmesi için öncelikle partinin kurulusu, amaçları vesaire hakkında bazı bilgiler vermem gerekecek. Bu bilgiler doğrultusunda benim ifadem gerçek yerine oturtulabilir.

Simdi iddianamedeki bazı şeyler üzerinde pek durmayacağım. Daha önce eğer ifade vermiş olsaydım, Diyarbakır grubu ile beraber, üzerinde durma gereğini hissedebilirdim. Ancak, benden önce ifade veren bazı arkadaşlar bu noktalarda konuştukları için yeniden konuşmaya gerek görmüyorum.

Duruşma Hâkimi- Kısaca değin. Çok kısaca. Bir kaç cümle ile.

Mazlum Doğan- Evet. O noktalara katıldığımı ifade edeceğim.

Duruşma Hâkimi; Hangi noktalara katılıyorsun, hangilerine katılmıyorsun? Çok kısa değin.

Mazlum Doğan; Evet. Simdi, genel olarak hareket Türkiye kamuoyunda, resmi basın tarafından, yayın organları tarafından Apocular diye tanıtılmaktadır. Halk arasında, bizim dışımızdaki çeşitli Türkiye'deki sol gruplar ve Kürdistan'daki burjuva milliyetçi hareketler tarafından böyle adlandırılmaktadır. Oysa bir siyasal organizasyonun bir kişinin adıyla lanse edilmesi doğru bir şey değildir. Aslında gerçekte de böyle değil. Adı üzerinde bir partidir ve adı da Partiye Karkerên Kürdistan'dır. Daha çok Apocular diye lanse edilmesi Kürt burjuva milliyetçileri tarafından yapılmıştır. Bu, kastın yanı sıra bir de Kürdistan halkının köylü anlayışından kaynaklanıyor. Halk, örneğin CHP'yi Ecevit'le özdeşleştirir, AP'yi Demirel'le özdeşleştirir vs. gibi. Bizde de böyle olmuştur. Hareketin Önderlerinden, yol göstericilerinden Abdullah arkadaşın adı dolayısıyla burjuva milliyetçilerinin ve devletin resmi yayın organı da dahil, çeşitli yayın organlarının da teşvikiyle veya katkısıyla hareket, halk arasında Apocular olarak yaygınlaştırılmış ve tanıtılmıştır. Gerçekte Apocular değil, adı üzerinde, bir siyasal partidir.

Ulusal Kurtuluş Ordusu (UKO)'culuk yaftası da böyledir.

Bu da Türkiye'deki sol hareketler, hareket ortaya çıktığı zaman, kendilerince milliyetçi bir hareket olarak görmüşler, değerlendirmişler, bu nedenle ulusalcı yani milliyetçi terimini kullanmışlardır. Daha sonra bu halk arasında giderek UKO'culuk biçiminde yaygınlaştırıldı ve özellikle ülkenin Kuzey kesiminde böyle bir isimle hareket tanıtılmaya çalışıldı. Aslında UKO'culukla hareketin bir ilişkisi yoktur. Devletin resmi yayın organlarında, -ben daha dışarıda iken, yakalanmadan- Elazığ'daki tutuklamalar nedeniyle UKO'cular terimi kullanılmıştı. Aslında ben bunu söyle yorumluyorum; hareket bir parti değil de, bir siyasal organizasyon veya siyasal hareket değil de, bir çete ya da ordu gibi lanse edilmek isteniyor. Bu nedenle bu isim kullanılıyor. Bir yakıştırma, bir suçlamadır. Gerçekte böyle bir şey yoktur. Bu konuya arkadaşlar değinmişlerdir. Ben ikinci defa tekrar ettim. Aslında pek gereği yoktu. Yalnız, Örgütün kurulması sorununa değinmem gerekecek. Hem benim ifadem daha net ve açık olarak anlaşılabilmesi için gereklidir, hem de diğer bazı tutukluların ifadeleri için gereklidir. Sunu kesinlikle söyleyeyim, ben hukuku bir üst yapı kurumu olarak, egemen sınıfların kanun biçimindeki müeyyidelerinin ortaya konulması olarak anlıyorum. Bir yaptırım gücü varsa, ancak o an için geçerli olabilir. Hukuki bazı kanunlar veya kurallar o an için geçerli olabilir. Yani yaptırım gücü olduğu için geçerli olabilir. Bunun tarihsel geçerliliği ancak üretim güçlerinin gelişmesine engel değilse söz konusudur. Fakat bu kurallar üretim güçlerinin gelişmesine kem vuruyorsa, engelliyorsa tarihsel bir geçerliliği yoktur. Ben de gerek benim, gerekse bu parti davasıyla yargılanan diğer kişiler hakkında verilen kararların su anki geçerliliğini değil, tarihsel geçerliliğini dikkate alarak, yani ben tarih karşısında kendimi sorumlu hissederek ifade vereceğim.

İddianamede, Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinin içinde yer alan Abdullah Öcalan ve diğer kişilerin dernek içerisinde tartışmalara giriştikleri kaydediliyor. Bu tartışmalarda; Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından Kürtlerin sömürüldüğünü, Türk sömürge ve işgalinin devam ettiğini, Kürt ırkının ve Kürtlerin var olduğu, ulus niteliğini kazanmış bulunduğu, Türk askerlerinin bölgede istilacı olduğunu tartıştıklarını, filan iddia ediyor. Doğru bazı şeyler, ama bir kısmı doğru değil, iddia ettikleri. Mesela Savcı belirlemesinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi diyor. Biz ise Orta-Kuzey-Batı Kürdistan tabirini kullanıyoruz. Evet, Türk ordusunun Kürdistan üzerinde işgalinin olduğu, Kürdistan'ın sömürge olduğu, Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü servetlerinin talan edildiği, toplumsal yapısının dağıtılmak istendiği, dil ve kültürünün baskı altında olduğu, gelişme sansı tanımadığı üretici güçlerin engellendiği vs. biçimde tartışmalar yapılmış, yoğunlaştırılmış. Ama ırk meselesi Marksizm'le pek bağdaşmaz.

Bu nedenle Kürtlerin ırki sorunu gibi şeylerin gündeme getirildiğini pek sanmıyorum ve böyle bir şey yapıldığına da inanmıyorum. Doğru değildir. Ayrıca söyle bir şey var; ben bir parti üyesi olarak, yalnız ben değil başkaları da elbette Partinin Programından, Partinin Tüzüğünden haberdardır. Yani ben bir partinin tüzüğünü, programını okumadan bu partinin üyesi olacak kadar geri kafalı değilim, hiç kimse de değil. Burada bir parti tüzüğü var, gerçekte benim okuduğum Parti tüzüğü ile bunun arasında çok fark var. Parti hakkında belirlemeler falan sürdürülürken de özellikle bizim hakkımızda ceza istendiği kısmında bazı şeyler söyleniyor. Partinin amacından bahsi edilirken; "bu hareketin veya bu partinin amacı Kürt halkının Türk, Arap, Fars sömürgecileri tarafından toplumsal yapısı dağıtılmış ve

İşgal edilmiş olduğu fikrinden hareket ederek. Türkiye’de Türk askerlerinin ve sömürgecilerin işgali altında olduğu kabul edilen bölgede, parti sistemine dayalı devrim mücadelesiyle bağımsız, birleşik bir Kürdistan Devletinin kurulması amacı yatmaktadır. Parti Programında belirtildiği şekilde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hakimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını silahlı şekilde mücadele sürdürülerek devlet idaresinden ayırmak ve Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürdistan Devleti kurmak için mücadeleyi amaç edinmiştir” deniyor.

Şimdi, buradaki fikirde de yine doğrularla yanlışlar içice; Parti gerçekten de Kürdistan’ın Türk, Fars ve Arap sömürgecileri tarafından parçalandığı, işgal edildiği, sömürgeleştirildiğini falan söylüyor ve Kürdistan’ın somut konumundan hareketle o yönde asgari ve azami devrim programı koymuş bulunuyor. Fakat partinin Kürt halkının toplumsal yapısının tümüyle dağıtılmış olduğunu belirten bir ideolojik belirlemesi yok. Zaten bir halkın toplumsal yapısı tümüyle dağıtılmışsa, ondan bahsedilemez. Ama partinin ideolojik belirlemelerinde su var; böyle bir imkân var deniyor. Yani, Türkiye Devletinin hedefi "Misak-î Milli" sınırları içerisinde bir tek Türk ulusu yaratmaktır, bu amaçla çelişen diğer azınlık milliyetlerin ve milletlerin imha, asimilasyonla eritilmesi söz konusu deniyor. Burada birde su var; Marksist-Leninist temele dayalı devrim mücadelesinden bahsediliyor. Partinin ideolojik görüşleri, rehber edindiği teori, Marksizm-Leninizmdir, bu doğrudur. Yani Marksist-Leninist ilkeler temelinde ideolojisi şekillenmektedir. Bu temelde politikasını sürdürmektedir.

Partinin hedeflerini iki kısımda mütalaa etmek gerekir. Zaten Parti Programında bu belirtilmiştir. Benim dikkatimi çeken şey, bu konuda Parti Programına atıfta bulunulmamasıdır. Atıfta bulunabilirdi, yani parti programı alınabilirdi. Parti Programında benim hatırladığım kadarıyla şöyle bir cümle var; “En yüce amacımız, sosyalizm ve komünizmdir” der. Yani sınıfsız bir toplum yaratmaktır, diyor. Bu asgari değil, azami programdır; nihai hedefidir. Ama partinin hali hazırdaki programı, Burjuva Demokratik Devrim programıdır. Asgari program budur, yani bağımsız, demokratik bir ülkenin, bir halk diktatörlüğünün yaratılması programıdır. Devrim, Marksist-Leninist temelde değil, ulusal, demokratik ve halkçı temelde gelişen bir devrim olacaktır. Devrimin milli yani zaten parti programında belirtiliyor, yabancı tahakkümüne karşı olan yanısırdır. Demokratik yanı da ülke içerisindeki ortaçağ kalıntılarının ortadan kaldırılması, köylünün toprağa kavuşturulması, kadınlar üzerindeki baskının ortadan kaldırılması, kadınların özgürleştirilmesi vesairedir. Yani, devrim içerik olarak zengindir, öz olarak burjuva demokratik bir devrimdir, fakat burjuva sınıfı, Kürdistan’daki burjuva sınıfı tarihsel konumu gereği, ülkenin konumu gereği böyle bir devrimi gerçekleştirebilecek bir sınıf değildir. Bu nedenle, özü itibarıyla bir burjuva demokratik devrim olan Kürdistan’ın bağımsızlığı ve demokrasisi kavgasına proletarya ve tabii proletarya adına da onun partisi PKK önderlik edecektir, deniyor. Buradaki bu belirleme, Marksist-Leninist temele dayalı devrim belirlemesi doğru değildir; devrim temel olarak millidir, demokratiktir ve halkçıdır. Yani, halk olarak tabir ettiğimiz işçiler, köylüler, şehir esnafı, küçük-burjuvazi, aydınlar ve diğer yurtsever kesimleri kapsamakta, bunlara dayanarak yürütülmektedir. Politika, ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Politikaya bir ideoloji yol gösterebilir veya bir politika ideolojik bir düşünce sistemiyle bir fikirler sistematigiyle formüle edilebilir. Ama politikanın yükseldiği temel, esas da kendisi gibi bir üst yapı kurumu olan ideoloji değildir. İdeoloji ya bir politikaya yol gösterebilir, ya da o politikanın formüle edilişi, onun anlatılışı, onun kitlelere götürülüşü, sistemleştirilmesi biçiminde tezahür edebilir.

Tabii devrim ulusal, demokratik ve halkçı karakterde olacağına göre, bu devrimin yol açacağı iktidar biçimi de mutlaka ve mutlaka ulusal, demokratik bir halk diktatörlüğü veya bir halk devleti olmak durumundadır. Devlet, Marksist-Leninist devlet olmaz. Devlet, ulusal demokratik bir devlet olur. Bu nedenle, burada “bağımsız, birleşik, Demokratik Kürdistan” deniyor. Daha başka bölümlerde de Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürt devleti diyor. Sunu belirteyim PKK’nın programında Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürt devleti değil, benim ifade ettiğim gibi; Bağımsız, demokratik, birleşik bir ülke oluşturulması vardır ve bu devlet milli olacaktır, demokratik olacaktır, halkın kendi kendisini yönettiği bir yönetim biçimi olacaktır. Programda böyle formüle ediliyor, iddianamede partinin bütün propaganda faaliyetleri silahlı propaganda gibi gösterilmek isteniyor. Her türlü eylem, özellikle silahlı eylemler de propaganda faaliyetinin bir parçası olarak gösterilmek isteniyor. Ve partinin silahlı propagandayı kendisine yol edindiğinden bahsediliyor. Burada aynen şöyle bir şey var:

"Bölücülük faaliyeti gösteren bir takım örgütlerin farklı görüşleri karşısında Kürdistan İşçi Partisi kendisine yol olarak demokratik burjuvanın yasa açıklarından yararlanma imkânı olsa bile, burjuva demokratik yasaların kısıtlandığı, hâkim sınıfların baskı dönemlerinde çalışmaların tümünden kalkacağı hesaba katılarak, halkın kendi içinden çıkan ve öz gücüne dayanan bir örgütlenme modeline gereksinme duyduğu, halkları kurtaran gücün her şeyden önce, kendi öz güçlerine olan güven, sonra dünya ileri ve demokratik halklarının desteğine bel bağlayacağı kanısındaki Marksist-Leninist görüş

benimsenmiş olup, bu fikirler doğrultusunda örgütlenip, faaliyetler sürdürülmesi planlanmıştır. Ayrıca, -Bu ‘ayrıca’dan sonraki kısım önemli- propaganda ile birlikte şiddet eylemlerinin sürdürülmesi, şiddet eylemlerinin esasen propagandanın bir bölümü olarak kabul edilmesinin gerektiği” savunulmuştur

Burada da doğru ve yanlış hem yan yana, hem içice. Burada, ilk okuduğum kısımda partinin, devletin koyduğu yasalardan yararlanarak, legal bazı faaliyetleri yürütebileceği; ama esas olarak örgütlenmesinin ve faaliyetinin gizli olarak yürütülmesi gerektiği biçimde bir belirleme var. Bu doğrudur. Partiyle, yani PKK ile Kürdistan’daki diğer burjuva milliyetçi örgütler arasındaki temel ayırmalardan biridir, doğru bir belirlemedir. Ancak, propagandayla birlikte şiddet eylemlerinin yürütülmesi ve esasen şiddet eylemlerinin daima propagandanın bir parçası olarak kabul edildiği biçiminde bir belirleme var ve bu Kürdistan İşçi Partisi’nin amacını gerçekleştirmek için ‘Program Tüzüğü’ başlığı altında da bu kanıtlanmaya çalışılıyor. Ve bu kanıtlanma için de belge olarak Yıldırım Merkit ve benimle yakalanan bir belge gösteriliyor. Bu konuda biraz konuşmak istiyorum.

Şimdi, burada İki şeyi birbirinden ayırt etmek gerekir. Kanun ya da tüzük var olan somut durumda düzeni muhafaza etmek için, düzene konan kurallardır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ne yapar? Düzeni korumak, sürdürmek için belli kurallar koyar ve bunları yaptırımlarla, ordusuyla, polisiyle destekler. Tüzük de, herhangi bir siyasal organizasyon, herhangi bir kurum, organ tarafından onun islerlik kurallarını belirler. Program ise bunlardan farklıdır. Program, hali hazırdaki islerlik kurallarını belirlemez. Program, bugünkü somut koşullardan gelecekte yapılması gerekeni ortaya koyar, onu belirler. Diyelim ki, PKK programı bugün Kürdistan’ın içinde bulunduğu durumu tespit ediyor. Bu tespitten kalkarak, ileride yapmak istediklerini koyuyor. Bu nedenle program tüzüğü olmaz, bir örgütün tüzüğü olabilir, bir örgütün programı olabilir; ama programın kendisinin tüzüğü olmaz. Bu mümkün değil. Birincisi, terim olarak bile yanlış, ikincisi, silahlı propaganda diğer ülkelerin deneylerine dayanarak söyleyebilirim, yapılan bir eylemin, yapılan bir işin propagandasının yapılması değildir. Örneğin, ne yapılmış diyelim, Partimiz Önderliğinde Batman’da, Ceylanpınar’da, Kars’ta burada burada bir toprak işgali, bir grev, bir miting, bir toplantı ya da bir gösteri yapılmış, bunun propagandasının Elazığ’da yahut Ankara’da yapılması, silahlı propaganda değildir. Veya ona benzer bir şekilde bir ajanın, bir gericinin veya bir çeteye karşı, hareketin silahlı bir eylem koyması ve bu eylemin propagandasının ülke içinde veya dışında, ya da burada burada yapılması, silahlı propaganda değildir. Silahlı propaganda, silahın bizzatı kendisinin propaganda amacıyla kullanılmasıdır. Parti iddianamede bir çete olarak lanse edilmek isteniyor, ya da bir ordu olarak gösterilmek isteniyor. Aslında siyasal bir organizasyondur. Siyasal organizasyonlar, iktidar kavgası veren araçlardır, iktidar araçlarıdır. PKK’nin de iktidara yönelik bir hedefi var, bir çalışması var. Bu iktidarın mücadelesinde pek çok örgüt mücadele denince burada siz özellikle bazı sempatanları falan sıkıştırıyorsunuz mücadele, silahlı mücadele biçiminde veya öyle gösterilmek veya indirgenmek isteniyor; aslında öyle değildir. Pek çok parti vardır, bunların her biri iktidara gelmek, hükümete gelmek çabası ve kavgası içerisinde. Ama hükümete gelebilmenin, iktidara gelebilmenin de değişik yolları, araçları vardır.

Parti, ille kan dökülmesine taraftar değildir. Biz vampir değiliz ki, bizde insanız. Ama eğer iktidar kavgası mutlaka zoru kullanmayı gerektiriyorsa, önüne iktidar olmayı görev koyan bir örgüt, bir organizasyon bundan kaçınmaz, bu noktadan bakmak zorundadır.

Yani insan öldürmeyelim, insanları sevelim, insanlara saygılıyız, hümanistiz demek, gerektiğinde savaşmaya engel değildir. Pek çok ülkede -İster bugün sosyalist olsun, ister kapitalist olsun- hepsinin polisi vardır, ordusu vardır, devleti vardır ve bu polisler, bu ordular niye oluşturulmuştur? Gerektiğinde savaşmak için oluşturulmuştur. Yani siyasal mücadelede araç olarak zorda kullanılabilir fakat siyasal mücadele yalnızca silahlı zora indirgenemez. Çeşitli yollar vardır. Grevi de, gösterisi de, mitingi de, örgütlenmesi de, propagandası da. Ajitasyonu da siyasi örgütlenmenin araçlarıdır.

Duruşma Hâkimi- PKK’nın benimsediği usul ne?

Mazlum Doğan- PKK. Su ya da bu belirli biçimi kullanma ya da kullanmama gibi anlayış içerisinde değildir. PKK önüne görevler koymuştur, hedefler koymuştur.

Duruşma Hâkimi- Nedir bu görevlerin hedefi?

Mazlum Doğan- Müsaade ediniz ben anlatacağım.

Duruşma Hâkimi- Evet.

Mazlum Doğan; Mutlaka hedeflere varabilmek için uygun araçlar gerekiyor. Örneğin, ben eğer önüne Avrupa kıtasından Amerika’ya geçme görevini koymuş isem, herhalde at, merkep ya da bilmem başka araç kullanamam; ya gemiyi kullanmak zorundayım, ya da uçağı. Yani hedefe uygun araç gereklidir. Partimiz, önüne yüce görevler koymuştur. Bunlar, azami olarak sınıfsız toplum yaratmak,

yani sınıfları ortadan kaldırmak, her türlü sömürü ve zulme son vermek göreviyle, asgari olarak ülkenin bağımsızlık ve demokrasiye ulaştırılma görevidir.

Elbette, kullanacağı uygun araçlar olacaktır ve bu hedeflerle çelişen araçları kullanması mümkün değildir. Yani makyavelist araçlar benimseyemez. Bu partinin yüce amaçlarıyla çelişir. Çünkü yüce amaçlar, büyük hedefler, kendisine uygun araçları gerektirir, yüce amaçlara varabilmek için çirkin araçlar kullanılamaz. Ben daha sonra partiye, yine bazı suçlamalar kısmında değineceğim. Simdi, bu görevler de her partinin, her organizasyonun içinde bulunduğu tarihi koşullar ve ülkenin koşulları tarafından belirleniyor. Yani parti ülkenin koşullarını dikkate alarak uygun araçları ve yöntemleri seçebilir. Bu araçlar içerisinde basın vardır, yayın vardır, eline geçebilirse, oluşturabilirse bir radyo vardır, işçilerin ve köylülerin örgütlenmesi vardır. Bu araçlar içerisinde -tabii önemlidir- silahlı zor kullanmak, bir silahlı zor örgütü oluşturma da vardır. Yani bayağı bir askeri örgütlenme yaratmak da vardır. Kısacası, parti bir çete gibi gösterilmek isteniyor. Böyle bir şey söz konusu değildir. Ama partinin hedefleri arasında bir cephe yaratmak, bu cepheye bağlı bir ordu örgütlemek vardır; bu doğrudur. Bunlardan haberdarım, özellikle bu partinin ideolojik görüşlerini bilen bir kişi olarak. Evet, bir noktaya daha değinmek istiyorum, genel şeylere ek olarak. O da, daha önce buraya gidip geliyorduk. Ben diğer grupla beraber gelip gittim.

Biz, 168. maddenin temel alınarak diğer 30'a yakın madde sayılıyor. Elimizde bir kanun kitabı falan olmadığı için bu maddelerin ne anlama geldiğini bilmiyorum, şahsen ben bilmiyorum. Hatta biraz tuhaf kaçacak ama sık geçiyor, bazı terimler falan geçiyor. Biz hukuk falan okumadığımız için kavrayamıyoruz. Öyle bir 'aparât' terimi geçiyor. Polislerin kullandığı bir terim mi, hukuki bir terim midir? Biz bilemiyoruz. Bu aparattan ne anlaşılıyor, birbirimize sorup duruyoruz. Bunun gibi başka terimler de geçiyor. Ama bildiğimiz kadarıyla 30'a yakın madde var. Bu maddeler sayılıp gidiyor, biz de ne istenildiğini bilmiyoruz.

Fakat bizim incelemelerimizde daha önce gelmişti, 168. 125. maddelerin ne anlama geldiğini oradan çıkarabiliyoruz. 168. madde bildiğim kadarıyla çeşitli amaçlarla çete kurmak oluyor ve bu amaçla siyasal amaçlı çeteler oluyor. 125. madde de vardır. Bizim ilk kâğıtlarımız geldiği dönemde, bir yasa kitabına bakmıştık. Yasanın maddesinde özetle şöyle deniliyordu:

"Devletin hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını devletin yöresinden ayırmak, bir başka sebeple ilhak etmek amacıyla veya bağımsız bir devlet kurmak amacıyla veya başka amaçla; yani devletin hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını devletten koparma eylemi yapmak ve bunun suçunun cezası idamdır."

Benim kanaatime göre. İster 168, ister 450, ister 170 veya başka maddeler olsun -bunların hangi anlama geldiğini bilmiyorum da- bizim hakkımızda uygulanan madde 125. maddedir ve bize göre hüküm buna göre verilebilir diye düşünüyorduk. Yani 168. su, bu, ordu falan gibi gösterme aslında gerçekte bağdaşmayan hukuki gerekçedir. Çünkü bizim yargılanmamız hukuki şeyden çok benim kanaatime göre, siyasal yani ağır basan bir yargılamadır, siyasal bir yargılamadır. Zaten bildiğim kadarıyla 125. madde de siyasal suçları, yani siyasal nitelikli bir suçu içermektedir. Sıradan bir adli, sıradan bir polisiye vakayı ilgilendiren bir madde değildir, öyle olmasını gerektirir. Hukuk konusunda pek fazla bilgim olmadığı için elimde usul yasası ya da kanuni yayınlar olmadığı için ben bu konuda daha fazla bilgi sahibi değilim.

Bir şeye daha dokunmak istiyorum; aslında sizin de isteyebileceğiniz, diğer sanıkların da pek çoğunun aydınlığa kavuşturabilecekleri, tarihsel olarak da pek çok gerçeği açığa çıkarabilecek bir ifadenin verilmesi mümkün olabilirdi. Eğer elimize söz konusu istihbarat dokümanları-istenmiştir- geçebilseydi, ifadelerimizi yazılı olarak verme imkânımız olsaydı, yasa kitapları elimizde olabilseydi geniş açıklamalarda bulunabilecektik. Ama ben burada elime sırf iddianameyi alarak hemen -elektronik beyin değilim, süper zeki bir insan da değilim, normal bir insanım- bütün bildiğimi, tüm duyduğumu mahkemeyi de aydınlatacak tarzda anlatabilecek durumda değilim. Bu nedenle ancak partiye yönelik genel şeyler hakkında bu kadar genel bir toparlama yapabildim. Ama su var, partiye yönelik bazı suçlamalar var. İddiaları yine de cevaplayacağım. Bunların içerisinde partinin halka karşı zorbalık yaptığı, zor kullandığı biçiminde bir şey var. Eğer halktan işçiler, köylüler, aydınlar, gençler ve diğer yurtseverler anlaşılıyorsa bu doğru değildir; ama çeşitli feodal güçler, gericiler, ajanlar falan anlaşılıyorsa doğrudur. Bunlara karşı hareket, kendisini korumak için zor uygulamıştır. Yalnız ben açık yüreklilikle sunu da tespit edeyim; hareketin safında olan veya ona destek sağlayan, onunla beraber kavga eden insanların hepsinin siyasal bilinç düzeyi, ideolojik bilinç düzeyi, meseleleri kavramaları bir değildir, bu mümkün değildir. Yani insanlar aynı kalıptan çıkmaz. Bu insanlardan bir kısmı parti adına ya da hareket adına çeşitli kişilere karşı kaba da davranabilir, zor da kullanmış olabilir veya belli baskılar da yapmış olabilir: ama bu, partinin çizgisini, ideolojisini yansıtmaz. Böyle bir şey yoktur.

Yani parti kendisini halkın içinden çıkmış kabul ediyor. Ve onun kavgasını veriyor. Bu işçi sınıfının örgütü, işçi sınıfı temeline dayanıyor ve sınıf olarak işçi sınıfı temeline dayandığı halde kitlesel temel olarak kendisine geniş halk kitlelerini, emekçi kitleleri almış. Gene emekçi kitlelerine dayanan, ondan güç alan bir siyasi organizasyonun onlara karşı baskıcı, onlara karşı zorbacı olması kendi kendisini tüketmesidir.

Bunun ışığında bazı iddialara dokunmak istiyorum. Ben sunu da tespit edeyim: Bizim sorgulamamız esnasında yanımızda bir de kız arkadaş vardı. Burada hareketle ilişkisinin olmadığını söyledi. Aslında bir sempatizanımızın eşidir. Ben kendisini o zamana kadar gerçekten tanıımıyordum. Fakat sorgulamamız esnasında, dönüşte ben istihkâm cezaevindeydim, O 1 No. cezaevine götürülmüştü. Daha sonra ben 1 No. geldiğimde kendisiyle görüştüm ve bana aynen şunu söyledi: Dedi ki, "Orada bana zorla iki kâğıt İmzalatıldı." imzalamasaydın, dedim. "Bana tecavüz ettiler, bana cop soktular, ben de imzalamak zorunda kaldım." dedi. Ben bunu bugüne kadar hiçbir yerde söylemedim, kimseye açıklamadım; ama gerçek de bu. Yani, şudur: işkence, baskı, zor aslında devletin öteden beri resmileşmiş politikasıdır. Siz bile burada sorgulama yaparken savcıdaki ifadeyi veya hakimdeki ifadedden bahsederken, "bu baskı altında olmayan ifadenizdir" diye belirtiyorsunuz. Yani poliste işkence yapıldığını, baskı yapıldığını zımnen de olsa kabullenmiş oluyorsunuz.

Partinin bazı sempatizanları, bazı taraftarları kendileri yoksul, emekçi kökenli olabilirler, sırf sınıf kökenleriyle hareket edebilirler. Bu nedenle bazılarına karşı hoş olmayan, kaba davranışlarda bulunmuş olabilirler, yanlış davranışta bulunmuş olabilirler; fakat bunlar partinin politikası, partinin ideolojisinin gerektirdiği şeyler değildir, olmamıştır. Bu kişiler parti tarafından cezalandırılır; hafif bir şekilde kınanır veya uyarılır. Ben devleti örnek olarak bunun için verdim. Simdi kendimle ilgili bazı şeylere değineceğim. Benimle ilgili bazı suçlamalar var, isterseniz bunlara cevap vereyim, isterseniz baştan başlayayım, bayağı yaşam hikâyem biçiminde anlatayım.

1974-75 senesinde ben üniversite sınavında Hacettepe'yi tutturmuştum puan olarak. Hacettepe'ye kaydımı yaptırdım. Daha önce de ben sol eğilimliydim, çeşitli sol yayınlar, gazeteler, dergiler, kitaplara kadar okuyordum. Marksizm'e, Leninizm'e sempati duyuyordum. Yüksekokula geldikten sonra o sıralar başlangıçta ADYÖD vardı. Bir iki defa ADYÖD', bir iki sefer DGB' ye ve TSIP' gittim; ama orada pek fazla kişiyle tanışmadım, tanıımıyordum. Daha sonra ADYÖD kapatıldı. Bu arada Hacettepe Derneği v.b derneklere gidip gelmeye başladım. Buralarda devlet konusunda, demokrasi konusunda, faşizm konusunda, parti örgütlenmesi konusunda, mücadele konusunda çeşitli kişilerle konuşur, tartışırdım.

Benim gibi konuşup tartışanlardan biri de Şahin Dönmezdi. Şahin Dönmez'le biz aynı sınıftaydık Hacettepe'de, hazırlıktan beri beraberdik. Şahin Dönmez 1975'ten sonra, herhalde ortalarından itibaren sık sık ulusların kaderlerini tayin hakkından bahsetmeye başladı. O sıralar Şahin Dönmez dışında da aslında bu konu konuşuluyordu. Özellikle TKIP tarafından, "TKIP davasında işçi köylü sorunu" falan diye broşürler vardı. Başkalarının milli mesele hakkında fikirleri olmamakla, ulusların kaderini tayin konusunda bilgi sahibi olmamakla suçluyorlardı. Ben onu falan da okudum. Zaten aslında bende bir açgözlülük var. Ben ne kadar kitap, ne kadar dergi, gazete falan çıkıyorsa hepsini alıp okumak istiyordum. Bir kısmını okuyabildim, bir kısmını okuyamadım. Bu ayrı bir sorun; ama hepsini sıralıyordum.

Bu konuda o zaman benim gibi Ankara'da öğrenci olan kız kardeşim vardı. Aynı zamanda da okula devam ediyordu, maaşını da alıyordu. Sıkıştırıyordum, para buldukça alıyordum. Araştırıyordum, okuyordum.

Kendi araştırma, incelemelerimde, zaten kendim Türkiye'nin başka illerinde okumuştum. Daha önce Eskişehir'de Balıkesir'de falan okumuştum. Ben devrimci sempatizan olduğum sıralar, devlet konusunda, demokrasi konusunda bulduğum her türlü kitabı milli mesele konusu dahil okuyordum. Marksizmcin-Leninizmcin bütün temel konularla ilgili görüşlerini kavramaya çalışıyordum. Bu arada Şahin Dönmez'le milli mesele, ulusların kaderini tayin hakkı konusunda konuşuyorduk. Şahin'in net, kesin ve doğru görüşleri henüz gelişmiş değildi. Bilmiyordu doğru dürüst; ama sağdan, soldan öğrendiği kadarıyla konuşuyordu. Sonradan çıkardığım kadarıyla veya anlaşılıyor ki, demek ki bu konuyla uğrasan veya bu konuda konuşan başka insanlarla ya temas halindedir ya da onlarla belirli bir tartışma içerisinde falan bulunmakta bu nedenle bunları sık gündeme getirmektedir. Beraber oturduğumuzda, çay içtiğimizde, yemekhaneye falan gittiğimizde sürekli konuşmalarımızda milli meseleyi ön plana çıkarır, bu konuda görüş beyan etmemizi isterdi. Bizim bu konuda araştırma yapmamızı isterdi. Tabii o sıralarda başka kişiler tarafından da konuşuluyor, tartışılıyor, araştırılıyor, üzerinde duruluyordu.

Ben milli mesele konusunda kitap araştırmaya, bulduklarımı okumaya başladım. O dönemlerde henüz "ulusların kaderini tayin hakkı" Lenin'indir bu eser, Stalin. Marks'ın milli mesele vs. gibi eserler piyasaya çıkmamıştı. Başkalarından araştırdık, aradık, taradık. Bulamadım ben pek fakat diğer çeşitli siyasi grupların veya dergilerin, çevrelerin bu konudaki görüşlerini de öğrenmeye çalıştım. Bulduğum kitapları okumaya çalıştım. 1976 yılına doğru artık milli mesele hakkında ben de birkaç kitap okumuş, bazı şeyler biliyordum: ama elbette daha sonraki kadar gelişmiş, net kesin görüşlerim henüz yoktu. Yalnız bu arada Şahin'le yine ara sıra konuşmalarımız devam ediyordu. Şahin dışında başka kişiler vardı. Onlar daha sonra bu harekette falan yer almadılar. Onlar da milli mesele konusunda falan görüş beyan ediyor, ileri sürüyorlardı, fikirler belirtiyorlardı.

Ben DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği) kuruluş toplantısının yapıldığı zaman DDKD'ye gittim. DDKD'yi ve DDKD'lileri sevmezdim. DDKD ve DDKD'lileri burjuva milliyetçisi olarak görüyordum ve kesinlikle daha bastan beri ben onlara karşıydım. Oraya gittim. Oradaki konuşmalarım falan beğenmedim. Ben kendimi enternasyonalist çizgide bir Marksist ve Leninist görüyor veya öyle olmaya çalışıyordum. Onları da milliyetçi olarak görüyordum, bu nedenle kendilerine pek bir yakınlık duymuyor, onlarla pek fazla konuşmuyordum bile. Çünkü kendilerinin zaten Marksizm hakkında pek görüşleri yoktu.

Bir ara başka bir arkadaş beni Haki Karer ile tanıştırdı. SBF yurdumuydu yahut Hukuk bahçesi miydi iyi hatırlayamıyorum. Haki bana milli mesele hakkındaki görüşlerini de dâhil çeşitli konularda görüşlerini söyledi. Bu arada DDKD'yi de benden daha sert, daha kıyasıya eleştirdi ve burjuva milliyetçisi olduklarını, çalışma yöntemlerini, anlayışlarını, ideolojilerini eleştirdi, bu benim hoşuma gitti. Daha sonraki dönemlerde de yine bu kişiyi bulmak onunla konuşmak istedim; ama sık kendisiyle karşılaşamadım, konuşamadım. Ama kendisine karşı bir hayranlığım söz konusu idi ve giderek bu hayranlık, onlarla beraber hareket etmeye, ideolojilerini benimsemeye kadar gitti. Yalnız, kişinin kendisine hayranlıktan çok, anlattığı düşünceler benim de düşüncelerime denk geliyor, uygun geliyordu. Ben bu kişilerin bir grup mu, bir hareket mi veya şey mi olduğunu bilmiyordum. Ancak kendileri tarafından tasvip edilmek, kendileri tarafından görevlendirilmek falan istiyordum, bayağı da heyecanlı idim bu konuda. İşte memlekete geldiğimde, kardeşim de dahil, pek çok kişiye, o arkadaştan, Haki'den ve yine Haki'nin arkadaşlarından daha sonra benim de arkadaşlarım oldu Cemil gibi Turan gibi; öğrendiklerimi hemen anlattım.

Ortadoğu, dünyada ekonomik bakımdan çok büyük öneme sahiptir. Bugün dünya ekonomisine sahip olabilmek için Ortadoğu petrolüne sahip olmak gerekmektedir. Çağlar boyunca Ortadoğu hep siyasal bakımdan çok önemli bir merkez olmuştur. Dünyaya hâkim olmak isteyenler, ilk çağdaki emperyalist devletler olsun daha sonraki feodal dönemde olsun hatta kapitalist dönemde olsun Ortadoğu'ya sahip olmak istemişlerdir.

Ortadoğu bugün kapitalizmle sosyalizm arasındaki çekişmenin odağını oluşturuyor. Ortadoğu'da Kürdistan çok stratejik bir yerde yer alır. Kürdistan'ın jeopolitik önemini iyi kavramak gerekir, eğer Ortadoğu'da emperyalizm kovulmak isteniyorsa, Ortadoğu emperyalist-kapitalist bloktan koparılmak isteniyorsa, mutlaka Ortadoğu'nun gericiiliğin yoğunlaştığı merkez olan Kürdistan'da devrim yapmak gerekiyor. Bu da Kürdistan devrimi, Kürdistan devriminin önderliğini burjuvaziye, burjuva milliyetçilerine bırakmamak, proletarya önderliğindeki bir devrimle mümkün olabilir. Kürdistan'da bağımsız bir proletarya partisi oluşturmak, proletarya önderliğinde işçileri, köylüleri, esnafı ve diğer yurtsever sınıf tabakaları örgütlemek gerekiyor. İşte bu konuda Kürt aydınlarına, Kürt gençlerine görev düşer. Bize görev düşüyor, biz bu konuda faaliyet yürütelim falan benzeri konularda o dönemde arkadaşlar tarafından savunulan bize de anlatılan görüşleri ben de çevreme anlatmaya çalıştım.

Hatta 1976 yılı Haziran ayı falandı her halde, o dönemde. Suruç'ta bir Suruçlu bir genç öldürülmüştü, adını hatırlamıyorum. Hacettepe'de bizim okulun öğrencisiydi, bu kişinin cenaze törenine bazı arkadaşlar gelmiş katılmışlardı Ankara'dan, Hayri ve Kemal de bunların içindeydi, bunlar yakalanmışlardı Suruç'ta, Diyarbakır'da cezaevine getirilmişlerdi. Ben bu arkadaşlarla henüz fazla sıkı ilişkim olmadığı halde Karakoçan'dan çıktım bunları ziyarete geldim. Herhalde hatırladığım kadarıyla bilmiyorum 1200 mü ne para harçlık verdim. Yani oldukça yakınlık duyuyordum ve beraber faaliyet yürütmek istiyordum. Daha sonra, diyelim bir genç tanıdıysam, ya da bir insan tanıdıysam herhangi bir bölgeye gitmek, ona hareketin görüşlerini anlatmak istiyordum. 1976 sonlarımıydı, 1977 başlarımıydı kesin hatırlamıyorum, ama o dönemde ben okulu bırakmak, artık tümüyle kendimi hareketin ideolojisi doğrultusunda faaliyet yürütmeye vermek istedim, ona adanmak istedim. Böyle bir örgütlenme veya bir görevlendirme falan söz konusu değildi. Yalnız bu arkadaşlar henüz kendi görüşlerini kavramadığım için bana pek o sıralar güven duymuyor, bu tür görevler falan vermiyorlardı.

Örneğin bir görüşler falan konuşulacaksa ideolojik olarak kendileri konuşurlardı, ben de yanlarına oturup dinliyordum. Benim bu isteğim kabul edildi. Ben kendim dedim iste gideceğim, yani para mera falan istemiyordum, zaten yoktu da, o sıra çok ilginç yöntemlerle biz para buluyorduk. Örneğin ben aileme başvuruyordum, diyordum ki, bir takım elbise alacağım diye dayatıyordum veriyordu. 1000, 800, 900, 600 lira para; ben onu götürüyordum ya Haki'ye veriyordum ya Cemil'e veriyordum ya kitap alıyordum. Ya da diyelim benim Ankara'da ya da İstanbul'da bir yerde tanıdığım bir arkadaşım var Diyarbakırlıdır, duyuyorum iste ailesinden falan adresini araştırıyordum, yanına geliyordum; yahu iste sen nesen, ne düşünüyorsun, ona hareketin görüşlerini anlatarak taraftar bulmaya çalışıyorduk. Yani tek tek kişilerle bile uğraşıyorduk. Bir adamı ben bilmem Batman'da tanıyorsam, onun peşinden gidip mümkünse onu kazanmak, onun vasıtasıyla orada bir çevre edinmek çabası içerisine giriyordum. Batman o dönemde olduğu gibi şimdi de büyük bir işçi kentidir. Batman'da geniş bir kitle temeli oluşturabilmek, her siyasi organizasyonu özellikle, ben işçi sınıfını temsil etme iddiasındayım diyenlerin arzusudur, amacıdır. Bir ara benden önce Haki arkadaş Batman'a gelmiş; fakat Kürtçe bilmediği için ve Batman'daki burjuva milliyetçileri tarafından da bu Türk'tür burada ne arıyor, iste bu hem Türk'tür hem Kürtçülük yapıyor biçimindeki suçlama ile karşı karşıya kaldığı için Batman'ı terk etmek zorunda kalmıştı. Daha doğrusu Batman'ı terk etmeden önce bana Kürtçe bilen bir arkadaş falan yok mu yanıma gelsin biçiminde bir arzu belirtmişti. Ben bunu duydum, çırpındım illa Haki'nin yanıma gideceğim, beni bırakın gideyim falan diye; fakat Haki kendisi Batman'ı terk etti. Ben Haki'ye söyledim iste beni gönder dedim, yalnız o da henüz yeni olduğum, tecrübesiz olduğum için hem ağır olabilecek bir görevin altına, bir sorumluluğun altına girip ezilmemden korkuyor, hem de sevkimi, heyecanımı kırmak istemiyordu, "sen bilirsin" dedi.

Ben 76 sonlarına doğru valizimi topladım, ailemden kopardığım parayı da alarak o zaman pek fazla sayılmazdı her halde 500 lira paraydı, Güney illerine geldim. Duyuyordum Ceylanpınar'da ne olacak, iste faşizm konusunda bir seminer verecek, ben arabaya atlıyorum Ceylanpınar'a gidiyordum, kahvede oturuyordum birinin yanında iste yahut TOB-Derede oturuyordum. Bazı kişilerle bireysel ahbaplık, dostluk kurarak, mümkünse evinde yatmaya çalışıyordum. Ertesi gün seminere katılıyor, bildiğim görüşleri savunuyordum. Böyle turist gibi geziyordum. 1977'ye doğru artık ben Batman'da kalmaya başladım. Sık sık Batman'a gidiyordum, bir hafta kalıyordum, 3 gün kalıyordum, 5 gün kalıyordum.

Duruşma Hâkimi- Nerede kalıyordunuz kimde kalıyordunuz?

Mazlum Doğan- Bazen dışarıda kaldığım da oldu. Yani yaz aylarına doğru. Nisan ayına doğru yatacak ev bulamıyordum, yemek de bulamıyordum; ne yapıyordum, dışarıda yatıyordum. Ama diyelim ben TÖB-DER'e gidip oturuyorum, ya da Lif'-Der var gidip oturuyordum, aksama doğru oluyor bir genç, bir delikanlı "ağabey bu gece bizim eve gidelim" diyorsa, hiç fırsatı kaçırmıyor, direkt onların evine gidiyordum. Ertesi gün davetsiz olarak gittiğimde oluyordu. Yani zar zor idare ederek kalmaya, propaganda yapmaya çalışıyordum. Diyelim ki, bir genç beraber oturuyoruz, beraber çay, sigara içiyoruz, ben ona hemen herhangi bir konu falan açarak hareketin görüşlerini götürmeye, onun tasvibini almaya çalışıyordum. Bu konuda Batman grubundan bir kısım insan buradadır, bunlar tanık olmuşlardır, benim dışarıda yattığımı da bir kısmı bilir, aç kaldığımı, perişan kaldığımı da bilir.

Kısacası aslında halkın misafirperverliği söz konusuydu, gençlerin, bu tür davetlerini falan hiç kaçırmıyorduk. Hatta bir kısmı diyelim elbiselerimiz kirli, bu evde kalıyoruz, sabahleyin bize temiz giyecek elbise, gömlek de veriyorlardı, gömleğimizi falan da değiştiriyorduk. Bu yalnız benim için değil, başka arkadaşlar için de söz konusu yani, biz belli olmuş bir fon veya bir merkezden veya bir şeyden gelen bir para ile ya da suyla, buyla geçinmiyorduk. Bir köye, bir kasabaya, şuraya, buraya bir yere oturuyorsak bu kimisi hemşerilikten olabilirdi. Uzaktan bir tanıdıktan olabilir, bir merhabadan olabilir, biriyle diyelim bir yerden bir yere otobüsle yolculuk ediyor, kendisini şahsen tanıyorsak veya konuşuyorsak, nereli olduğunu öğreniyorsak daha sonra peşini bırakmaz gider onu arar bulurduk. Onun vasıtasıyla orada is yapmaya, bazı kişileri tanımaya, hareketin ideolojisini, görüşlerini götürmeye çalışırdık. 1978'in sonlarına kadar bu böyle sürdü.

Duruşma Hâkimi- Batman'da mı kaldınız?

Mazlum Doğan- Hayır benim faaliyetlerim 1978 ortalarına kadar, Ağustos'una kadar, Temmuz'una kadar hep böyle bu tarzda sürdü.

Burada bazı sanıklara propaganda ile ilgili şeyler sorulurken, hangi eylemlerin propagandasını yaptın? Onlar da şu şu eylemin propagandasını yaptım diyorlar. Ben şahsen hiç, eylem propagandası yapmadım, hiç yapmadım. Ben, Marksizmin, Leninizmin propagandasını yaptım. Ben Kürdistan devriminin propagandasını yaptım. Ben, Marksizmin devlet hakkındaki, Marksizmin demokrasi hakkındaki, Marksizmin örgütlenme hakkındaki, Marksizmin ulus hakkındaki, Marksizmin ulusal

kurtuluş mücadelesi hakkındaki, Marksizmin askerlik hakkındaki konular üzerinde konuştum, bu tür konular üzerinde tartıştım. Ben iste şurada su eylemin, burada bu eylemin propagandasını yapmadım; ama eylem propagandasını hiç mi yapmadım? Yaptım. Örneğin, bir yerde, bir köyde oturduysam diyelim ki, Süleymanlarla ilgili 1978'den sonra, Süleymanlılarla bir çatışma var, böyle bir aşiretçi feodal çete ile. Bir köye gidip oturdum, ne yapıyorum; Süleymanların gerici niteliğinden, onların ajan niteliğinden, onların halka baskı uyguladığından, hareketin buna karşı mücadele ettiğinden, bunun doğru olduğundan bahsediyordum, benim gibi başkaları da bahsediyor.

Burada propaganda yaptık diyenlerin pek çoğuna, hangi eylemlerin propagandasını yaptın diye soruluyor? Onlar da sunun propagandasını yaptık dediler. Aslında onlar da benim gibi, devletin, demokrasinin, Kürdistan'ın içerisinde bulunduğu durumu, ekonomik, sosyal, siyasal durumu hakkında kendi bildikleri kadar, doğru veya yanlış olmuşlardır yani, tek propaganda şeyi, mutlaka su eylemin propagandasını yapmak biçiminde somutlaştırılmaz. Hele ben şahsen daha çok ülkenin içerisinde bulunduğu durum ve nasıl kurtulabileceği, nasıl bir mücadele anlayışının gerektiği, hangi tür araçların kullanılması gerektiği hakkında konuştum, daha çok da konuştuğum aydın kişilerdi, benim söyleyeceklerimi kavrayabilecek, ya da araştırabilecek, öğrenebilecek kişilerdi.

Bu su anlama gelmez. Hiç köylülerle, hiç işçilerle, hiç sıradan insanlarla konuşmadım. Onlarla da konuştum. Gerektiğinde beni seven, köyüne davet etmek isteyen bir genç olduysa hiç fırsatı kaçırmadım. Köylere kadar da gittim. Kitlelerle nasıl ilişki kurulabilirse, bunun yeri neresiyse, ister kahve, ister dernek, ister sendika, ister köy, ister yol, sokak olsun bunu kaçırmadım. Bundan yararlandım. Propaganda işlevini bireysel olarak kendi basıma sürdürdüm. Takıldığım konular olduysa hareket adına belirtmeyeceğim görüşler olduysa ya geçiştirdim, ya da benim gibi hareketin propagandasını yapan başka insanlarla karşılaştığımda onlara sordum, bu konuda ne diyeyim? Örneğin, diyelim örgütlenme konusunda, neyi savunayım, hangi görüşü ifade edeyim üzerinde konuştum, tartıştım, onlarda aldığım bilgileri taşıdım, kitlelere kadar götürme mücadelesi verdim.

Bu tür faaliyetim 1978'in Haziran'ına kadar mıdır Mayıs sonu mudur iyi bilemem oralara kadar sürdü yani, genel olarak ben çeşitli yerlerde sözlü propaganda yaptım.

Diyarbakır'da bir olayda benim adım verilmiş, ben ilk defa karşılaştım. Ali Dursun'un kaçırılması olayında, bu doğru değil, kesinlikle doğru değil. Zaten ben böyle eylemlere falan hiç katılmadım, en fazla 1-2 defa kuryelik yaptım; yani bir yerden bir yere eşya götürdüm. Diyelim ki; Diyarbakır'dayım, herhangi bir toplantı için, ya da bir tartışma için, bir konuşma için, ya da bir kişi ile bir yerde tanışmış, konuşmuşum, onunla ilişkileri sürdürebilmek, onu kazanabilmek için, Batman'a gideceğim, ya da Bismil'e gideceğim, benim gideceğim yerde, burada ne yaparım? Bir kitaptır, gazetedir, ya da dergidir veya bir afistir, ben onu da beraber götürüyorum. En fazla yaptığım budur. Eylemlere falan katılmadım.

O dönemde zaten ben Diyarbakır'da da değildim. Bahsettiğim şeyi, yani Ali Dursun'un kaçırılması olayını ben gazeteden öğrendim. Hatta gazetede yanlış yazılmıştı, söyle yazılmıştı, iyi hatırlıyorum: "İşte Ali Dursun kaçırıldı arkadaşları tarafından, öldürüldü" biçiminde, "polisten alınan bilgiye göre arkadaşları tarafından öldürülmüş" biçiminde yazılmıştı. Ben böyle duydum o zaman.

Bu arada çok ilginç bir noktaya daha değinmek istiyorum, o da su: Halk mahkemeleri, bu halk mahkemeleri yalnız Hilvan ve Siverek için geçiyor, başka hiçbir bölgede geçmiyor. Bu halk mahkemeleri konusunda konuşmak istiyorum. Halk mahkemeleri demokratik bir yargılama biçimidir, halkın bizatihi kendisinin yargı yetkisini kullanmasıdır. Bu parti programı, parti hedefleri içerisinde vardır; ama parti, hâkimiyeti altında olmayan bir alanda, yönetim kuramadığı bir alanda nasıl halk mahkemeleri kurulabilir? Kendisinin hükmü geçmiyor ki. Eğer hükmü geçse; yani eğer diyelim bir alanı kurtarmış olsa, orada elbette yargılamasını kendisi yapacak, idaresini kendisi kuracaktır; ama bugün Kürdistan Türkiye devletinin denetimi altındadır, onun idaresi altındadır, onun hukuk kuralları geçerlidir, onun tarafından her şeye hükmedilmektedir. Yani, halk mahkemeleri falan diye bir şey yok. Eğer olsaydı, ben de duyardım. Hilvan'da olduğum dönem içerisinde herhangi bir yargılamayı falan duyardım. Derler ki, efendim iste biz su adamı yargıladık, su kadar şey verdik. Hatta halk mahkemeleri hakkında çok ilginç şeyler var.

Örneğin, halk mahkemeleri denen şeylerin aynı zamanda parti üyelerini yargıladığından bahsediliyor, parti üyelerini yargılayıp cezaya çarptırıyor. Halbuki parti tüzüğünde deniyor ki. "parti üyelerinin yargılanması konusunda, parti merkez komitesi disiplin kuruluna havale ediliyor. Disiplin kurulu cezayı veriyor" deniyor: yani partinin kendi üyelerini cezalandırması için yetkili organları var, tüzükte belirtiyor, buradaki tüzükle de asil tüzükte de var. Parti tüzüğünde, parti üyelerinin nasıl cezalandırılacakları, ne tür cezalar alacakları onları yargılayan merci, hiçbir zaman söz konusu olmayan bir halk mahkemesi falan değildir.

Duruşma Hâkimi- Simdi, sizi Kürdistan fikrine ileten sebep ne? Neden Kürdistan diyorsunuz? Tarihi tetkik ettiniz mi?

Mazlum Doğan- Ettim.

Duruşma Hâkimi- Hangi kaynaklardan tarihi tetkik ettiniz. Bunun tarihi gelişimi ne? Bir de Marksist olduğunuzu söylüyorsunuz. Marksizm'in ırkçılığı reddettiğini söylediğiniz, belirttiğiniz halde neden bu ise yöneldiniz? Kendi fikirleriniz arasında bir çelişki doğmuyor mu?

Mazlum Doğan; Simdi benim Kürt ve Kürdistan fikrine nasıl ve ne zaman yöneldiğim konusundaki soru ilginç bir soru benim açımdan. Çünkü bu bir günde yönel incek bir şey değil. Ben 26 yasındayım. Bu hareketle ilişki kurduğum dönemin 1976 seneleri olduğunu düşünürsek 21 yasında falan oluyorum. Bu döneme kadar benim hayatta çeşitli pratiklerim ve insanlarla çeşitli temaslarım vardı. Okuyorum, görüyorum, duyuyorum, tartışıyorum. Elbette bende belli bir fikir oluşmaya başlıyor. Kürtlerin varlığı veya yokluğu sorunu benim açımdan tartışılmaması gereken bir soru. tartışma konusu bile yapmayı gerekli görmüyorum. Çünkü bu son derece açık olan somut bir gerçektir. Bu, Türkiye'deki resmi çevreler tarafından bile artık benimsenmektedir. Gerçi TRT'de etnik gruplar tabiri kullanılıyor ama Türkiye'deki diğer basın artık daha önce hiç kullanmamasına rağmen Kürdistan tabirini kullanıyor; bu çok ilginçtir. Bizim faşist olarak nitelendirdiğimiz, MHP Başkanı Türkeş bile hatırladığım kadarı ile 1978'de İran'daki gelişmelerle ilgili olarak Azeri'lerle, Kürtlere yönelik olarak Humeyni yönetimini, bunları katliama uğrattığını, devletin bunlara karşı kayıtsız kalmaması gerektiğini bahsediyordu. Ben kendim, Türkiye'de çıkmış, Kürdistan ve Kürtlükle ilgili hangi yayını bulduysam okudum. Bununla da yetinmedim. Bir tek cümle, bir tek kelime bile geçtiğini sandığım eserleri bile okudum.

Duruşma Hâkimi; Hangi şeyleri okudun?

Mazlum Doğan- Ben, Çağdaş Kürdistan Tarihi, diye bir kitap vardı Ronahi yayınlarının Almanya'da basılmış, onu okudum.

Duruşma Hâkimi- Evet. 'Güneş' yani,

Mazlum Doğan- "19.yüzyılda Kürdistan Üzerinde Mücadele" Halcin adli biri tarafından yazılmış. Kocal yayınları tarafından çıkmıştı, okudum. Mehmet Emin Zeki'nin Kürdistan, Kürtlerin tarihi üzerine olan bir yazısı vardı. Kürtler ve Kürdistan diye çıkmıştı, okudum. Zinar Silopi'nin, Pesrivan'ın Kürdistan üzerinde yazdıkları, elden ele geçen yazılarım okudum. Avukatsız Halk, Kürtler diye bir eser vardı, onu okudum. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde Kürtlerle ilgili bölümü okudum. Osmanlı tarihinde azınlıklar ile ilgili kısımları, sekiz ciltlik İsmail Hakki Uzun Çarısının Osmanlı Tarihi'ni okudum. Kürtler, Kürtlerin Kökeni biçiminde eserler vardı, biri Osman Nuri'nindi, onu okudum. Ve saire ve saire, yani... Bazil Nikiti'nin Kürtler adli eserini okudum. Yani Kürtler hakkında bir şey bulabileceğimi anladığım pek çok eser okudum. Bu arada sunu da söyleyeyim. Genel Kurmay tarafından yayınlanan bir de eser okudum. Bu da 'Cumhuriyet Döneminde Ayaklanmalar' adli bir eserdir. Ankara'da olduğum, milli meseleyi araştırdığım dönemde okudum. Burada Cumhuriyet tarihinde ayaklanmalardan bahsediyor. Devletin resmi yayını açıktan açığa devletin Kürdistan'a yönelik politikasını ortaya koyuyor ve Kürtler ve Kürdistan'dan benim bahsettiğim gibi o yayın da bahsediyordu. Yazık ki ben o eserin tümünü okuyamadım. Elime geçebilseydi, bir kısmım o zaman çok arzuldum. Not almak istiyordum. Dersim hareketi ile ilgili olarak. Şeyh Sait ayaklanması ile ilgili olarak takip edilen politikalar, bunların yerleri, şunları, bunları ile ilgili şeyler vardı. Ben yalnızca bir gecelik göz gezdirebildim. Orada da resmen, alenen yazılıydı.

Zaten eğer Kürtler ve Kürdistan diye bir sorun olmamış olsaydı. Kürtlük ve Kürdistan sorunu ile uğrasan insanlar olmasına gerek kalmazdı. Sosyal olaylar, toplumsal olaylar öyle olaylardır ki, onlar kendileri zamanı geldiğinde dayatır. Yani toplumlar, uluslar, sınıflar, partiler ve organizasyonlar önlerine gerçekleştiremeyecekleri hedefleri koyamazlar. Eğer, gerçekleştiremeyecekleri hedefler koyarsa kafasını tasa çarpar. Niye 1900'lerde, 1600'lerde, 1700'lerde, hatta ve hatta 1945'lerde. 1950'lerde, 1960'larda bir Kürdistan İşçi Partisi yoktu. APO'culuk diye bir sorun yoktu. Bu kadar kişi bir at hırsızlığından, eşek hırsızlığından değil de ya da bilmem bir başka suçtan değil de siyasi bir olaydan mahkeme önüne çıkıyor. Bu açık bir şeydir. Ben Kürtlerin tarihi hakkında da bilgi verebilirim, ama Kürtler için varlığını ve yokluğunu tartışmayı kesinlikle gereksiz görüyorum. Kürdistan tarihi hakkında benim görüşlerim ki, kimisi şahsi kanaatine dayanıyor, kimisi belirli bir kaynağa dayanıyor. Örneğin Herodot'un tarihini okudum. Herodot Medler hakkında bazı şeyler söylüyor. Aktardığı şeyler o zaman, bu günkü gibi yazım sanatı, anlayışı yok, elbette kendi kanaatine dayanarak yazıyor. Yani iste Medler şöyledir. Medler böyledir. Ya da Evliya Çelebi, iste Kürdistan'ın Hasankeyfçi eyaletinden devlet 23 kasa altın alıyor, iste Diyarbakır eyaletinden 128 kasa altın alıyor. Dakka eyaletinden su kadar alıyor. Yani kendisinin o zaman görüşlerini bilgilere dayanarak yazıyor. Veya diyelim Türkler hakkında eserler okudum. 1040 yıllarında falan ilk defa Kürdistan'a geldikleri söyleniyor ve Gür'lerle

karsılaşmıştır. Gr'lerle münasebetlerini anlatan o zamanki tarihçilerin veya yazarların yazdıkları fikirler var. Bugünkü gibi bir anlayış yok. Onlar kendi grglerine dayanarak anlatıyorlar. Ayrıca su var. Yani bu Kürtlerin su ya da bu ırktan geldikleri şuradan ya da buradan geldikleri pek önemli değil. Benim bildiğime göre Kuzey Avrupa'dan. İskandinav Yarımadasından, Rusya steplerinden gelip buralara yerleşmişler.

Duruşma Hâkimi- Bunu hangi yazar diyor. İskandinavya'dan geldi diye.

Mazlum Doğan- Bu konuda kendim araştırma sahibi değilim. Yalnız Abdullah'ın bu konuda daha geniş araştırmaları var. Onun yaptığı, benim söz konusu ettiğim konuşmasında, benim yazıya geçirdiğimi söylediğim konuşmasında vardı, okumuştum. Böyle söylendi. Başkaları tarafından da söyleniyor. Yani bir M. Emin Zeki'nin kitabında, İhsan Nuri'nin ve Zinar Silopi'nin kitaplarında anlatılıyor.

Duruşma Hâkimi- Milattan önce kaç yıllarında?

Mazlum Doğan- Bin yıllarında falan olduğu söyleniyor. Bu pek önemli değil benim açımdan. Benim açımdan Kürtler su ya da bu ırktan gelebilir.

Duruşma Hâkimi- Peki, Türkiye'de Krdestan fikrini nasıl şey ediyorsun. İskandinavya'dan geliyor da, bu bölgede Krdestan kurma fikri nereden alınıyor?

Mazlum Doğan- Benim için önemli değil. Ha İskandinavya'dan gelir, ha Latin Amerika'dan gelir, ha şuradan gelir. Buradaki halklara karışmıştır. Burada tarih boyunca Krdestan'ın bugün üzerinde yasadığımız topraklar üzerinde onlar bir halk olarak gelip yerleşmiş olabilir. Zaten tarihte onlarca, yüzlerce halk vardır. Bunların pek çoğu tarihte yok oldular, silindiler. Kimisi bugüne kadar varlığını koruyarak sürdürebildi. Biz Aka'ları okuduk, biz Eti'leri okuduk, Etrskleri okuduk, biz Galeleri okuduk, biz okuduk da okuduk yani. Mehmet Emin Oktay'ın kitabında, lise kitaplarında bile bir sürü kavim var, bu kavimler arasında sürekli kavgalar var, çekişmeler var, çatışmalar var. Kimisi siyasi organizasyonlar içinde teşekkül edebiliyor, bilahare silinip kayboluyor: ama kimisi bu siyasi organizasyonlarını sürdürebiliyor, gelişiyor, milliyet aşamasına erebiliyor milliyetleşebiliyor. Bugünkü halinde tarih sahnesinde yer alabiliyor. Yani bu önemli değil. Giderek bu halkların birbirinin karışmaları ve kaynaşmaları var: ama bugün somut olarak ortada olan bir şey var: bir Kürt dili var. Bu halkın bir kültürü ve bu dil ve kültürü vardır. Bugünkü duruşmada dahi Krdestan Bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi Mahkeme tutanaklarından tarihe mal edilmiştir.

Duruşma Hâkimi- Peki, kültür hususunda araştırmanız var mı?

Mazlum Doğan; Kürt dili ve kültürü ile ilgili araştırmalarım yoksa okumuşluğum var...

Duruşma Hâkimi- E, araştırman yok ise...

Mazlum Doğan- Var efendim. Yani sıfır bilgi sahibi değilim.

Duruşma Hâkimi- Araştırman yok ise böyle bir dilin varlığından, çeşitli dillerden meydana gelmiş olamaz mı?

Mazlum Doğan- Hiç önemli değil. Benim açımdan hiç önemli değil. Çeşitli dillerden meydana gelse de.

Duruşma Hâkimi- Ama sen diyorsun ki Kürt dili vardır, kültürü vardır diyorsun. Bu dil çeşitli dillerden toplanmış, kelimelerden mrekkepse yine bu dili böyle mi kabul edeceğiz?

Mazlum Doğan- Bu dilin su ya da bu dilden kelime alıp veya vermesi pek önemli değil. Her dil öbür dillerden kelime alır veya verir. Hatta iki, üç, dört, beş ulus aynı dili kullanabilir. Nitekim bir İngilizce pek çok ulus tarafından kullanılmaktadır. Latin Amerika'daki pek çok lke Portekizce ve ya Latince konuşmaktadır. Bunların Portekizce veya Latince konuşmaları onların ayrı bir ulus olarak şekillenmelerine engel değildir.

Ayrıca Kürtçenin su ya da buradan kelime alıp vermesi de önemli değildir. nemli olan onun fonetik yapısından çok gramer yapısıdır. Kürtçenin Türkçeden ayrı bir gramer yapısı, vardır ve bu Ari grubundan. Hint-Avrupa dil grubuna düşmektedir. Benim bu konuda bu kadar bilgim var yani.

Duruşma Hâkimi- Bunlar tarihte devlet kurmuş mu?

Mazlum Doğan- Evet.

Duruşma Hâkimi- Hangi devleti kurmuş?

Mazlum Doğan- Sunu söyleyeyim. Med organizasyonu tarihlerin yazdığına göre 571'de kuruluyor. 500 civarında filan yıkılıyor, pek uzun süreli falan olmuyor. Persler tarafından yıkılıyor.

Duruşma Hâkimi- Nerede kuruluyor bu tarihte? Med Devleti nerede kuruluyor?

Mazlum Doğan; Hemen bugünkü Kürtlerin yasadığı alan diyebiliriz.

Duruşma Hâkimi- Neresi burası?

Mazlum Doğan- Urmiye'nin Batısından Fırat nehrine kadar olabilen hatta Fırat'ı bile asan bir alan içerisinde oluyor ve burada hüküm sürüyor. Daha sonra kendileriyle, aynı soydan olan Persler

tarafından yıkılıyor. Ama Persler döneminde de Kürtler bağımsızlıklarını sürdürüyorlar. Yani köleci dönemde, gerek Ermenilerin bakışı altındaki dönemde olsun, gerek Perslerin istilası, hatta Bizansların istilası döneminde Kürt halkı kendi varlığına yönelik, kavim olarak kendi varlığına yönelik bir saldırı ile karşı karşıya kalmıyor. Belki siyasal ve sosyal gelişmesi duruma uğratılabiliyor. İmha tehlikesiyle pek karşı karşıya kalmıyor. Kürtlerin imha tehlikesiyle karşı karşıya kalması, ancak Arap istilasından sonradır ki Arapların Kürdistan'a gelişleri Kadisiye, 834 veya 737 ortaları filandır yani, kesin hatırlamıyorum ya 740 ya 840 civarı filan. Bu dönemde ilk defa Araplarla karşı karşıya geliyorlar. Yalnızca İslamlaşmakla kalmıyorlar, İslam dil ve kültürünü de, Arap dil ve kültürünün de etkisi altında kalıyorlar. Bu dönemden sonradır ki. 1200'den sonra, yani 13 nü...

Duruşma Hâkimi- Milattan önce, sonra?

Mazlum Doğan- Milattan sonra 1.300 şeylerinden bahsediyorum. Bu dönemde Anadolu'da bildiğimiz gibi bir sürü beylik var. Osmanlı beyliğinden tutun da Karesi beyliğine, Karaman beyliğine kadar. Aynı dönemde Kürdistan'da da beylikler var. Devamlı varlıklarını sürdürmeye, korumaya ve geliştirmeye çalışan feodaller var. Arabistan'da da var. Acemistan'da da var ama Kürdistan sürekli bir istila alanı, sürekli bir çekişme alanı, bir kavga alanı olduğu için ekonomik olarak yıkıma uğramış, üretici güçleri pek gelişmemiş. Bu nedenle Anadolu'da Acemistan'da ve Arabistan'da' merkezi feodal devletler daha çabuk oluşturulurken Kürdistan'da bu fazla erken oluşturulmuyor. Kürt feodalleri arasındaki bu didişme 16. yüzyıla kadar sürüyor. 16. yüzyılda Batı Avrupa'da merkezi krallıklar ortaya çıkarken, yani milliyet sınırları teşekkül ederken o krallığın çerçevesi içerisinde aynı dile ve kültüre sahip olan ve giderek bir pazar etrafında şekillenen bir ulus topluma doğru bir gelişme söz konusu iken Kürdistan'da böyle bir şey söz konusu olamıyor. Kürt feodalleri kendi aralarında didişiyorlar. Bu didişme herhangi biri galip gelemeyince daha güçlü olarak gördükleri Osmanlılara ve Safevilere sığınıyorlar. Onların desteğini alıyorlar ve böylece daha sonra Kürdistan Osmanlılar ve Saferiler arası bir çekişme ve çatışmanın alanı haline geliyor. Biliyoruz ondan sonraki tarihi.

Duruşma hâkimi- Yerinize geçin.

* * *

‘KÜRDİSTAN’IN KURTULUŞU HALK SAVAŞI İLE MÜMKÜN’

‘Biz her şeyden önce, yani son derece
geri kalmış, adeta ortaçağ karanlıklarında
geri kalmış, geri bırakılmış bir Kürdistan
Toplumunun fertleri olduğumuzu biliyoruz.’

M.Hayri Durmuş

Tarih, 19 Haziran 1981

45 gün süren açlık grevinden sonra çok bitkin vaziyette duruşma salonuna alınan Mehmet Hayri Durmuş, 19 Haziran 1981 günü sabah saat 08.30'da Diyarbakır 2 Nolu Askeri mahkemede başlayan duruşmada mahkeme heyetine sorguda ifade verdi. 4 saat süren sorgusunda zaman zaman sözlerinin tutanaklara yanlış geçirildiğine itiraz ederek, düzeltilmesini sağlayan Mehmet Hayri Durmuş, duruşma Hâkiminin “PKK örgütünün Merkez Komitesinde görevli olduğunuz, aynı zamanda kurucu üye olarak bulunduğunuz, 6136 sayılı Kanuna aykırı davrandığınız, adam öldürmeye azmettirdiğiniz iddia ediliyor” sorusuna, Mehmet Hayri Durmuş:

-“Ben Kürdistan'da bağımsızlık ve demokrasiye öncülük etmekte olan Partiye Karkerên Kürdistan örgütünün bir üyesiyim. Başından beri bu hareketin faaliyetlerinde bulundum. Daha grup aşamasındayken çalışmalarına katıldım ve partileşme sürecinde yine fiilen çalışmalara katıldım, kuruluş toplantısında bulundum. Daha sonra Partinin Merkez Komitesine seçildim. Partinin Merkez Komitesi üyesiydim, doğrudur. Merkez Komite üyesi olarak hareketin her şeyini bilen biri olarak iddianamedeki çete deyimini kabul etmiyorum. Diğer iddiaları zaten ileride ifademi verirken tek tek üzerinde duracağım, izah edeceğim” diyerek yanıt verdi.

İddia makamının kendisini ‘Adam öldüremeye azmettirmekle suçladığına’ işaret eden Mehmet Hayri Durmuş, “Bunu şu anda hemen belirtiyim, öyle özel bir karar vermişliğim yoktur. Özel olarak bir eylemi azmettirici bir konumum olmamıştır. Bu iddiayı şimdilik hemen reddedeyim. İfademe biraz sonra geçeceğim, şu anda iddianame üzerinde biraz durmak istiyorum. Diğer arkadaşlarım gibi ben

iddianamede belirtilmiş olan bazı yanlış noktalara değineceğim. Bunlara değindikten sonra ifademe geçeceğim”dedi.

Duruşma Hâkimi, “Şimdi, sizden daha önce Mazlum Doğan iddianame üzerinde durdu. O noktalar aynen katılıp katılmadığınızı; yani fazladan olmasın istiyoruz” diyerek, konuyu toparlamasını istedi.

Mehmet Hayri Durmuş, “Mümkün olduğu kadar toparlayacağım. Konumum gereği ben bazı diğer arkadaşlarımdan farklı bir takım açıklamalarda bulunmak durumundayım,” diyerek, önemli belirlemelerde bulunacağını söyledi.

Sonrada, “Daha doğrusu arkadaşlarımdan söylediklerinin çoğuna katılıyorum. Burada yalnız Mazlum Doğan arkadaş değil, başka arkadaşlarım da açıklamalarda bulundular, onların tümünün açıklamalarına katılıyorum; fakat kendim özellikle o arkadaşların belirtemedikleri veya bilmedikleri çeşitli hususlarda, ben, tatmin edici olmadığı için o konularda açıklama yapmak istiyorum. Onun için, ben de benzer hususlara temas edeceğim; fakat biraz değişik olacak,” dedi.

Duruşma Hâkimi- Yalnız kısa kesin.

Mehmet Hayri Durmuş- Tamam, mümkün olduğu kadar kısa keseceğim. Birinci olarak belirteceğim nokta; iddia makamının veya mahkemenin bizatihi kendisine yönelik olacaktır. İddia makamı ve dolayısıyla mahkeme hareketimizi yargılarken veya değerlendirirken, politik davranmaktadır, yani hukuki prensiplere bağlı kalmaktan ziyade, politik tavır takınmaktadır. Niçin böyle davrandığını, bazı delillerle ortaya koymak istiyorum. Bir defa mahkeme malum, bir özel mahkemedir. Bunu hepimiz biliyoruz. Özel mahkemelerin diğer mahkemelerden ayrılan bir yanı vardır ki, en temel farkı, özel mahkemeler kuruldukları dönemlerde mevcut yönetimin politikasını aynen uyguluyorlar veya o politikayı yargı organlarında icra ederler.

Duruşma Hâkimi- Bu, senin kanaatin?

Mehmet Hayri Durmuş- Evet, elbette benim kanaattim, kendi düşüncelerimi izah ediyorum. O halde, devletin bize yönelik politikası nedir? Mahkeme bizi bu açıdan değerlendireceğine göre, devletin politikasına bakmak gerekir. Devlet, daha doğrusu mevcut yönetim hareketimiz hakkındaki düşüncelerini açıkça beyan etmektedir, gizlememektedir, imha ve dağıtma, yok etme biçiminde bir politika izlemektedir. Sıkıyönetim komutanlıklarının bildirilerinde bu açıktır. “Devletin bütünlüğüne yönelik hareketler yok edilecektir” biçiminde ifadeler kullanılmaktadır. Haliyle, devlet bu politikasını sonuca vardırarak için çeşitli araçlara başvurmaktadır. Bu araçlardan bir tanesi de yargı organıdır, yani mahkemelerdir. Mahkemeler esas olarak cezaevlerinde tutuklu bulunan yüzlerce partili, militan ve taraftarını pasifize etmek için, karar verme aşamasına gelmiş durumdadır. Bir defa şunu belirtmeden geçemeyeceğim, bugün yargı önüne çıkarılmakta olan yüzlerce parti militanı, parti kadrosu ve taraftar her türlü savunma olanaklarından aslında mahrum bırakılmıştır. Adli müşavirliklere defalarca müracaatlarda bulunulduğu halde, bu konuda gerekli kolaylıklar gösterilmemiştir, kitaplar, kanunlar, yasalar talep edilmiştir, malzemeler, materyaller talep edilmiştir, bu konuda adli müşavirlik kolaylık göstermemiştir.

Sıkıyönetim Komutanlıklarının emriyle savunma avukatlarının çalıştırılmayarak, defalarca gözaltına alındığını belirten M.Hayri Durmuş, bu konuda şöyle dedi:

- Avukat Mahmut Bilgili, hareketimizle hiçbir ilişkisi olmadığı halde birkaç defa gözaltına alındı, neticede çalışmadığı için davayı bırakıp, terk etmek zorunda kaldı. Şu anda nerede olduğunu bilmiyorum, davamızı terk etti. Daha sonra Avukat Şerafettin Kaya yine hareketimizin kadrolarını ve taraftarlarının vekili olduğu için gözaltına alındı, bir müddet gözaltında kaldıktan sonra tutuklanmış olduğunu duydum. Daha sonra, bir müddet önceye kadar duruşmalarımıza katılan Erdiç Uzunoğlu adli avukatın, yine hareketin kadrolarını ve taraftarlarının vekâletnamesini aldığı davalara girdiği için gözaltına alındığını duydum ve birkaç haftadan beri haberim yoktur, kendisiyle görüşememekteyim. Bu şekilde bir defa hareketimizin kadroları ve taraftarları savunmasız yargı organlarının önüne çıkmaktadır. Bu konuda herhangi bir imkâna sahip olmadan, herhangi bir hazırlık yapmadan yargı organlarının önüne çıkarılmaktadır. Ve yargı organı önüne çıkarıldıktan sonra da ağır cezalara çarptırılıp, pasifize edilmek istenmektedir. Şimdi mahkemenin politik davrandığını ortaya koydum ve birkaç örnekle bunu biraz daha açıkça ortaya koymak istiyorum. Hukuk alanında fazla bilgim yoktur, ama bildiğim bazı şeyler vardır. Bir defa iddia makamı kendi iddianamesini hazırlarken kişi hakkında çeşitli araştırmalarda bulunur, soruşturma ifadelerinden başka çeşitli incelemelerde bulunur.

İddia makamının eleştirilmesi üzerine duruşma hâkimi, araya girerek “Şimdi genel hususlara, savcının iddianamesini nasıl yazdığını, yazacağını sen öğretecek değilsin, diyerek tepki gösterdi.

Mehmet Hayri Durmuş, hâkimin sözlerine karşılık, “Tabii, bu hususta ben düşüncelerimi vurguluyorum,” dedi.

Duruşma Hâkimi- Hayır, düşüncelerini vurgulama yapıyoruz, daha sonra savunma safhasında bu hususa değinirsin. Yani, savcı iddianamesini şöyle yazar, mahkeme şöyle karar verir. Bu, senin şu andaki pozisyonunun, sorgunun dışında olan bir şeydir. Savcı nasıl yazarsa yazar, sana bir iddianame getirmiş.

Mehmet Hayri Durmuş- Şunu belirteyim, ben kendi görüşlerimi söylüyorum.

Duruşma Hâkimi- Hayır, söyleyemezsin, nasıl söylersin? Savcı iddianamesini nasıl yazarsa yazar. Eline gelmiş bir iddianame, iddianame hakkında konuşabilirsin; ama şöyle yazar, böyle böyle yazar nasıl yazarsa yazar.

Mehmet Hayri Durmuş- Kısaca değinip geçeceğim. Şimdi dediğim gibi, tamamen polis ifadelerine dayandırılmaktadır. Burada yüzlerce arkadaş ve taraflarımız çıkıp ifade verdi. Yüzlerce insanın ifadesi alındı, ben tanık oldum. Hepsi kendi ifadelerinde işkence altında alınan ifadelerinin iddianameye aynen yansıtıldığını iddia ettiler. Açıktır, polisin soruşturma döneminde almış olduğu ifadeler iddianameye aynen geçirilmiştir. Bir diğer husus daha var, burada önemli bir delil olarak ortaya koymak istiyorum.

Hareketimiz bir çete olarak gösterilmiştir ve Türk Ceza Kanununda çete 168'inci maddeyle esas olarak cezalandırılır biçimde bir ifade vardır. Fakat hareketimizi sevk ve idare edenlerin durumu adeta bu şeyin dışında tutularak, idamla yargılanmaları, daha doğrusu, daha ağır cezalara çarptırılmaları gerektiği hususunda ifadeler vardır iddianamede. Hareketimizi sevk ve idare edenlerin 168'inci maddeden yargılanmaları gerekirken, herhangi bir madde gösterilmeksizin, daha doğrusu 450'ye -4,5 biçiminde şeyler konularak, hareketin sevk ve idare edicileri daha değişik cezalarla cezalandırılır biçiminde ifadeler vardır. Diğer bir husus, hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Giderek politikleşmiştir. Belli bir programı, tüzüğü vardır, düşünceleri vardır, ülkeyi değerlendirişi, şuyu buyu vardır.

Bunlarla ilgili olarak mahkemenin elinde bir ton belge vardır, kitaplar vardır. Yani, bir geniş çapta ideolojik düşünceler aslında iddianameye yansıtılması gerekirken, bu hususta iddialar adeta çete şeyine uydurulmuştur. Yani, hareketimizin ideolojisi ve programına açıkça iddianamede yer verilmiştir. Çok basit bir iki cümleyle adeta hareketin siyasi karakteri bir kenara bırakılarak, tamamen bir macera grubu gibi gösterilmek istenmiştir. İşte bu şeylerden ötürüdür diyorum, hareketimizi mahkeme politik olarak değerlendirmemektedir; belirtmek istediğim birinci nokta budur.

İkinci olarak üzerinde durmak istediğim husus, arkadaşlarımız burada değindiler, ben de bir yönüyle biraz üzerinde durmak istiyorum. Çete iddiası vardır, hareketimizin bir çete olduğu iddiası vardır. Bu iddia kesinlikle gülünçtür, bu iddiayı ben de reddediyorum. Merkez Komitesi üyesi olarak ben pek çok şeyi biliyorum, diğer arkadaşlarımdan farklı olarak, hareketimizin gelişme sürecini ben iyi biliyorum. Hareketimiz, bir defa, bir milis gücü olarak ortaya çıkmamıştır.

Şu veya bu dağın başında bir silahlı eşkıya grubu biçiminde türememiştir. Adam öldürüp de firar eden çeşitli silahlı unsurların bir araya gelip soyguncu, gangster çeteleri biçiminde ortaya çıkmamıştır, böyle bir türeme yoktur. Devlet güçleri bize karşı tavır takınması karşısında silahlı gruplar kurup eylemler ortaya koyduk. Bunlar gerekli eylemler olduğu için yapıldı. Sosyal devrimlerin tümünde kan dökülerek gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu nedenle bizde silahlı mücadeleyi ve devrimci rolü reddedemeyiz. Reddedenleri pasiflikle suçlamaktayız. Reformla sonuca gidilemez. Devrimin gerektirdiği zorlamalar yapılmalıdır. Silahlı propaganda yapılırken, halkı ayaklandırma değil, devrim şartları gereği yapılmıştır. Mahkeme heyeti de, daha doğrusu iddia makamı da şunu çok iyi bilmektedir, elindeki belgelerden, verilmiş ifadelerden, itiraflardan açıktır, bilgisi vardır ve nitekim hareketimiz önce ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. 1970'lerden sonra –ki biraz sonra ben daha detaylı olarak bu hususlara değineceğim, izah edeceğim- hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Marksizm-Leninizm kavranmıştır, ülke koşullarına indirgenmiştir, Kürdistan toplumunun yapısı değerlendirilmiştir.

Bu senelerce, daha doğrusu yıllarca tartışma konusu edilmiştir, bu hususta seminerler verilmiştir. Daha sonra bir dizi toplantılar vardır. Bu toplantılarda hareketin durumu, ülkenin durumu, devrim meseleleri tartışılmıştır ve bilahare, yani son senelerde aslında harekete giderek silahlı mücadele de vermek durumunda kalmıştır. Çeşitli şiddet olayları gelişmiştir ve hareketimiz bir yandan kendi örgütlenmesini geliştirip yayarken, politikleşirken, örgütlenirken öte yandan kendisini korumak için kadrolarını korumak için özellikle o aşamada çeşitli silahlı eylemlere de girişmiştir.

O konuda da tedbirler alınmıştır ve hareketi inkar etmiyoruz. Silahlı gruplar oluşmuştur; onu inkar etmiyoruz. Silahlı gruplar oluşmuştur, eylemler konulmuştur, ama ön planda olan hareketimizin ideolojik olarak gelişmesidir, hareketimizin politik olarak gelişmesidir, örgütlenmesidir; esas olan budur. Yani diğer şeyler talidir. Çatışmalar, hareketin silahlı yanının gelişmesi, silahlı birimlerin

oluşması ikinci planda kalmaktadır. Birinci planda olan hareketin ideolojik çalışmasıdır, örgütlenmesidir. Bilahare partileşmiştir.

Hareketimiz partidir, 'Partiya Karkerên Kürdistan'dır adı. APOCU'luk ve UKO'culuk suçlamaları yersizdir. Halk arasında konuşulsa bile bu konuda iddia makamının aslında iddianamede bu şekilde bizi isimlendirmesi, bunu ön plana çıkarması yine kasıtlıdır.

Üçüncü değineceğim husus silahlı propaganda meselesidir. –arkadaşlarım değindi- ben de bir iki hususa değinmek istiyorum. Dün Mazlum arkadaşın da ifade ettiği gibi hareketimiz devrimci zoru ilke olarak benimsemektedir. Bu ilke aslında Marksizm'e, Leninizm'e ters düşmez. Daha doğrusu şöyle ifade edeyim, Marksizm-Leninizm mutlaka her yerde ve her zaman şiddet uygulanır, her şey şiddetle halledilir biçiminde bir anlayış şekline sahip değildir, Marksizm-Leninizm'de böyle bir katı tutum yoktur.

Mümkün olduğu kadar barışçı koşullara girilmesi ve bu tür yöntemlerin uygulanması tercih edilir, ama sosyal devrimlerin bizzatiliğine bakıldığında bu devrimlerin hemen hemen tümünde kan döküldüğü, kanlı çarpışmaların olduğu ve devrimlerin böyle gerçekleştiği, çekişmeli, çatışmalı mücadeleler sonunda gerçekleştiği de bir gerçektir. Gerek sınıfsal devrimlerin, gerekse ulusal kurtuluş hareketlerinin uzun yıllar silahlı mücadelelerle sonuçlandığı, zafere ulaştığı bir gerçektir. Bu gerçeği bilen bizler elbette Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş hareketini örgütlerken silahlı mücadeleyi ve devrimci zoru reddetmek değiliz ve bunu reddedenleri şiddetle eleştiriyoruz; bunu açıkça belirtelim, silahlı mücadeleyi Kürdistan'da reddeden, bu tür bir mücadelenin gereksizliğine ve reformlarla başarıya gidilebileceğine inananları biz teslimiyetçilikle, pasiflikle suçlamaktayız.

Esas olarak reformlarla sonuca gidilemeyeceğini, bir ulusal kurtuluş hareketinin ancak güçlü bir örgütlenme, güçlü bir cepheleşme ve bilahare, uzun dönemde yürütülecek bir silahlı mücadele ile gerçekleşebileceğini, zafere ulaşılabilceğini belirtiyoruz; bu bizim bir ilkemizdir. Ama şu şeye katılmıyoruz, biz silahlı çatışmaya girerken ve o yönde eylemler geliştirirken propaganda olsun diye yapmadık.

Silahlı propaganda ilkesinin aslında Marksizm-Leninizm'de detaylı olarak yeri yoktur. Bu çeşitli devrim grupları ve hareketleri tarafından ülkelerinin koşullarına uygun bir tarzda geliştirilmiş bir tezdur. Esas şudur, saldırı biçiminde şiddet olarak değerlendirilebilir. Hâlbuki hareketimiz şimdiye kadar hedeflerine saldırı yönelmiş değildir, yani propaganda olsun diye iddianamede iddia edildiği gibi halk heyecana kapılsın, hareketin etrafında yer alsın veya gençlik silahlanmaya alışsın, bu şekilde ayaklanmanın zemini oluşsun, devlet taciz edilip, halkın üzerine saldırtılsın biçimindeki anlayıştan hareket edilmemiştir.

Yani eylemler veya silahlı olarak şimdiye kadar yürütülen mücadele bu şeyler oluşsun diye değil-izah edeceğim- gereklilikler olduğu için, gerek duyulduğu için başvurulmuştur. Hareketimiz daha ortaya çıktığı dönemden itibaren boy hedefi olmuştur. Şunu burada belirtmek istiyorum. Cumhuriyet dönemi boyunca da bunu açıkça görmekteyiz, ülkemizin kaderini derinden değiştirecek, temelinden değiştirecek çeşitli girişimler çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır veya bu tür bir gelişmeye müsaade edilmemiştir. İmha edilmesi için, yok edilmesi için her türlü çabaya başvurulmuştur. Bizim hareketimize de esas olarak ülkenin kaderini temelden değiştirmeye aday olduğu için hatta ortaya çıktığı tarihlerden itibaren aslında devletin ve devletin istihbarat örgütleriyle birlikte çalıştığını iddia ettiğimiz çeşitli ajan örgütleri, provokatör grupların hatta yerli feodal-kompradorlara bağlı çeşitli milis güçlerinin boy hedefi olmuştur.

Bunların çoğu hareketimizin kadrolarına yönelik komplolara girişmişlerdir. Örneğin Antep'te Haki Karer'in öldürülmesi olayında olduğu gibi, buna benzer daha birçok komplo söz konusudur. Uzun süre hareketimiz bu komplolara karşı nasıl tavır takınacağını düşünmüş ve neticede acil olarak tedbir alınması gerektiğine inanmıştır. Hareketimiz kendi kadrolarını, kendi örgütsel yapısını muhafaza etmek için her şeyden önce bunu yapabilmek için bazı tedbirler almıştır, silahlanmıştır ve bu şekilde bazı silahlı gruplar oluşturmuştur, eylemler koymuştur.

Ajan ve provokatör örgütlere karşı yerel hain güçlere, milis güçlerine karşı, özellikle halka zulmeden ve halkın birliğini parçalamaya yönelik tavırlar içinde olan çeşitli çevrelere karşı silahlı eylemlere girişmiştir. Ama bunlar dediğim gibi hiçbir zaman propaganda olsun diye değil, aslında son derece gereklilik duyulduğu için, gerekli oldukları için başvuru olan eylemlerdir ve taktik biçimindedir. Hiçbir zaman saldırı niteliğinde değildir. Bu konuda iddia makamının bu iddiasını da reddediyoruz. Diğer bir husus, demin de izah ettim, hareketimizin ideolojisi adeta bir çetenin düşüncesine veya bir çete konumuna uydurulmuştur.

Yani iddia makamının elinde kitaplarımız vardır, dergilerimiz vardır, düşüncelerimiz buralarda açıkça izah edilmiştir. Serxwebun dergisi hareketimizin programının gerekçelerini içermektedir. Burada

programın genişletilmiş bir biçimi ortaya konmuştur, devrimci görevler uzun boylu anlatılmıştır. Hareketimizin ittifak anlayışı, hareketimizin sınıfları değerlendirilme tarzı, çeşitli sınıfların devrimdeki yeri konusu burada geniş anlatılmıştır. Bu şeylere esas olarak iddianamede yer verilmemiştir. Bu da kasıtlı bir tavidir. Sadece hareketimizin 1-2 cümle ile amacı şudur biçiminde konulmuş, o da dün arkadaşımın belirttiği gibi, bu konuyu tekrar açmak istemiyorum, Marksist-Leninist bir Kürt devleti biçiminde ifade edilmiştir. Bu zaten yanlış bir cümledir. Arkadaşım bu konudaki düşüncelerini belirtti. Hareketimiz, önüne bir asgari program koymuştur. Bu asgari program iki kısımdan oluşmaktadır. Birisi, devrimimizin milli yanı, diğeri devrimimizin demokratik yanı olarak değerlendirilebilir. Bu programda her ikisine de genişçe yer verilmiştir. Bu konudaki görevler açıklanmıştır. Yine programla beraber değineceğim tüzük hususu vardır. Dün arkadaşım izah etti. Aslında iddianamede belirtilen tüzük, hareketimizin gerçek tüzüğü değildir. Bu bir ifade olsa gerektir. Böyle bir tüzüğe ben kendim rastlamadım, ben de tüzüğü okudum, tüzük elimde kalmıştır.

Sanırım bu yönde bir ifade verilmiştir ve bu ifade tüzük diye ortaya konulmuştur. Aslında hareketin gerçek tüzüğü değildir, içinde yanlışlar vardır, eksiklikler vardır, ama bazı doğrular da vardır. Şimdi tek tek üzerinde durmaya gerek yoktur. Ama şunu hemen belirteyim, bu hareketin tüzüğü değildir. Bunu ben Merkez Komitesi üyesi olarak burada ifade edeyim. Üzerinde duracağım diğeri bir konu ülke kavramı meselesidir. İddia makamı Kürdistan ülkesini kabullenmemektedir. Bu konuda “Apocular Türkiye’nin doğusunu ve güneydoğusunu ülkeden parçalayıp burada bir bağımsız devlet kurmak için çaba harcamaktadırlar” şeklinde ifadeler vardır. Yani Kürdistan’ın bir parçası olan Orta-Kuzey-Batı Kürdistan diye adlandırdığımız bu parça, üzerinden bulunduğumuz parça Türkiye’nin doğusu ve güneydoğusu olarak değerlendirilmektedir. Oysa tarihsel olarak değerlendirdiğimizde burası Kürdistan’ın bir parçasıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin doğal bir parçası değil aslında Kürdistan ülkesinin bir parçasıdır. Bizim ülke anlayışımız burada arkadaşlar tarafından ortaya konuldu, ben bu düşüncelere katılıyorum.

Biz, ırkçı, milliyetçi, şoven bir anlayışa sahip değiliz, başkalarının topraklarında gözümüz olamaz. Esas olarak, Kürt halkının üzerinde yaşadığı –tarihsel olarak- Kürt halkının üzerinde yaşadığı ve bugün de hali hazırda Kürtlerin çoğunlukta olarak yaşadığı yöreler tarafımızdan Kürdistan ülkesi olarak değerlendirilmemektedir. Buraların gerçek Kürdistan’a katılıp katılmayacağı, daha doğrusu üzerinde kurulacak bir Kürdistan devletinde nerelerin yer alacağı hususu burada bazı arkadaşlarım tarafından yine belirtildi. Ben de aynı düşüncelere katılıyorum. Bu, bu yörelerdeki halkın iradesine bağlı olacaktır. Mücadelemizin başarı durumuna bağlı olacaktır. Belki bir kısım bölgeler kurtarılmayacaktır uzun süre veya belki bazı bölgeler Türkiye ile birlikte yaşamak isteyeceklerdir. Bu konuda yöre halkının kendi iradelerine de başvurulacaktır. Halkın iradesine rağmen adeta zorbalık yaparak çeşitli bölgeleri Kürdistan’a dahil etme veya bazı bölgeleri ülkeden koparıp buralarda suni olarak devlet oluşturma biçiminde şoven, milliyetçi, ırkçı bir anlayışımız söz konusu değildir. Tarihsel olarak şekillenen bir halk vardır, bu Kürt halkıdır. Dün arkadaşım bu konuda bazı tarihsel açıklamalarda bulundu. Ben, esasen bu konunun üzerinde fazla durmak istemiyorum, tartışma konusu da yapmak istemiyorum, ama görüyorum mahkeme heyeti bu konuyu, yani Kürtler’in varlığı yokluğu meselesine veya Kürdistan’ın varlığı yokluğu meselesini sık sık tartışma konusu yapmaktadır. Bu durum bizce acayip karşılanmaktadır. Bugün artık bu konu, tartışması yapılmayacak kadar açıktır, pek çok çevre tarafından kabul edilmektedir, hatta Türkiye’deki....

Duruşma Hâkimi- Kim bu çevreler?

Mehmet Hayri Durmuş - Efendim?

Duruşma Hâkimi- ‘Pek çok çevre’ kim?

Mehmet Hayri Durmuş - Bizatihi Türkiye’deki basındır. Yani Türkiye’deki basın bile bunu kabullenmiştir. Kürdistan üzerinde çeşitli oyunların oynandığı ve politikaların üretildiği günlük gazetelerde bile yer almaktadır. Kaldı ki, dünya politikasında uluslararası çeşitli toplantılarda bu hususlar tarihsel olarak pek çok defa ele alınmıştır. Barış toplantılarında...

Duruşma Hâkimi- Tarihi incelediniz mi siz?

Mehmet Hayri Durmuş - Tarih konularında fazla şeyim yoktur, yani bu konularda uzun araştırmalarım yoktur; ama...

Duruşma Hâkimi- Nereden çıkartıyorsun milleti Türk, Kürt diye bölüp de nereden çıkartıyorsun Kürdü, Türk’ü bilmem nesini? Nereden çıkartıyorsun tarihi incelemeyi de, belirli bir bilgin yok da?

Mehmet Hayri Durmuş - Şunu söyleyeyim, bilgim yok derken bu konuda ben uzman değilim, bir tarihçi değilim, bunu demek istiyorum. Yoksa araştırmam yoktur biçiminde değil. Ben tahsilli bir insanım. Elbette bu konuda okumuşluğum vardır. Pek çok kitap, belge okumuşum.

Duruşma Hâkimi- Nereden okudun?

Mehmet Hayri Durmuş - Kürtlerin kökeni ile tarihi ile ilgili, Ortadoğu'ya gelişiyle ilgili, Kürdistan zerinde...

Duruşma Hâkimi- Nereden gelmişler Ortadoğu'ya? Ne olmuş? Tarihte hangi devletleri kurmuşlar?

Mehmet Hayri Durmuş - Bu hususta şunu söylemiştim: bu konuda arkadaşların yaptığı açıklamalara katılıyorum biçiminde ifadelerde bulundum demiştim. Ben de bu nedenle fazla açıklama yapmak istemiyorum. Yani bu hususu ben tartişma konusu yapıp da uzun boylu anlatmak istemiyorum.

Duruşma Hâkimi- Mahkeme bir tartişma konusu yapmıyor, soruyor, kısaca açıklamalarda bulun.

Mehmet Hayri Durmuş - Diğer arkadaşlarımla da ifade ettiği gibi, Kürtler esas olarak Ari soyundan gelmektedirler ve Kuzey Avrupa'dan. Kuzey-Batı Avrupa'dan, İskandinav yörelerinden kavimler g ederken Kürtler de esas olarak buradan gelerek Kürtlerin merkezi olarak kabul edilebilecek Van ve Urmiye Glleri arasına, aşiretler biçiminde milattan önce 1000 yıllarında yerleşmişlerdir. Daha sonra aşiretler konfederasyonu biçiminde bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu siyasal organizasyon oluşturulmuştur. O dönemde var olmak için buralardaki köleci imparatorluklara karşı güçlü mücadeleler verilmesi gerekiyor. Bu nedenle aslında birlenilmiştir, rgtlenilmiştir. Asur'a karşı uzun süre mücadele edilmiştir. Daha sonra Asur devleti yıkılmıştır ve yerine Med organizasyonu oluşturulmuştur.

Bu, Kürtlerin oluşturduğu ilk siyasal organizasyondur, devlettir. Yaklaşık 200 yıl kadar hükümranlık sürmesi söz konusudur. Milattan önce 700 yılları ile 500 yılları arasında..

Duruşma Hâkimi- Hayır, bu söylediğinin kaynağı ne, tarih belgesi ne?

Mehmet Hayri Durmuş- şimdi ben bu hususta yine mahkeme heyetine yönelik bir nokta üzerinde durmak istiyorum. şöyle ki; her millet ortaya çıkarken veya kendi tarihini ortaya atarken, ille dikili taşlardan yararlanır veya matbaa araçlarından, mühürlü belgeli araştırmalardan faydalanır diye bir şey yoktur. Pek çok belge, meşhur bilginlerin, tarihçilerin anılarından, bunların hazırlamış olduğu eserlerden de ortaya çıkartılabilir.

Duruşma Hâkimi- Kaynağını soruyorum size. Hangi kaynaktan öğrendiniz bunu?

Mehmet Hayri Durmuş - Bu konuda tarihçilerin bilgileri var. Örneğin bizzat Herodot'un bu konuda açıklamaları vardır. Yine, daha sonraki yüzyıllarda da pek çok tarihinin bu konuda belgeleri vardır ve ben bunların çoğunu okudum. Ansiklopedilerde bu konuyu araştırdım, seminerlerde tartişma konusu yapıldı, dinledim. Yani bu konuda pek çok belge vardır. Fakat şu bir gerçektir; bir millet kendi bağımsızlık mücadelesini gerçekleştirmeden, bu konuda uzun araştırmalara girmeden, kendi tarihini açık, net biçimde ortaya çıkartacak imkanlardan yoksundur, böyle bir şeyi toparlayıp bir araya getiremez. Bugün Kürtlerin varlığıyla ilgili Londra'da, Paris'te, Bağdat'ta, şam'da, İstanbul'da bizzat müzelerde pek çok belge söz konusudur: ama bizler bunları araştırma imknına sahip değiliz. Bunları toplama, bir araya getirip gerçek tarihimizi aydınlığa çıkartma imknından yoksunuz. Bunu mahkeme heyetinin böyle kabul etmesi gerekir. Yani biz bugün kalkıp da belgelerimiz şunlar, şunlardan diye ortaya sürecek imkân ve olanaklardan yoksunuz. Ama bu belgelerden çeşitli tarihçiler tarafından derlenmiş broşürler, kitaplar vardır. Dedim, biz bunları okuduk, değerlendirdik.

Duruşma Hâkimi- Hangilerini okudunuz?

Mehmet Hayri Durmuş - Demin belirttim. Bu konuda Kürtlerin kökeniyle ilgili bir iki kitap okudum. 'Kürdistan zerinde Mücadeleler' olarak...

Duruşma Hâkimi- Yazarı kimdi bunun?

Mehmet Hayri Durmuş - Kürtlerin kökeniyle ilgili Bazil Nikitin'in bu konuda vardır. Bunun dışında çeşitli tarihçilerin ve siyaset adamlarının hazırladıkları Kürdistan zerindeki mücadeleleri veya çeşitli aşamalardaki mücadeleleri veya çeşitli aşamalardaki mücadeleleri dile getiren belgeler niteliğinde olan yazılar vardır. Dn arkadaşım da değindi. '19.'uncu yüzyılda Kürdistan üzerinde mücadeleler' diye bir broşür var. Bunu okudum. Bunun dışında yine 'ağdaş Kürdistan Tarihi' diye Cumhuriyet döneminde Kürdistan'daki uygulamalar ve Kürdistan'ın durumunu anlatan kitabı okudum. Ve bunun gibi daha pek çok broşür. 'Doza Kürdistan' diye bir broşür elime geçti, bunu okudum. Bunun dışında özellikle Abdullah (calan) arkadaşın bu konuda geniş araştırmaları ve kendisinin bir tarih anlayışı vardır. Aslında Kürdistan'a bakış anlayışı vardır. Bu Serxwebun'da esas olarak, yani temel hatlarıyla yer almaktadır. Bu arkadaştan biz tarihi dinlediğimiz ve öğrendiğimiz pek çok şey vardır. Ve bütün bunlardan başka, bizce daha çok önemli olan mevcut koşullardır. Objektif durumdur. Yani Kürdistan'da bulunuyoruz bugün. Ve ortada objektif bir durum söz konusudur. Kürtlerin bizatihi varlığı, Kürt toplumunun Türkiye'deki toplumsal yapıdan, kültürel, sosyal yönlerden farklı yanları açıkça görülmektedir ve bizler de bunu görmekteyiz.

Duruşma Hâkimi- Nerede, farklılık nerede? Kültürel yönden farklılık nerede oluyor?

Mehmet Hayri Durmuş- Şimdi bu farklılığın inkarı, bilmiyorum yani, nasıl mümkündür?

Duruşma Hâkimi- Hayır, nerede farklılık var kültürel yönden? Farklılık nerede?

Mehmet Hayri Durmuş- Şu var, örneğin özellikle Ortadoğu'da İslam'ın gelişmesiyle birlikte ortak ananeler, gelenekler gelişmiştir. Ve Kürtlerle Türkler de uzun süre yan yana yaşadıkları için, aslında pek çok adet ve gelenekleri birbirine karışmıştır, ama hala farklılığını koruyan şeyler de vardır. Ben burada tek tek sıralamaya gerek görmüyorum yani. Hani kültürel değerler olarak kabul edebileceğimiz çeşitli ananeler, gelenekler; farklı ananeler ve geleneklere vardı ve bunları uzun boylu anlatmak mümkün; ama şu anda ben gerek görmüyorum. Bir dil vardır. Burada siz üzerinde duruyorsunuz. Birkaç dilden oluşma biçiminde bir şey kullanıyorsunuz. Ben biçiminde bir şey kullanıyorsunuz. Ben bunu kesinlikle reddediyorum. Ortada bir dil vardır. Yani bunun inkarı mümkün değildir. Biz pekala anlaşıyoruz. Burada siz Türkçe bilmeyen birkaç kişiyi anlayabilmek için, binlerce kilometre uzaktan, Doğubeyazıt'ta bir eri getirip burada tercüman olarak dinlettiniz, ifadesini aldirdınız. Birbirinden yüzlerce kilometre uzakta olan insanlar, hiç ilişkide olmadığı, canlı bir ticaret şeyine bile girmeyen bir dili kullandıkları halde, aslında yok edilmeye terkedilmiş bir dili kullandıkları halde pekala anlaşabiliyorlar.

Duruşma Hâkimi- Bu dili neden Kürtçeye mal ediyorsunuz? Bu dilin %90'ı Farsça, %10'u Acemce, bilmem ne. Yani hangi kelimeleri Kürtçe de, Kürt dili diye ortaya çıkıyorsunuz?

Mehmet Hayri Durmuş- Şimdi, millet olarak, biz esas olarak Acemlerle..

Duruşma Hâkimi- Arapçadan al, Farsçadan al. İngilizceden al, Kürtçe diye ortaya bir dil çıkart.

Mehmet Hayri Durmuş- Bu durum böyle değildir. Çeşitli diller birbirine yakındır. Siz eğer Fransızca'yı, Almancayı ve İngilizce'yı biliyorsanız veya belirli ölçüde bilginiz varsa bu konuda, bileceksiniz ki, Fransızca ve Almanca karşılaştırıldığında gramer hemen hemen aynı olduğu gibi, pek çok kelime de birbirine çok benzemektedir. Yani bir telaffuz farklılığı var adeta.

Duruşma Hâkimi- Siz bu hususta araştırma yaptınız mı, dil hususunda?

Mehmet Hayri Durmuş- Bilgiğim vardır. Ben özel dilci değilim, ama bu konuda bilgim vardır. Bu hususta okumuştum. İngiliz dilinin üzerine çalışmalar yapmıştım. Örneğin Hacettepe Üniversitesinde bir sene İngilizce okudum. Gramerini biliyorum. Kürtçenin gramerini de biliyorum. Farsçanın gramerini de biliyorum. Türkçe üzerine de çalışmam olmuştur. Türkçe gramerini de biliyorum. Bir defa esas olarak Kürtçe ile Türkçe arasında gramerik bir ayrılık vardır. Yani cümlelerin kuruluşunda temel olan, dilde esas olan gramerdir ve Kürt dilinde belli bir gramer söz konusudur. Bu da batı dillerine benzemektedir.

Duruşma Hâkimi- Farsça ile karşılaştırdınız mı?

Mehmet Hayri Durmuş- Farsça ile benzerliği şudur. Ben, şunu söyleyeyim, İngilizce ile de benzerlikler arz etmektedir Kürtçe. Gramer olarak hemen hemen çok az bir farklılık vardır. Çünkü Batı dil grubundandır esas olarak. Yani Batı dil grubuna bu konuda çok benzemektedir Kürtçenin gramerik durumu. Farsça ile ise çok daha büyük yakınlığı söz konusudur. Çünkü biz millet olarak, yani Kürtler tarihi boyunca Türklerle yan yana yaşadıklarından çok daha fazla Perslerle veya İranlılarla yan yana yaşamışlardır. Ve hatta Perslerle aynı soydan geldiklerinden dil benzerlikleri, kelime benzerlikleri doğal olarak çok daha fazladır; ama bu hiç bir zaman Perslerle Kürtlerin aynı olduğu veya Kürtlerle Perslerin ortak bir dil kullandığı, Farsçayı kullandığı şeyine götürmez. Ben bu hususu daha fazla derinleştirmekten yana değilim, ama objektiftir, açıktır. Bunun inkarı mümkün değil; ama gelişmemiştir, körelmiştir, pek çok kelimesi unutulmuş veya çeşitli dillerden kelime almıştır. Bu konuda benim iddiam yoktur. Çok güçlü bir dildir veya şöyle bir dildir, böyle bir dildir, övmeye gerek görmüyorum yani; ama ortada bir dil söz konusudur. Grameriyle, şuyuyla, buyuyla açıktır.

Duruşma Hâkimi- Şimdi, geçelim.

Mehmet Hayri Durmuş- Bir husus kaldı, ona da değineyim. Bir de Hareketimizin zorbalık yaptığı, halkı göçe zorladığı biçiminde iddialar vardır. Burada arkadaşlarım üzerinde uzun uzun durdular. Ben de bu konuya bir iki şeyle değinmek istiyorum. Arkadaşlarım beni tatmin etmedi. Bu konudaki açıklamaları yetersiz buluyorum. Onun için şunu söyleyeyim. Halk göçe zorlanmıştır. Bu doğrudur, ama halk ne zamandan beri göçe zorlanmıştır?

Kimi dönemlerde halk bizatihi mecburi iskâna tabi tutulmuştur. Örneğin denilmiştir ki, şu, şu, şu aşiretler şu yöreye gitsin. Bu, Sultan Hamit döneminde de yapılmış, Cumhuriyet döneminde de yapılmıştır. Kimi zaman olmuştur, halk göç etmek zorunda bırakılmıştır.

Yani resmi olarak sen şuradan kalk şuraya git denilmemiştir; ama adeta buna zorlanmıştır. Ülkemizde yüz yıllardır sömürgeci politika uygulanmaktadır. Bu, Safevi imparatorluğu tarafından

uygulanmıştır. Bu Osmanlı İmparatorluğu döneminde uygulanmıştır. Daha sonra bu Ortadoğu'da meydana gelen çeşitli devletler tarafından. Örneğin Türkiye Cumhuriyeti tarafından da uygulanmıştır ve ülkemizde esas olarak yerleşik bir ekonomi düzeni oluşturulmuştur.

İddiamız şudur; talan ekonomisi geliştirilmiştir ülkemizde. Yani ülkemizde, gerek sermayenin yatırılması biçimi olsun, gerek yolların döşenmesi biçimi olsun, gerek çeşitli alanlarda üretime geçiş olsun, bunların tümü kaynaklarımızın alınıp götürülmesine yöneliktir. Dikkat edilirse yolların da ona göre döşendiği ortadadır. Örneğin Hakkari'ye yol girmezken, Cizre'ye bilmem birkaç koldan asfalt yol gitmektedir.

Duruşma Hâkimi- Niye Hakkari'ye yol gitmesin? Hakkari'yi gördün mü sen?

Mehmet Hayri Durmuş- Tamam, yoldan yola fark var yani.

Duruşma Hâkimi- Hayır, gördün mü Hakkari'yi sen?

Mehmet Hayri Durmuş - Evet, gitmişim?

Duruşma Hâkimi- Ne zaman gittin?

Mehmet Hayri Durmuş- Yakın tarihlerde, 1-2 sene önce gitmiştim, ama yani yol yok derken, Hakkari'nin bizatihi kendisini değil, bütün yöre olarak kastediyorum, pek çok yere yol gitmezken, Cizre'ye iki-üç koldan yol gitmektedir, asfalt yol gitmektedir. Yani bundan kastım şudur; esas olarak ülkemizde inşa edilmek istenen ekonomi kaynaklarımızın götürülmesine yöneliktir. Böyle olunca, elbette halk bir defa kendiliğinden adeta göçe zorlanmıştır. Kaynakları götürülsün, zaten topraklar büyük ölçüde ağaların, beylerin elinde bulunmaktadır. Bu durumda halk geçimini nereden sağlayacaktır? Doğal olarak Çukurova'da, İstanbul'da, İzmir'de hatta Almanya'da bu şekilde göç etmiş, gurbetlik olmuş yüz binlerce insan söz konusudur.

Bunun dışında şu da açık bir gerçektir: Bugün devletle sıkı ilişkiler içerisinde olan bazı feodal-kompradorlar, emirlerindeki silahlı milis güçlerini adeta halkın üzerine sürmektedirler. Bunu yıllardır yapmaktadırlar. Kan davalarını, mezhep ayrılıklarını körükleyerek halkı köyünden, arazisinden koparmakta ve malına, mülküne el koymaktadırlar. Bu açıktır yani, bunun binlerce örneğini gösterebiliriz. Bu Siverek'te de olmuştur. Hilvan'da da olmuştur, Kızıltepe'de de, Batman'da da olmuştur. Doğubayazıt'ta da olmuştur. Pek çok yerde bu olmuştur. Bizatihi Mehmet Bucak bilmem şu tarihte her türlü malı mülkü elinden alındığı halde veya içte rakipleriyle girdiği çatışmada her şeyini kaybettiği halde. 5-10 sene sonra pekala görülmektedir. Bu nereden gelmektedir? Nasıl şekillenmektedir? Nasıl teşekkül etmektedir? Bu, zor kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bölgede ilk olarak kan döken hareketimiz olmamıştır, Mehmet Bucak, Süleymanlar ve diğerleri, Batman'da Ramanlılar kendi silahlı güçleriyle hareketimizin çatışması doğmadan önce sık sık peş peşe Bucak arasındaki çatışmalardan hemen önceydi. Pek çok köy aynı aylar içinde yakılıp yıkıldı. Arşivler karıştırılırsa bu pekala görülecektir. Yani yüzlerce insanın bu şekilde katledildiği, öldürüldüğü ve yerinden yurdundan edildiği bir gerçektir. Esas olarak şunu demek istiyorum; halka zorbalık yapan biz değiliz. Halka, zorbalık yapanlar demin saydığım güçler olmuştur, göçe zorlanmıştır adeta ve halk göç etmiştir. Çukurova bu şekilde dolmuştur, İzmir, Manisa, Mersin hatta Almanya'ya kadar bu şekilde binlerce masum insan yerini yurduunu terk ederek zaten göç etmiştir, gitmiştir. Bu hareketimizin ürünü değildir, yani hareketimizin ortaya çıkardığı bir sonuç değildir.

Duruşma Hâkimi- Evet

Mehmet Hayri Durmuş- Evet, iddianamedeki iddialara karşı belirtmek istediğim hususlar aşağı yukarı bunlardır.

Ben şu anda esas olarak kendi ifademi vereceğim. Mücadeleye katılımı, daha doğrusu kendi faaliyetlerimi anlatırken, bir bakıma kendim eskiden beri hareket içerisinde görev aldığım için, aynı zamanda hareketin gelişme seyrini koymuş olacağım. Yani ikinci bir defa partinin kuruluşunu ele almak istemiyorum, kendi faaliyetlerimle partileşmeyi bir arada izah etmeye çalışacağım. Ben esas olarak 1970'lerden sonra, yani lise öğrenciliğim döneminde devrimci düşüncelere sempati duydum. Kitap okuma alışkanlığım da ortaokul döneminden beri vardı, lisede de siyasi şeylere- ki, o zaman Türkiye de bu yönde çalışmalar ve çabalar vardı- teşvik edildik. Ben özellikle daha çok siyasal nitelikte kitaplara yöneldim, devrimci düşüncelere kanallı oldum. Lise öğrenciliğim döneminde çeşitli Marksist-Leninist klasikler okudum. Tabii o zaman bunların hepsini tam kavradığımı söylemem. Daha sonraki yıllarda Ankara Hacettepe Üniversitesine girdim. 1974-1975 yıllarında burada daha hızlı bir araştırma ve incelemeye başladım.

Yine çeşitli Marksist-Leninist klasikleri okudum, tartışmalar, seminerlere katıldım ve sorunu biraz daha net olarak kavramaya çalıştım. Dernekler, örneğin AYÖD vardır mesela, ben AYÖD'e gidiyordum. Burada seminerler yapıyordu, ben de seminer çalışmalarına katılıyordum. Bunun dışında, öğrenci grupları arasında tartışmalar oluyordu.

Bu şekilde Marksizm'i, Leninizm'i kavradım. Bunun dışında bölgemizin durumunu, ülkemiz Kürdistan'ın ve Türkiye'nin durumunu, toplumsal yapıyı kavramaya çalıştım. Burada bölgemizde ve ülkemizde gerici ilişkilerin halkı ne derece mağdur durumda bıraktığını anladım. Çeşitli reformist akımların ve kendisini ilerici diye gösteren çeşitli düşüncelerin öteden beri aslında bir mesafe kat edemediklerini siyasal olarak iktidarların dümen suyunda gittiklerini, mevcut düzenin bu şekilde basit yöntemlerle değiştirilemeyeceğini, bir devrimin gerekli olduğuna ben de inandım.

Yani o zaman çeşitli siyasi gruplar devrim tezini ileri sürüyorlardı, parlamenter yoldan değil, toplumun veya daha doğrusu mevcut düzenin değişmesi için bir devrimin gerekli olduğuna inanlar vardı, ben de öğrendiğim bilinçlendiğim, gördüğüm ve siyasi olarak geliştığım oranda anladım ki bir devrimin gerçekleşmesi gerekir.

Yani mevcut gerici düzenlerin, bölgedeki mevcut gerici düzenleri, bölgedeki mevcut gerici ilişkilerin lağvedilmesi için -ki, henüz Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi kafamda şekillenmiş değildi- genel olarak bölgede, özel olarak Türkiye'de bir devrimin gerekli olduğuna inandım. Bende bu şekilde siyasi kanaat geliştikten sonra, yani bir devrimin gerçekleştirilmesi gerektiği kanaati geliştikten ve şekillendikten sonra..

Duruşma Hâkimi- Marksist bir devrim.?

Mehmet Hayri Durmuş- Tabii Marksist anlayışta bir devrim. Bu ulusal kurtuluş devrimide olabilir, bir sınıfsal devrim de olabilir. Marksizm mutlaka sosyalist devrimdir diye bir şey yoktur. Marksist bir anlayış vardır, Marksist bir ideoloji vardır, bu ideoloji çeşitli ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerine de öncülük edebilir, sınıfsal kurtuluş hareketlerine de. Yani bu ideoloji mutlaka sosyalist bir devrime götürür biçiminde bir anlayış yanlıştır.

Biz bu anlayışa karşıyız. Bu, tarafımızdan daha çok Troçkist bir anlayış olarak değerlendirilmektedir. Yani Marksizm'den bir sapma olarak değerlendiriyoruz. Halbuki bizce önemli olan -ki Marksizm'de canlılığı koruyan, yaşatan da odur- Marksizm'in çeşitli ülkelerin koşullarına indirgenmesidir. Marksist anlayışın ulusal kurtuluş hareketlerinde öncü bir ideoloji haline getirilmesi önemlidir. İddianamede bu husus yanlış belirtilmiştir. O zaman ben de Marksist bir anlayış hakimdi, mutlaka sosyalist bir devrim gerekirdi, ülkemiz koşullarında bir devrimin gerekli olduğuna inanıyordum, ama bu henüz Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi biçiminde şekillenmiş değildi. Onu belirtmek istiyorum. Ben bu kanaate vardıktan sonra dediğim gibi, bu şekilde düşünen, yani bir devrim öneren çeşitli kişiler ve gruplarla o zaman temaslarım oldu.

Dernek dışında çeşitli çalışmalar vardı ve eskiden beri faaliyet yürüten Kürtçü diye adlandırdığımız çeşitli akımlar vardı, yani bizim teslimiyetçi gruplar olarak, reformistler olarak değerlendirdiğimiz çeşitli akımlar vardı. Bunlar geçmişte TİP içinde yer almış insanlardı, DDKO (Doğu Devrimci Kültür Ocakları)'da yer almış çeşitli kişilerle- ki, 1974'ten sonra yeniden çeşitli faaliyetlere başladılar- temasım oldu.

Yine bizim sosyal-şoven guruplar olarak değerlendirdiğimiz Türkiye'deki çeşitli sol gruplarla ilişkilerim oldu ve o zaman canlı olarak daha çok Kürdistan meselesi tartışılıyordu. Hem bizim, teslimiyetçi, reformist olarak değerlendirdiğimiz Kürt grupları, hem de Türkiye'deki sosyal-şoven olarak değerlendirdiğimiz çeşitli gruplar, Kürdistan meselesini sık sık tartışıyorlardı. Ben bu her iki anlayışa da bir türlü uyum sağlayamıyordum. Kürt grupları, yani reformist, teslimiyetçi olarak değerlendirdiğimiz Kürt grupları aslında Kürdistan'ın somut koşullarından kalkmıyorlardı.

Kuyrukçu bir anlayışa, reformist bir anlayışa sahip idiler. Bağımsızlık temelinde mücadeleyi düşünmüyorlardı, reformlar ileri sürüyorlardı. Örneğin Kürt dili ile eğitim yapılsın, Kürtçe anadil olarak bölgede kabul edilsin, Kürdistan'daki çeşitli tabakalara daha iyi yaşama olanakları sağlansın biçiminde düşünceleri, talepleri vardı ve esasa olan bu idi. Faaliyetleri daha çok siyasi olmaktan ziyade kültürel nitelikte idi. Bu nedenle ben bu anlayışları milliyetçi anlayışlar olarak değerlendiriyordum. Yani emekçi sınıfların Kürdistan'daki milyonlarca emekçinin, yoksul köylünün, proleterin gerçek kurtuluşunu sağlayan düşünceler olarak görmüyordum. Bu nedenle tatmin olmuyordum ve bu tür grupların herhangi birine angaje olmadım.

Örneğin 1975 başında DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği) derneği kurulduğunda pek çok kişi bu derneğe üye olduğu halde, Kürdistan'da pek çok genç bu derneğe üye olduğu halde ben kendim tatmin olmadığım için bu dernekle ilişkim olmadı. Yine Türkiye'deki çeşitli gruplar sosyal-şoven olarak kabul ettiğimiz çeşitli gruplar Kürdistan'ı ve Kürdistan'daki objektif yapıyı göz ardı ediyorlardı. Kürdistan Bağımsızlardı. Gerçi benim de bu konuda henüz tamamıyla netleşmiş düşüncelerim yoktu. Ama onlar bu yönde bir inkar tezi geliştirdikleri için, şunu söylüyorlardı; sadece Kürtler vardır, ama tarihsel bir haksızlık olmuştur, geçmiştir. Bu artık Türkiye'deki devrim sorunudur, esas olarak Kürtlerin kurtuluşu da Türkiye'deki emekçi sınıfların kurtuluşuna bağlıdır biçiminde

düşünceler ileri sürüyorlardı. Fakat sorun onların koyduğu gibi değildi. Yani olmuş-bitmiş bir mesele değildi mesele. Parçalanmış bir Kürdistan vardı, parçalanmış bir toplum vardı, son derece geri ortaçağ karanlıklarında kalmış bir toplumsal yapı söz konusuydu. Bu toplumsal yapının Türkiye'deki devrime ayak uydurabilme olanağı yoktu. Bu toplumsal yapının Türkiye'deki devrimle berabere, daha doğrusu bu devrimi bekleyerek düzelme yoluna gitmesi, esas olarak soruna çözüm getiremezdi. Bu nedenle, Kürdistan Devrimi temel olarak reddettiklerinden, yadsıdıklarından, Kürdistan sorununa gerçekçi bir çözüm, bir yaklaşım getirmediklerinden, bu sosyal-şoven gruplarla da, Türkiye'deki bu sol gruplarla da benim o zamana kadar 1975 yıllarına kadar canlı bir bağım olmadı.

Ben Kürdistan'daki emekçi sınıfların gerçek kurtuluşunu sağlayacak bir devrim tasarlıyordum kafamda ve bu şekilde çeşitli öğrenci arkadaşlarımla tartışmalarım oluyordu. Benim gibi düşünenler veya daha önce bu yönde şekillenmiş düşünceler vardı ki, bu düşünceler bende şekillenirken çeşitli arkadaşlardan esinleniyordum. Kitaplardan da okuyordum. Marksizm ve Milli mesele, ulusal sorun, sömürgeler sorunu diye bir kitap vardı, okudum. Çağımızda ulusal kurtuluş hareketlerinin dünya devrimci hareketinin bir paçası olduğu düşüncesi artık bende hakim olmuştu, öğrenmiştim, kavramıştım bunu. Günümüzde burjuvazisinin ulusal kurtuluş hareketlerine öncülük edemeyeceğini, ulusal hareketlerine öncülük edemeyeceğini, ulusal kurtuluş mücadelesinin bir pazar mücadelesi olmadığını, artık bu şeyden çıktığını ve emekçilerin gerçek kurtuluşunu sağlayacak bir ulusal kurtuluş hareketinin bizatihi emekçilerin öncülüğünde, proletaryanın öncülüğünde gelişebileceği düşünceleri kafamda şekillenmişti. Kürdistan'da bir bağımsızlık hareketi geliştirilebilir, bunun şartları vardır biçimindeki düşünceler de, bende giderek gelişiyordu. Şahin Dönmez benim okul arkadaşımdı, Hacettepe'dendi. Şahin Dönmezle temaslarım vardı, tartışıyorduk, bu konuda düşüncelerimiz birbirine yakındı. Benden önce Şahin Dönmez'in, Abdullah Öcalan ve yanındaki bir grup arkadaşıyla birlikte Kürdistan üzerine yeni tezler geliştirdiklerini, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi adına hareket ettiklerini, düşünceler geliştirdiklerini duymuştum, ama fazla bilgim yoktu. İlk defa Şahin Dönmez'le temasım oldu. Sonra Abdullah Öcalan'la tanıştım ve bu konuda Abdullah kendi düşüncelerini bana anlattı, Kürdistan hakkındaki düşüncelerini, o zaman kısır da olsa, netleşmiş olmasa da Kürdistan Devrimi hakkındaki düşüncelerini anlattı, tatmin oldum. Yani, bir bakıma kafamdaki düşüncelere de uygun buldum. Kürdistan'da emekçilerin gerçek kurtuluşunu sağlayan bir ulusal kurtuluş hareketinin örgütlenmesinin şartlarının var olduğu ve bu yönde mücadele verilmesi gerektiğine inandım. Ve esas olarak ilk defa bir akımla angaje oluyordum.

Bu tarih aşağı yukarı 1975'in baharıydı. Bu zamana kadar aslında düşünceler şekillenmişti, demin izah ettiğim gibi; Abdullah'ın öncülüğünde bir grup arkadaş bu yöndeki çeşitli düşüncelerini artık netleştirmişti. Kürdistan'ı, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini, toplumsal yapıyı ve sınıfların durumunu değerlendirmişlerdi. Yani, aslında benden önce şekillenmiş bir düşünce söz konusudur. Henüz bir gruplaşma, belirgin bir gruplaşma olmasa da bu şekilde bir düşünce şekillenmesi söz konusudur. Benim bu arkadaşlarla faaliyetlerim hemen başlamadı, sık buluşuyorduk, ama benim bu yönde aktif faaliyetlerim yoktu.

Dediğim gibi kendim 1975 sonlarında esas olarak faaliyetlere başladım, bulunduğum çevrelerde çalışmaları yürütüyordum. 1975-1976 yıllarında ben yine Ankara'daydım, Kürdistan'da faaliyetlerim olmadı. Bu tarihlerde çeşitli arkadaşlar örneğin; en başta Haki, Kemal, Baki gibi arkadaşlar Kürdistan'ın çeşitli yörelerinde dolaşıyorlardı, geziyorlardı, Kürdistan hakkında bilgi edinmek ve bazı çalışmalar yürütmek, propaganda yapmak için Kürdistan'a gidiyorlardı; ama henüz fazla bir faaliyet Kürdistan da yoktu, ilişkiler gelişmiş değildi.

Özellikle Antep ve Dersim yörelerine –ki Kürdistan'da ilk faaliyetlerimiz buralarda başlamıştı– bazı arkadaşlar gidiyor, çalışıyorlardı. Benimse Kürdistan'da herhangi bir faaliyetim henüz söz konusu değildi.

Esas olarak 1977 ortalarına kadar Ankara'da kaldım ve bulunduğum çevrelerde, özellikle Hacettepe öğrenci kitlesi içerisinde ve Kürdistanlı gençler arasında faaliyet yürüttüm. Yalnız bizleri bağlayan ortak düşüncelerimiz vardı. Bu düşünceler doğrultusunda her arkadaş bulunduğu yörede daha çok kendi inisiyatifini koyarak, kendisi biraz imkanlar yaratarak, maddi olarak da çeşitli imkanlar yaratarak çalışarak veya işte edindiği dostlardan geçimi için para temin ederek faaliyet yürütüyordu; yani daha çok kendi inisiyatifini koyarak aslında arkadaşlar bulundukları yörelerde çalışıyorlardı.

Bu daha çok kişisel çalışmaydı, örgütlü bir çalışma değildi. Yalnız, şu bir gerçektir; aramızda bir düşünce birliği artık söz konusuydu denilebilir. Ben 1976 yılında da esas olarak Ankara'da kaldım.

1977'nin yazına kadar, Haki'nin öldürülmesine kadar Ankara'da kaldım. Yine eski faaliyetlerimi sürdürüyordum. 1977'nin haziranında esas olarak Ankara'yı terk ederek Kürdistan'da faaliyetlere katılmayı uygun buldum. Ve 1977'nin yazında ilk defa Kürdistan'da faaliyetlerde

bulunmaya başladım. O zaman memleketim olan Bingöl'de, bilahare Diyarbakır'da, Mardin'de, Urfa'da dolaştım.

Bu dönemde -dün arkadaşım da ifade etti- aslında yerleşik ilişkilerimiz yoktu; yani bizim Diyarbakır'da, Mardin'de, Urfa'da fazla ilişkilerimiz yoktu; çok sınırlı ilişkiler vardı ki, genellikle öğrenci çevreleriyle idi ve öğrenciler de memleketlerinde pek bulunmuyorlardı. Bu nedenle, yerleşik bir ilişkiden ziyade, aslında mitingler, seminerler oluyordu, bunlara gidiyorduk. Bir nevi düşüncelerimizin propagandasını yapıyorduk. Zannedersenim iddianamede bu dönemde bir program taslağının hazırlanmış olduğu belirtiliyor. Bu asılsız bir iddiadır. O zaman bir program taslağı falan ortaya çıkmış değildi. Düşüncelerimiz ilkeleştirilmişti; yani daha çok sözlü propaganda yapıyorduk, ilk defa bu şekilde düşüncelerimiz ilkeleştirilmiş oldu. Ayrıca gönüllü olarak kaldım.

Çalışmaları yürüttüm. Viranşehir'de, Kızıltepe'de, Nusaybin'de, Urfa'da yapılan seminerlere katıldım. O zaman Kürdistan Devrimi meselesi üzerine çeşitli seminerler veriliyordu, biz veriyorduk veya başkaları veriyordu, bu seminerlere katılıyordum, veriyorduk, bu seminerlere katılıyordum, düşüncelerimizi ileri sürüyordum.

Bu dönemde faaliyetlerimiz daha çok ideolojik temelde geliyordu, propaganda temelinde geliyordu, henüz zaten güçlü ilişkilerimiz falan olmadığı için, fazla hareketimizin imkânları da yoktu.

Bu nedenle, şiddet temelinde henüz içinde, zaten bildiriler falan dağıtılmaya başlandı. Zaman zaman bu bildirilerin anlaşılması için çalışma ve propaganda yürütüyordum.

Duruşma Hâkimi- Şimdi tüzük hazırlanırken hangi devletin partisinin tüzüğü esas alınmıştır?

Mehmet Hayri Durmuş- Esas olarak proletarya partisi, yani ülkemizin proletaryasına öncülük edecek bir proleter parti, Marksist-Leninist ideoloji ve ilkeler temelinde bir partileşme söz konusu olduğu için tüzük de haliyle Marksist-Leninist olan partilerin tüzüğüne benzeyecektir. Marksizm'e, Leninizm'e bağlı olan tüm partilerin tüzüğüne benzeyebilir; ama hiçbir partinin tüzüğünün kopyası değildir. Yani ne Sovyetler Birliği'ndeki Bolşevik Partisinin, ne Vietnam'daki İşçi Partisinin tüzüğünün aynısı değildir.

Duruşma Hâkimi: En çok hangisine yakın? Yani en çok hangi şeyden istifade edilmiştir?

Mehmet Hayri Durmuş - Lenin'in örgütlenme anlayışı vardır. Daha doğrusu Marksizm'de var, Lenin tarafından geliştirilmiştir. Ana ilkeleri vardır. Çeşitli partiler kurulurken bu ana ilkeleri esas alarak kendi koşullarına da uygulayarak, bazı ekler yaparak tüzüklerini hazırlarlar.

Tüzüğümüzde de Marksizm'deki partileşmenin ana ilkelerine bağlı kalınmıştır. Yani tüzük 5-10 sayfadan da oluşturulabilir, detaylandırılabilir.

Duruşma Hâkimi- Siz amacı gerçekleştirmek için nasıl bir mücadeleyi düşünüyorsunuz?

Mehmet Hayri Durmuş - Burada bazı arkadaşlarım tarafından izah edildi aslında bu husus. Ben de şöyle ifade edeyim kısaca; biz her şeyden önce yani son derece geri kalmış adeta ortaçağ karanlıklarında geri kalmış, adeta ortaçağ karanlıklarında bırakılmış bir Kürdistan toplumunun fertleri olduğumuzu biliyoruz. Bu derece geri bir yapıda olan bir ülkede örgütlenmenin, bir örgütlenme yaratmanın, bir mücadele doğurmanın ne derece zor olduğu da açıktır.

Ayrıca ülkemizin Ortadoğu içerisindeki konumunu biliyoruz; emperyalizmin ve ona bağlı bölgedeki işbirlikçi yönetimlerin ülkemiz üzerindeki sinsi oyunlarını, emellerini de biliyoruz.

Bu nedenle mücadelenin bir hayli zorlu geçeceği gerçeğini kabul ediyoruz. Ülkemiz sömürgeleştirilirken -ki, bunun tarihi, yüzyılları içeriyor- yani parçalanırken zor kullanılmıştır. Her parçası zorla kan dökülerek işgal edilmiştir. Hatta tarihin çeşitli dönemlerinde ülkenin ve halkın kaderini değiştirmek için bir takım ayaklanmalar, isyanlar olmuştur, özgürlük için girişimler olmuştur; bu girişimler de her defasında kanla bastırılmıştır.

Bu şekilde milyonları aşan insanın kanı akıtılarak ülkemiz işgal altına alınmış ve sömürgeleştirilmiştir. Uzun süredir, yani yaklaşık 2 bin sene kadardır kendi siyasal otoritesini oluşturamamış, bir merkezi yapıya kavuşamamış ve bu nedenle de ilkel, geri, ortaçağ karanlıklarında kalmış bir toplumu bu derece zorla, baskı ile işgal altına alınan bir toplumu kurtarmak için mutlaka yine zora başvurmak gerektiğine inanmışsındır. Yani ciddi bir örgütlenmenin yaratılmasına, işçi-köylüyü temel alan bir örgütlenmeye gidilmesine, bir cepheleşmeye gidilmesi gerektiğine inanıyoruz. Ülkemizde bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan tüm güçlerin birleştirilmesi gerektiğine, bir halk ordusunun oluşturulması gerektiğine inanıyoruz ve ancak bu şekilde bir yandan güçlü bir halk birliğinin ve bir halk cephesinin yaratılması, öte yandan yine bir halk ordusunun yaratılması ve uzun süreli bir halk savaşının verilmesiyle ülkemizin kurtulabileceğine inanıyoruz. Anlayışımız özet olarak budur.

Duruşma Hâkimi; Yerine geç.

* * *

‘EYLEMLERİMDEN NEDAMET DUYUYORUM’

Tarih, 29 Haziran 1981.

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesinde itirafçılığı kabul eden bir başka sanık Selahattin Efe oldu. Mahkeme heyetine sunduğu 18 sayfalık ‘samimi itirafıyla’ Hıdır Akbalık gibi itirafçılığı kabul eden Örgütün Diyarbakır Bölgesi Gençlik Kolu komitesi sorumlusu Selahattin Efe adlı sanık, “PKK Rus uşağı bir örgüttür. Kurtuluş yolu anarşi ve terörde değil, Atatürk ilkelerindedir. Geçmişte yaptığım eylemlerimden nedamet duyuyorum. Ne Mutlu Türküm diyene” dedi.

İdam cezasıyla yargılanan Selahattin Efe sorgusu sırasında okuduğu itirafnamesinde, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunu, yükselişini, duraklama ve çöküşünü ve genç Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş aşamalarını tarihi süreçlerini ayrıntılı biçimde anlattı. Türkiye Cumhuriyetinin 1945 yıllarına kadar istikrarlı bir şekilde yöneltildiğini, daha sonra montaj sanayiye yöneldiğini belirten sanık, bu dönemden sonra hükümetlerin oy kaygısıyla kendi çıkarlarını millet ve devlet çıkarları üstünde bir politika izlediğini söyledi.

1961 Anayasasının getirdiği bir takım hak ve özgürlüklerin bazı mihrak ve kesimlerce kötüye kullanıldığını, Türkiye Cumhuriyetini bölmek isteyen süper güçlerin de bundan yararlandığını kaydeden Selahattin Efe, “Bu nedenle güçlü devlet, güçlü iktidar sloganıyla faşist eylemciler ortaya çıktı. Bunun yanı sıra Marksist-Leninist ideolojinin özgürlük, kardeşlik, barış, demokrasi gibi sahte ve gençlik dimağını çabuk saracak parlak sloganlar arkasına gizlenen bir takım komünist ve bölücü örgütler de meydanlarda cirit atmaya başladı” dedi.

Sözünü ettiği faşist ve bölücü örgütlerin 12 Mart 1971 hareketi ile dağıtılmasına karşın, bu örgütlerin kısa süre sonra yendin ortaya çıkarak faaliyetlerini yürüttüklerini belirten Selahattin Efe, yazılı ifadesinde özetle şöyle dedi:

- Yeniden toparlanan bu örgütler geçmiş deneyim ve becerilerden de ders alarak daha sinsi, daha gizli örgütlenerek yurdumuzu parçalamak için faaliyetlere giriştiler. İşte benim de içinde bulunduğum, eylerinde görev aldığım PKK Rus uşağı, satılmış bir örgüttür. Türk milleti adına bizi yargılayan bağımsız askeri mahkemenin sayın heyetine güvenim sonsuzdur. Ülkeyi bir iç savaştan kurtaran zihniyet gerçek bir Türk milliyetçiliği zihniyetidir. Ben gerçeği 12 Eylül darbesinden sonra gördüm ve öğrendim. PKK savunduğu halka ne vermiştir? Acı, işkence, zulüm, sakat insanlar, gözü yaşlı ana-babalar. İşte PKK budur. PKK'nın görüşü kurtuluş yolu değildir. Kurtuluş yolu önder Atatürk'ün ilkeleridir. Son olarak tutuklu arkadaşlarıma şunu söylemek istiyorum. Kendinizi geçmişteki tüm düşüncelerden arındırınız. Geçmişte yaptıklarınızın hesabını bağımsız Türk adaletine veriniz. Ben geçmişte yaptığım eylemlerimden dolayı nedamet duyuyorum. Bana verilecek cezaya razıyım. Hayatta kalırsam, ömrümün sonuna kadar Atatürk ilkeleri doğrultusunda çalışacağım. Türk devletine yönelecek her türlü nifakın karşısında mücadele vereceğim. Sözlerimi Atatürk'ün şu sözü ile bitirmek istiyorum; Ne Mutlu Türk Diyene.”

* * *

‘İŞKENCELER BENİ ÖRGÜTE KAZANDIRDI’

Tarih, 29 Haziran 1981.

Örgüt üyeliğinden tutuklu yargılanan öğretmen Fatma Çelik, Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemedeki sorgusunda genellikle gördüğü işkenceleri anlattı; “Poliste gördüğüm işkenceler sonucu bugün PKK'ye sempati duyuyorum” dedi.

Diğer sanıklarından farklı olarak sorgusunu yazılı yapmayan sanık öğretmen Fatma Çelik, “Fazla konuşmayacağım. Çünkü örgütte yer almadığım için, örgüt içinde de olup bitenleri bilmiyorum. Bu nedenle sorguyu kısa keseceğim” dedi.

Duruşma Hâkimi; Yazılı yok mu?

Fatma Çelik; Hayır efendim, irticalen konuşacağım.

Duruşma Hâkimi; Peki, anlatabilirsin.

Fatma Çelik; Ben kesinlikle örgüt üyesi değilim. Bunu mahkemenin hakkımda verebileceği olumsuz karardan çekindiğim için söylemiyorum. Örgüt üyeliğim sadece iddialardan ibarettir. Bu iddiaları ortaya atan arkadaşlarımda, gördükleri işkenceler sonucu hakkımda bu tür beyanlarda bulunduğu inanıyorum.

Duruşma Hâkimi; Yani PKK'yi tanımıyorum diyorsun?

Fatma Çelik; Cezaevine girmeden önce gerçekten PKK'nin içyapısını bilmiyordum.
Duruşma Hâkimi; Peki nasıl yakalandın?

Fatma Çelik; Ailemin tek kız çocuğu olarak Diyarbakır Eğitim Fakültesini bitirdikten sonra, Bolu'ya öğretmen olarak atandım. Bolu'da kimsem olmadığı için gitmedim. Diyarbakır'da öğretmenlik yaptım. Aslen Van'lıyız. Babam çevresinde devrimci olarak tanındığı için buradaki evimiz de polis tarafından sık sık basılarak aranıyordu. Polis aramaları baskılara dönüşünce, 1972 yılının Mart ayına ait maaşımı alıp, ailemle birlikte memleketimiz olan Van'a yerleşmek zorunda kaldık. Burada 3 yıl öğretmen olarak görev yaptım. Başarılı bir öğretmendir. Sonra ailemin telkinleriyle ile tekrar eski görev yerim Diyarbakır'a dönmek için başvuruda bulundum. Atanmam uygun görülünce Diyarbakır'a gelerek, eski komşumuz Hatip Bulut'un evinde misafir kaldım. Misafir kaldığım üçüncü günü akşam polis eve baskın yaptı. Hatip Bulut'la birlikte beni de gözaltına aldılar. Gözaltına alınır alınmaz, 'kimsin sen, inmisin, cin misin?' denilmeden işkence fasılları başladı. Hakaret ve küfürlerin ardı arkası kesilmiyordu. Poliste gözaltında tutulduğumuz süre içersinde hep ağır işkence gördüm. Gördüğüm işkence, hakaretlerden daha ağır bir ceza olamaz. Kadınlık onurum ayaklar altına alındı. Hatırladıkça insanlığımdan utanıyorum. Gördüğüm ağır işkencelerden sonra bende hafıza kaybı oluştu. Şimdi kimi zaman annemin adını bile hatırlamakta güçlük çekiyorum. Gerek poliste, gerekse cezaevinde gördüğüm insanlık dışı işkenceler, hiç tanımadığımı, ilişkimin olmadığı PKK örgütüne sempati duymama sebep oldu. Gördüğüm, ama hiç de hak etmediğim ağır işkenceler beni bugün örgüt uğruna gerekirse canımı seve seve yapacak duruma getirdi. Bugünkü bilincim olsaydı, polisteki baskı altında alınan ifademi siyasi bir savunma gibi verirdim. Cezaevinde tutulduğum süre içinde dostumu, düşmanımı daha iyi anladım. Hakkımdaki iddialar iftiradır, kabul etmiyorum.

Duruşma Hâkimi; Bitti mi?

Fatma Çelik; Hayır efendim. Bir de basın-yayın organlarının yanı sıra yayınları var. Gazeteler, Partiyi savunan arkadaşlarımızın mahkemede verdikleri ifadeleri görmezden gelirken, Hıdır Akbalık ve bazı sanıkların açıklamalarını manşetlere taşıyorlar.

Duruşma Hâkimi; O konuların, bizimle ya da dava ile ilgisi yok. Yerine otur.

* * *

'GERÇEĞİ GÖRDÜKLERİ İÇİN KONUŞUYORLAR'

Tarih, 3 Temmuz 1981.

Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede sorgusu yapılan örgütün Elazığ grubundan tutuklu sanık Bülent Haluk Özgün, "Bugün mahkeme huzurunda samimi itiraflarda bulunanlar ölümden korktukları için değil, gerçekleri gördükleri için konuşuyorlar" diyerek, samimi itirafçıları destekledi.

Daha önceki duruşmalarda verdiği ifadesinde samimi olmadığını belirten sanık Bülent Haluk Özgün, önceki ifadelerinin okunmasını talep etti.

Duruşma Hâkimi, önündeki dosyayı karıştırırken, başını kaldırmadan:

-Samimi itiraflar da mı bulunacaksınız, diye sordu.

B.Haluk Özgün- İtirafçı duruma düşmeyeceğim, ama irademle partiye karşı tavır geliştirmeye çalışacağım, dedi..

Sonra da sanığın daha önceki celselerde verdiği ifadeler tek tek okunarak sorgulamasına geçildi.

Duruşma Hâkimi; Önceki ifadelerin tek tek okundu. Ne söyleyeceksin?

B.Haluk Özgün; Kısa konuşacağım. Mümkün olduğunca da ayrıntılarıyla anlatacağım. Gerek hazırlık soruşturamda, gerekse mahkeme heyeti huzurunda önünde daha önce verdiğim ifadelerim yanıltıcı ve kaçamak şeklindeydi.

Duruşma Hâkimi; Niçin, amacın neydi?

B. Haluk Özgün; Anlatacağım. Amacım kendimi ve mensubu olduğum örgütü zor duruma düşürmemekti. Şimdi bir takım olaylarla ilgili itiraflarda bulunacağım. Ben 1978 yılında PKK'ye sempati duymaya başladım. O tarihlerde Bingöl'de çeşitli semt ve örgüte ait evlerinde seminerler düzenleniyordu. Ben de bu seminerlere katılıyordum. Daha sonra öğrendiğime göre, bu semirlere Abudullah Öcalan ve Delil Doğan'da katılıyormuş. Ama ben görmedim. Sonradan örgütün yerel komitesinde görev aldım. Komitede ben, Hilmi Aydoğdu ve Zeki Palabıyık vardık. Hilmi Aydoğdu aynı zamanda bölge sorumlusuydu. Muş, Varto, Karlıova ve Ağrı'daki parti ilişkilerimi oradaki arkadaşlar aracılığıyla yürütüyordum. 1979 yılında Diyarbakır'a gelerek Haki Karer ile görüştim. Haki Karer bana partiden bağımsız çalışacak bir gençlik örgütünün oluşturulacağını ve bu iş için sana Muş,

Ağrı, Bingöl ve Kars illerini veriyorum dedi. Ben de kabul ettim. Ancak gelen ikinci bir talimatla bu örgütlenmenin feshedildiği bildirildi. Bu nedenle bu alanda pek az bir çalışmam oldu.

Duruşma Hâkimi; Bingöl Belediye Başkanının öldürülmesi?

B. Haluk Özgün; Anlatacağım. Bingöl'ün MHP'li belediye başkanı Hikmet Tekin ve iki yakınının öldürülmesini ben yakalandığım güne kadar PKK üstlenmişti. Öldürme olayını Bingöl'de CHP'li birinin evinde televizyondan öğrendim. Haberi duyduktan sonra Orhan Tan'ın yanına gittim. Durumu sorduğumda, bana '4-5 kişiyi bu iş için görevlendirmiştik. Herhalde işi bitirmişlerdir' dedi. Belediye başkanı Hikmet Tekin'in öldürüldüğü güne kadar Selahattin Çürükkaya, Ali Güngör, Hidayet Bozyiğit, Şeyhmus Yiğit Bingöl'deydiler. Öldürme olayından sonra Bingöl'den ayrıldılar. Öldürme olayını adı geçen şahısların gerçekleştirebileceğini tahmin ediyorum.

Duruşma Hâkimi; Elazığ'da Ringo Muhittin'in öldürülmesi olayı nasıl gelişti?

B. Haluk Özgün; Onu da anlatacağım efendim. 19. Mayıs 1980 tarihinde akşam saatlerinde Kültür Sitesinden otobüs terminaline doğru gelirken yolda Hüseyin Morsümbül ile karşılaştım.

Duruşma Hâkimi- Saat kaçta karşılaştınız?

B. Haluk Özgün- Sanırım saat 10'du efendim. Karşılaştığımda Hüseyin Morsümbül'ün morali bozuktuktu. Bana 'MHP'liler sataştı. Bana kötü küfür ettiler' dedi. Ben de kendisine silahının olup olmadığını sordum. 'Yoktur' dedi. Bekle sana tabanca getireyim dedim. Daha sonra evden alıp getirdiğim star marka bir tabancayı kendisine verdim. Git ve toplu halde oturan MHP'lilerin üzerine yayılım ateşi aç dedim. Yanına da Cevdet İnanç'ı koruyucu olarak verdim. Cevdet İnanç'a da üzerimde taşıdığım tabancayı verdim. Sonra ikisini de bir yerde beklemeye başladım. Biraz sonra da silah sesleri duydum. Cevdet İnanç silahıyla birlikte geri döndü. Sonra da öğrendiğimize göre olayda Ringo lakabıyla tanınan Muhittin hoca adındaki biri ölmüştü.

Duruşma Hâkimi; Bitti mi?

B. Haluk Özgün; Hayır efendim.

Duruşma Hâkimi; Konuş öyle ise, ama kısa olsun.

B. Haluk Özgün; Ben önceki ifadelerimde samimi davranmayarak çelişkili ve kaçamak konuştum. Partiye zarar vermek istemiyordum. Bu tutumumu yakın zamana kadar sürdürdüm. Düşünce alanında doğru olmadığı PKK ideolojisi pratikte başarı kazanmasına imkan yoktu. Bu tür ideolojiler 5 ya da 10 yıl sonra mutlaka toplumun karşısına değişik istemlerle çıkacaktır. Bunu da ortadan kaldırmanın imkanı yoktur. Ama ben tüm siyasi faaliyetlerime son vererek kendime yeni bir yol çizmeye karar verdim. İnanmadığım bir düşünceyi savunmanın faydasız olacağını şimdi daha iyi anlıyorum ve inanıyorum. Ben ölümden korktuğum için böyle bir tavır içine girmedim. Çünkü bu tavra girmemle PKK'nın boy hedefi haline geleceğimi çok iyi biliyorum. Bazı arkadaşlar, mahkeme safhalarında bu tür tavırlar içine girenlere ağır suçlama getirilerek, ölümden korktukları için böyle tavırlara girdiklerini söylüyorlar. Aslında bu tür tavırlara girenler, ölümden korktukları için değil, gerçeği görüp, seçtikleri için giriyorlar. Şimdiye kadar ben hep tek yanlı düşündüm ve bu çirkefin içinden çıkamıyordum. Ama şimdi çift yanlı görüyor ve düşünebiliyorum. İşte şu anda içinde bulunduğum tavrım gerçekleri görmemden ileri geliyor. Bunun ölümden korkmamla ilgisi kesinlikle yoktur. Kendi irademle Partiye karşı tavır geliştiriyorum.

* * *

'PKK; KÜRDİSTANİDİR'

Tarih, 28 Temmuz 1981

PKK'nın Siverek Yerel Sekreteri olarak Sıkıyönetim 2 Notu Askeri Mahkemede idam cezasıyla yargılanan Muzaffer Ayata sorgusunda, Ankara'da bulunduğu dönemde örgütle ilişki kurduğunu, daha sonra örgüt içersinde yer alarak harekete katıldığını anlattı.

İddia makamının PKK'yi 'APOCU' ve 'UKO' olarak nitelemesini kabul etmediğini, 'Örgütün Kürdistan'da halk savaşı veren bir halk partisi olduğunu' savunan Muzaffer Ayata, "PKK'in Kürt milliyetçiliğini geliştirdiği yolundaki iddiaları da redediyorum" dedi.

Muzaffer Ayata, sorgusunda ana hatlarıyla özetle şöyle dedi:

"Milliyetçilik kavramı, bir asır önce geçerliydi. 17 Ekim Devriminden sonra bu kavram ortadan kalktı. Bu tarihten sonra enternasyonal görüş doğdu. Ben de devrimciliğimi bu inanç içersinde sürdürüyorum. PKK; Kürdistanıdır ve Kürdistan'da halk savaşını veren bir halk partisidir. Milliyetçi olduğu yolundaki görüşler, sömürgeci burjuva sınıfının karalamalarıdır. PKK Kürdistan'ın öncüsüdür. Irkçılığı, milliyetçiliği reddeder. Mensubu olarak bizlerde bu düşüncedeyiz. Biz yalnız Kürdistan için

değil, tüm ezilen, sömürülen dünya halkları için de mücadele veriyoruz. Biz sadece Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğusunda yaşayan Kürtlerin değil, tüm Türkiye halklarının bağımsızlığını ve özgürce yaşamalarını istiyoruz. Emperyalist ve sömürgeci güçlerin çizdiği sınırları tanımıyoruz. Polis, ordu ve adli teşkilatlarını emperyalist güç olarak görmekteyiz. Sömürgeci güçlerle işbirliği yaparak halkın birliğini parçalamak isteyenlere karşı mücadele veriyoruz.

Duruşma Hâkimi, 'Partinin merkez komitesinde kimler var?

M.Ayata; Parti merkez komitesinde Abdullah Öcalan, Cemil Bayık, M.Hayrı Durmuş, Baki Karer, Kesire Yıldırım, Ali Haydar Kaytan, Fehmi Yavuz bulunuyor. Benim hareket içindeki görevim nedir diye sorulacak olursa; görevim köylüleri örgütlemek için probaganda yapmaktı.

Daha sonra aynı gün örgüt içinde 'şirket' kod adı ile tanınan sanık Rıza Altun sorgulandı. PKK'nın Askeri Konsey üyesi ve örgütün Türkiye'deki askeri kanadını denetleme görevlisi olmakla suçlanan Rıza Altun, örgüt üyesi olduğunu ve örgüte 1976 yılında görev aldığını anlattı.

Duruşma Hâkimi; Örgüte nasıl girdin, amacınız neydi?

Rıza Altun; Rahatsız olduğum için uzun konuşamayacağım. İleri ki duruşmalarda örgüte nasıl girdiğimi ve amacımızı ayrıntılarıyla anlatacağım.

Duruşma Hakimi- Peki.

Rıza Altun- Ancak şimdilik şunu söylebilirim.

Duruşma Hakimi- Ayrıntıları sonra vereceğin için kısa olsun.

Rıza Altun- Tamam çok kısa anlatacağım. Örgüte sempati duyarak girdim. Bağımsız Birleşik bir Kürdistan kurmak amacındaydık. Olanaklar ölçüsünde hareketin gelişmesi için gruplar oluşturduk. Aslen Kayseri'nin Sarız ilçesine bağlı Küçüksöbeçimen köyündenim. Kürdistan'ı görmek için arkadaşlardan aktif görev istedim. Kürdistanı görmemiştik, ilk kez Gaziantep'e, oradan da Urfa'ya geldim. Dolaştığım bölgelerde halkın PKK korkusundan şehirlerden, köylerden göç ettiğini söylüyorlardı. Gezip dolaştığım bölgelerde gördüm ki, bu tür söylentiler bir anti probagandaydı. Ve bu probaganda çok ince hesaplanarak yürütülüyordu. Aslında halk PKK korkusundan değil, devlet teröründen kaçıyor ya da göç ediyordu. Kürdistan'da bulunduğum süre içersinde tüm bunlara bire bir tanık olduğumu söylebilirim.

* * *

'SOSYALİZM İFLAS ETMİŞTİR'

Tarih, 7 Haziran 1982

PKK'nın Diyarbakır Bölge Sorumlusu olarak Sıkıyönetim 2 Nolu askeri Mahkemede idamla yargılanan Hıdır Akbalık'ın sorgusu yapıldı. Örgütün kuruluşunda Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine getirilen Şahin Dönmez ile öncü kadrolardan Yıldırım Merkit gibi cezaevinde iken PKK itirfçısı olan Hıdır Akbalık, 7 Haziran 1982 tarihinde saat 15.30 da başlayan duruşmadaki sorgusunda "Ben sosyalizmin iflas ettiğinin kanısına vardım" dedi.

Sorgusunda mahkeme heyetine 'samimi itiraflarda' bulunacağını belirten Hıdır Akbalık, örgütün merkez komite üyesi M.Hayrı Durmuş'u 1979 yılında Diyarbakır'da iki ay boyunca misafir ettiğini, bu süre içersinde Mazlum Doğan, Cemil Bayık, Haki Karer ve Şahin Dönmez'in de katıldığı toplantıların yapıldığını anlattı. Söz konusu toplantılara kimi zaman M.Hayrı Durmuş'un da katıldığını söyleyen Hıdır Akbalık, "Bu nedenle M.Hayrı Durmuş beni çok iyi tanır" dedi.

Önceki duruşmalarda 'hiçbir şahsi çıkar gözetmeden, örgüte karşı olan güvensizliğinden dolayı mahkemeye ışık tutmak ve gelecek nesillerin hataya düşmemeleri için' açıklamalarda bulunduğunu belirten Hıdır Akbalık, neler söyleyeceğini iyice ezberlediği anlaşılan sorgusunda şöyle dedi:

-Marksist ideoloji; eşitlik, kardeşlik, insanlık üzerine formüle edilmiştir. Bu ideoloji Türkiye gerçeklerine uygun düşmez. Marksist ideoloji, demokratik devrim, demokratik halk devrimi milliyetçilik duygularına ve dinsel inançlara karşıdır. Amaç, bir kızıl dünya imparatorluğu yaratmaktır. Bu nedenle PKK ve benzeri örgütler, marsist ideolojinin ürünü olarak ortaya çıktılar. Marksist kuruluşlar esas olarak gençliği ele almışlardı. Abdullah Öcalan bir toplantıda 'Gençliği elinde tutan örgüt, ülkenin de kaderini elinde tutar. Bugünkü nesil temizlenmeden, davayı kazanmamız imkansızdır' demişti. Bu nedenle bizim gibi gençler bu örgüte kurbanlık seçildik. Ben şahsen buna inanıyorum. Yazılı itirafımı mahkemenize sunmadan önce şunu da söylemek istiyorum. Genelde marksisizm, sosyalizm; özelde PKK ideolojisi iflas etmiştir. Bu inancımı, M.Hayrı Durmuş'u iki ay boyunca misafir ettiğim Diyarbakır'daki evimde de zaman zaman dile getiriyordum. Ben hiçbir zaman sosyalist olduğumu söylemedim. Gelecek nesil, bizim konumuza düşmüş kişilerden ders almalıdır."

Sanık Hıdır Akbalık daha sonra cezaevinde kendi el yazısı ile yazdığı 9 sayfalık itirafını okuyarak mahkeme heyetine sundu.

Duruşma Hâkimi, salon görevlisi tarafından kendisine verilen itiraf yazısını dosyaya koyarken;

- Yazılı itirafa neden gerek gördün? Diye sordu.

Hıdır Akbalık, bu soruya;

- En doğru yolun Atatürk ilkeleri olduğuna inandığım için. Şimdi vicdanen rahatım. Bence her suçlu cezasını çekmelidir. Ben ve benim gibi gençlerin bu sapık ideolojiye alet oldukları daha iyi anlaşılсын diye yazılı itirafa bulundum, diyerek yanıt verdi.

* * *

‘SOSYALİZM DEĞİL, HİDİR İFLAS ETMİŞTİR’

Örgüt içinde ‘Gözlüklü’ kod adı ile tanınan Hıdır Akbalık’ın sözlü sorgusu ardından Mehmet Hayrı Durmuş, ayağa kalkarak “Hıdır söylediklerinde samimi değildir” diyerek mahkeme heyetinden söz istedi.

Duruşma Hâkiminin izin vermesi üzerine konuşan M.Hayrı Durmuş, “Hıdır’ın samimi diye mahkeme heyetine sunduğu ifadeler, zaten iddia makamının ta kendisidir. Biz bölücü değiliz ve Türk halkına da karşı değiliz. Tarihe bakıldığında Kürt sorunu vardır. Irkçı olmadığımızı da defalarca söyledik. Ama Hıdır gibi insanlar bu gerçeği kabul etmiyor. Bazı insanlar kendilerini kurtarmak için gelişen devrimci sürece ayak bağı oluyorlar. Hıdır, ‘ben sosyalizmin iflas ettiğinin kanısına vardım’ diyor. Oysa sömürü ve sömürgecilik var oldukça, sosyalizm asla iflas etmez. Dolayısıyla sosyalizm değil, Hıdır Akbalık’ın kendisi iflas etmiştir. Hıdır samimi değildir, kararsızlığını tarih gösterecektir. Hıdır, insanların canını yakma çabası içindedir. Bu da onun kendisinin bileceği bir iştir. Gerçekten kendisi Türk milliyetçisi değildir” dedi.

Duruşma Hâkimi; Hıdır’a görev verdiniz mi?

M. Hayrı Durmuş; Ben Hıdır gibi kararsız değilim, kararlı bir insanım. Bölgeye gelişimde Diyarbakır’a uğruyordum. Ama Hıdır Akbalık’a görev vermedim. Hıdır’ı ‘tanımıyorum’ demedim. Hakkında az bilgim olduğunu söyledim. Hıdır Akbalık yazılı samimi ifadesinde kendisini kurtarmak için ihbarlarda bulunuyor. Dolayısıyla, Hıdır Akbalık’ın verdiği yazılı ifadesi, iddia makamının bizim hakkımızda hazırladığı iddiadan başka bir şey değildir.

Mustafa Karasu da, Hıdır Akbalık’ın yazılı ifadesine karşılık mahkeme heyetinden söz alarak:

- Hıdır, mahkeme heyetine sunduğu samimi itiraflarında devrime çatıyor, buna karşın ABD emperyalizminden, hiç söz etmiyor, görmezden geliyor. Bu nedenle Hıdır Akbalık bir karşı devrimcidir. Halklar özgürlük mücadelelerinde bazı devletlerden elbetteki yardım ve destek alırlar. Bu uşaklık değildir. Ama bugün Hıdır Akbalık’ın emperyalizme uşaklık ettiğini görüyoruz, dedi,

Örgütün bölge sekreteri olduğu iddia edilen sanık Hamit Beldemir ise, “Hıdır Akbalık’ın, PKK’nin ithal malı bir çete olduğu” şeklindeki sözlerine, “PKK ithal malı bir çete değildir. Siyasi bir organizasyondur. İdeolojik bir partidir. Akbalık Atatürkçü olamaz, olsa olsa dalkavuk olabilir” diyerek yüksek sesle tepki gösterdi.

PKK’nin Diyarbakır Bölgesi Askeri Komite sorumlusu olmak, adam öldürme, gasp ve silahlı soygun suçlarından hakkında 5 kez idam cezası istenen Mehmet Tanboğa da, “Hıdır Akbalık kendisi hakkında istenen idam cezasını hafifletebilmek için sürekli yalan beyanlarda buluyor. Aslında o ve onun gibilerin bu tür beyanlarda bulunmalarına gerek yoktur. Samimi olarak geçmişte yaptıkları eylemlerden pişmanlık duyduklarını mahkeme heyetine itiraf etmeleri yeterlidir. Başkalarının canlarını yakmaya gerek kalmazdı. Hıdır Akbalık’ın mahkemenize sunduğu yazılı beyanlarında samimi değildir. Çünkü yalan konuşuyor. Yalan konuşların beyanları da samimi olmaz. Ben PKK’yi, Kürt ve Kürdistan’ı savunan tüm arkadaşların fikirlerine katılıyorum. Hakkımda verilecek kararı mahkemenin takdirlerine bırakıyorum,” dedi.

* * *

HİDİR AKBALIK’IN YAZILI ‘İTİRAFNAMESİ’

Örgütün kuruluşunda yer alan ve yakalandığı 1979 yılında poliste itirafçılığı kabul eden örgütün Merkez Komite üyesi Şahin Dönmez’den sonra, bulunduğu samimi itiraflarla itirafçılığı kabul

eden Hıdır Akbalık, ‘Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkeme Başkanlığına/Diyarbakır’ diye başlayan 9 sayfalık yazılı itirafında şöyle dedi:

“İnsan toplumlarının oluşumu binlerce yıl öncesine raslar. Bu tarihi süreç içinde çeşitli toplumlar teşekkül etmiştir. Bazı toplumlar varlıklarını korumayıp tarih sahnesinden silinmişler. Bazı toplumlar da günümüze dek varlıklarını sürdürmüşler ve bunu sonsuza kadar sürdürmeyi amaç edinmişler.

Türklerin tarihi de çok eskilere dayanır. Türk toplumu tarihi boyunca mücadelecı, azimli, inkılapçı özelliğinden; birleştirici ve bütünlüştürücü ruhtan aldığı güçle daima ilerlemiş. İnsanlığa uygarlık yolunda önderlik etmiş, büyük ve güçlü devletler kurmuştur. Türk Milleti günümüzde olduğu gibi, geçmişte de iç ve dış düşmanların yıkıcı ve bölücü saldırılarına hedef olmuştur. Ama Türk milleti düşman güçlerinin her türlü oyun ve entrikalarına karşı birlik ve beraberlik içinde hareket etmesini bilmiş, boynuna takılmak istenen esaret zincirlerini kanı ve canı hapasına parçalayıp, düşmanların oyunlarını boşmuştur.

Türkiye Cumhuriyetinden önce kurulan Osmanlı devleti, gelmiş geçmiş Türk devletlerinin en büyüğüdür. 1299 yılında kurulan Osmanlı devleti 16. Yüzyılda gücünün ve etkinliğinin doruğuna ulaştı. Bu dönemde başlamak üzere Avrupada yeni oluşan birçok devlet boy göstermiştir. Bu devletlerin içinde özellikle İngiltere, Fransa, İtalya ve Almanya; stratejik konumu gereği önemli bir yere sahip olan ve hammadde kaynakları zengin ve bol olan Orta Doğu’yu ve Asya’yı ele geçirmeyi amaçlıyorlardı. Bu amaca ulaşmada en büyük engel olarak Osmanlı devletini çökertmek vekendi egemenlikleri altına almak için ortaklaşa harekete geçtiler. Bu temelde yürütülen çabalara daha sonradan Çarlık Rusyası da katıldı.

Osmanlı devletini çökertmeyi amaçlayan iç ve dış düşman güçlerin yıkıcı ve bölücü faaliyetleri, birinci dünya savaşının başladığı yıllarda ve savaş içinde daha da belirginlik kazandı. Bu dönemde itilaf devletleri ülkeyi içten çökertmek maksadıyla Ermeni, Rum, Kürt vb. azınlıkları kışkırtarak ayaklanmalar yaratıyor. Öte yandan Andaloıyü işgal etmenin hazırlığını yapıyorlardı.

Bu dönemde ekonomik, siyasi ve askeri alanda çok güçsüz duruma düşen Osmanlı devleti, Almanya’nın mütefiki olarak savaşa katıldı. Savaş sonrası Almanya ile birlikte Osmanlı devleti de yenik düştü. Padişah ve hükümeti tahtını ve taçını kurtarmanın telaşına düşmüş, teslim anlamına gelen ve koşulları çok ağır olan Mondros Mütarekesini imzalamak zorunda bırakıldı. Anadolu toprakları; Yunanlılar, İngilizler, Fransızlar ve İtalyan orduları tarafından işgal edildi. Türk milletine düşman bu güçler güdümünde; Güney-Doğu-İç ve Batı Anadolu da iç isyanlar başladı. Uzun yıllar süren savaşlar sonunda, Türk milleti perişan ve yoksul düştü. Anadolu yanmış, yıkılmıştı. Tüm bu olumsuzluklar Türk Milletinin mücadele azmini ve umutlarını kırmadı, kıramazdı. Çünkü Türk milletinin tarih boyunca devam eden özgürlük ve bağımsızlık tutkunluğu, düşmanlarını yeneceğine, ülkesini kurtaracağına olan inancını pekiştiriyordu. Türk milleti böylesine kötü kötü koşullarda Mustafa Kemal’in önderliğinde kurtuluş savaşını başlattı. Ülkenin her tarafında giriştiği savaşlarla kahramanlık destanları yarattı. Türk vatanını düşmanlardan temizledi. Türk milleti bağımsızlığını elde etti. Dünya milletleri içinde kendisine layık olan şerefli yerini aldı.

Atatürk, Türk milletini refaha ulaştırmak, Türk ülkesini bayındır kılmak ve milleti çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarmayı amaç edindi. Bu hedefe ulaşmada belirlediği ilkelerle Türk milletinin yolunu aydınlattı. Bu ilkelerin ışığında planlı ve programlı bir şekilde inkılap hareketlerine girişti. Ülkede barış ve huzur ortamı doğdu. Milletın birliği ve bütünlüğü sağlandı.

Kurtuluş savaşında Türk milletinden büyük bir şamar yiyen düşman devletler ve benzeri güçler bu yenilgiyi hazmedemiyorlardı. Türk milletini tutsak etmek istemenin ve ülkeyi işgal etmenin ağır faturasını ödeyen düşmanlarımız değişik metodlarla oyunlarını devam etmekten vazgeçemediler. Bir yanda İngiliz Emperyalizmi bizi yeniden iktisaden boğup turlü isyanlarla ezdikten sonra da İstiklal harbinin intikamını almak istedi. Komünistlerde gizli ve açık sızmakta ve bizi pençesine almak için büyük gayretler sarfetmektedirler. Bu dönemde Rusyada komünist bir diktatörlük kurulmuştu. Komünist Rusya, liderliğini Mustafa Suphi’nin yaptığı T.K.P (Türkiye Komünist Partisi) vasıtası ile Çarlık Rusya’nın düşmanca politikasını yeni metodlarla devam ettiriyordu. Hepsinin amacı; Türkiye’yi bölmek, parçalamak ve binlerce şehidin kanıyla sulanmış bu kutsal vatanı egemenlikleri altına almakti.

Bir ülkeyi egemenlik altına almanın değişik metodları vardır. Bu metotlardan biri dolaysız saldırı, yani fiili olarak istila etme. Ki bu metot düşmanlar tarafından geçmişte Türkiye üzerinde denendi. Ama bunlar Türk milletinden gereken dersi aldı. Diğerı dolaylı saldırı yani içten çökertme metotudu. Günümüzde esas olarak uygulanan metot budur. Bu da değişik yollarla yürütölmektedir. Bunlardan bir milleti kültürel ve ideolojik alanda elde etmedir. Bundaki amaç, toplumu milli değerlerine yabancılaştırmaktır. Çünkü bir millet ideolojik ve kültürel alanda ne kadar etkisiz hale

getirilir ve bölünürse o milletin çökertilmesi o oranda hızlı olacaktır. Bu temelde yürütülen politikanın esas olarak ilk planda uygulandığı ve etkili olduğu kesim, toplumun aydın gençlik kesimidir.

Yeni Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasıyla birlikte, başta Rusya olmak üzere, düşman devletler tarafından yukarıda belirttiğim temelde yürütülen sinsi faaliyetler 1960'lardan sonra tam bir belirginlik kazandı. 1921 yılında kurulan T.K.P. vasıtasıyla Rusya Türkiye üzerinde oyunları başından beri uygulama politikasını izledi. Daha sonrada bazı olumsuz gelişmeler oldu. Atatürk ilkeleri istismar edildi Partizanca uygulamalara girildi. Ekonomik ve siyasi alanda izlenen politika toplumu bunalım ve huzursuzluk ortamına sürükledi. Ekonomik alandaki yetersizlik toplumda artan nüfus ihtiyacını karşılayamaz oldu. Milli bir kültür ve ideal yokluğundan dolayı, kasıtlı olarak gençliği ve milleti bölme amacı ile ideolojik kutuplaşmalar yaratıldı.

1960 yılında Türk ordusu ülkedeki bu kötü gidişe el koydu. Dünyada ender rastlanan demokratik hak ve özgürlük ortamı sağlandı. 1960 Anayasasının sağladığı hak ve özgürlükler bazı güçler tarafından kasıtlı olarak istismar edildi. 1921 yılındanberi illegal olarak yıkıcı faaliyetlerini sürdüren T.K.P.(Türkiye Komünist Partisi)'nin yanı sıra T.İ.P. (Türkiye İşçi Partisi) ve F.K.F. (Fikir Kulüpleri Federasyonu)'nun legal olarak yürüttükleri ideolojik faaliyetler yoğunlaştırılmış ve giderek silahlı tedhiş eylemlerine ortam sağladı. Bu eylemsel faaliyetler ile toplumda otorite boşluğu yaratıldı. Bu ortam toplumu yıkmaya ve bölmeye amaçlıyan sağ ve sol örgütlerin oluşmasına ve güçleşmesine ortam sağladı.

Genelde sağ ve sol olarak bilinen örgütlerin legal ve illegal temeldeki faaliyetleri, özellikle 1970'li yılların sonlarında devleti yıkmak, ülkeyi bölmek ve milleti uçurumun eşiğine getirecek tehlikeli boyutlara ulaştı. Geçmişte birlik ve bütünlük içinde hareket edilirken, millet barış ve huzur ortamında yaşarken, gençlik bir milli ülkü boşluğu içine düşerek doğudan veya batıdan ülkü ve rejim arama yoluna düştü.

Geçmiş tarihlerde olduğu gibi bu günde emperyalist ve sömürgeci bir politika izleyen batılı bazı devletler ile, yine emperyalist ve yayılmacı bir politika izleyen ve başını Rusya'nın çektiği doğu bloku ülkeleri arasında genelde bir çıkar çatışması söz konusudur. Bu güçler kalkınmada olan bütün ülkeler üzerinde olduğu gibi Türkiye üzerinde de böl ve yönet politikasını uygulamaktadırlar. Günümüzde bunu dolaylı yollarla, ülke içinde işbirliği içine girdikleri veya kendilerinin bizzat kurup finanse ettikleri örgütler vasıtasıyla faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Yakın geçmişte Türkiye'de oluşturulan sağ ve sol örgütler de düşman güçlerin uyguladıkları politikanın ürünüdürler. Bu politikanın uygulanmasında gençliğin durumu kullanılan malzemenin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bilindiği gibi gençlik, dinamik, hareketli ve arayış içinde olan bir özelliğe sahiptir. Ve yine gençlik dönemi insanların kendilerini topluma ve çevresine kabul ettirme dönemidir. Bu özelliklerinden dolayı maceracı eylemlere yatkındır. Gençliğin bu özelliğini kavrayan güçler; türlü vaatlerle ortaya çıkıp, gençliği kazanmak ve onu kendi emellerine alet etmek için çaba sarfederler. Gençliğe sahip olan güç aynı zamanda topluma da hakim olur. Kendini güvencede hisseder. Gençliğe sahip olmayanlar topluma da sahip olamaz ve yarınlardan emin olamaz.

Yukarıda izah ettiğim nedenlerle son yıllarda içine düşülen siyasi nitelikteki ideolojik bölünmeler ülkemizde ciddi sorunlar doğurmuştur. Bunun sonucu olarak gençlik; önyargılı, kolayca etkilenen, belli bir örgüt ya da öndere körükörüne bağlı, taklitçi, aceleci, hayalperest, sorumsuz kafalar doğrultusunda hareket eden bir duruma düşürülmüştür. Özellikle son yıllardaki olaylar, Atatürk'ün gençlik anlayışında bir sapma niteline bürünmüştür. Bu durumda Atatürk'ün yeterince tanıtılmaması, anlatılamaması, anlaşılabilmesi büyük rol oynamıştır. Gençlik ülkemizde çeşitli kültür çatışmaları içinde kalmış, geçerli değerlerin yerini bölgecilik, mezhep, ideoloji ve ekonomik farklılıkların yarattığı yoz değerlerin benimsetilmesine çalışılan bir kitle durumuna getirilmiştir. Çeşitli kişi ve kurumlarda, ortak, ortak değerlerin kaybolmasında ve hatta saldırı, çatışma ve kargaşada önemli rol oynamışlardır.

Ülkemizdeki bu durum ve gelişmeler, düşman devletlerin oyunlarına uygun ortam yarattı. Çarlık Rusyası döneminde Türkiye'yi egemenliği altına alma çabasında olan Rusya bu durumdan faydalanarak, Türkiye üzerinde oynamak istediği böl ve yönet politikasına hız verdi. Toplumda barış ve mutluluk adı altında, kendilerine bağlı olarak kukla örgütler yaratıldılar. Aynı politika bazı batılı devletler tarafından da uygulandı. Bu uygulamalardaki amaç, Türkiye'yi ele geçirmektir. Çünkü stratejik konumu gereği; Türkiye Asya ve Avrupa arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Türkiye'nin bu durumu sömürgeci ve istilacı devletlerin iştahını daha da kabartmaktadır.

Yukarıda belirttiğim gelişmelere paralel olarak, ülkemizde değişik isim altında bir dizi piyon örgütler oluşturuldu. Görünüşü ayrı ayrı düşünceleri savunmalarına rağmen, özde amaçları aynıdır. Yani, ülkeyi bölme, milleti mutsuzluğa, bunalıma ve kargaşaya sürükleyerek, patronları dış güçlerin ekmeğine yağ sürmekten başka bir şey değildir. Belirtilen amaçlar doğrultusundaki faaliyetlerde; halk

dini inançları, duygu ve düşünce farklılıkları, bölgeler arasındaki gelişme düzeyi farklılıkları vb. birçok durum istismar edilip sömürü aracı olarak kullanılmaktadır.

Yukarıda genel ve kısa olarak belirttiklerim, tarih boyunca dış düşman güçlerin Türkiye'yi böl ve yönet politikasının bir halkasını oluşturmaktadır. Türk milleti geçmişte de aynı saldırılara hedef olmuştur. Yakın geçmişte, özellikle kurtuluş savaşının verildiği günlerde, Ermeni ve Rum sorunu ortaya atılmış. Fakat başırlamamıştır. Gene itilaf devletleri kendi çıkarları uğruna bütün dünyayı kana boyarlarken ve gelişmekte olan ülkeleri egemenlikleri altına alırlarken, bir anda özgürlük havarisi kesilmişler ve Kürt sorununa sarılmışlardır. Oysa bir dizi bağımsız ülkeyi bile kan gölüne çevirerek egemenlikleri altına alan İngilizlerin bağımsız bir Kürdistan devleti düşüncesini niçin ortaya attıkları açıktır. Bugün ise, aynı durumda sosyalizm maskesi altında Rusya tarafından sahnelenmek istenmektedir. Bağımsızlık, birlik ve barış demogojileri ile insanlar arasında nifak tohumları ekip, böl ve yönet politikasını devam ettirmektedir. Türkiye'yi bir bütün olarak ele geçiremeyeceğini bilen düşman güçler, parça parça bölerek amaçlarına ulaşmaya çalışmaktadır.

Bugün Doğu ve Güneydoğu Anadolou bölgesinde yaşayan halk tarih boyunca bu vatani Türk vatani bilmiş, Türk halkı ile kaderini birleştirmiş. Daima birlik ve bütünlük içinde hareket etmiştir. Tarih sayfaları bunun örnekleri ile doludur. 16. Yüzyılda Osmanlı devleti ile İran Sefavi devleti arasındaki savaşlarda bölge halkı Türk halkı ile birleşmiş, Türklük ruhunun verdiği güçlü İranlılara karşı savaşmıştır. Gene birinci dünya savaşı ve sonrası yıllarda aynı doğrultuda hareket etmiştir. Kurtuluş savaşı yıllarında, Mustafa Kemal'in önderliğinde birleşerek itilacı itilaf devletleri ile savaşmış, Antapte, Maraşta, Urfada gösterdiği kahramanlık örnekleri ile Türklerin kahramanlık tarihine yeni sayfalar eklemiştir. Bu davranışları ile Fransızların, İngilizlerin ve Rusların Türkiye üzerindeki bölücü ve yıkıcı emellerini boşa çıkarmada üzerine düşeni yapmıştır. Böylece İngilizlerin Doğu Anadoluda kendilerine bağlı olarak oluşturmak istedikleri hayali Kürt devleti gibi oyunlarını boşa çıkarmıştır. Kurtuluş savaşından sonrada Atatürk'ün birleştirici, bütünleştirici düşüncelerinden aldığı güçle Türk halkı daha da bütünleşmiş ve her yönüyle bir yumruk gibi kenetlenmiştir. Ülkede mutluluk ve refah ortamı doğmuştur. Bunu hazmedemeyen batılı bazı devletler ve Rusya yeni oyunlar sahnelemekten vazgeçemediler. Bu nedenledir ki, henüz kurtuluş savaşı yıllarında Ruslar ve İngilizler emellerine ulaşmak için Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde satın aldıkları gerici aşiret reisleri, din yobazları ve ağalar vasıtasıyla silahlı çeteleri oluşturdular. Genç Türkiye Cumhuriyetini bölmek ve parçalamak için içte bazı ayaklanmaları kışkırttılar.

1925 yılındaki Şeyh Sait isyanı direk İngilizlerin güdümünde gelişti. Koçgiri isyanı ise Rusya'nın güdümünde gelişti. Yobazların, şeyhlerin ve bir avuç satılmışların her türlü girişimine karşı bölge halkı bu tip hareketleri tasvip etmedi. Devletine ve milletine olan bağlılık ve sadakatini tekrar gösterdi. Bölge halkı, tarih boyunca böyle hareket ettiği için bu durum bölücü örgütler tarafından halkın kendine ihanet ettiği biçiminde gösterilip, halkın talebi olmayan hayali ve gerici talepleri ileri sürülerek halk üzerinde terör ve zorbalık uygulandı. Toplumların tarihinde insanlar arasında doğal olarak var olan ayrı özelliklere sahip olma ve yine bir ülkede bölgeler arasında doğal olarak veya ülkenin genel ekonomik durumundan dolayı var olan ayrılıkları bahane edip, ırkçılık temelinde bir Kürt sorunu gündeme getirildi. Ki, toplumların tarihine baktığımızda, toplumu oluşturan insanlar arasında dini inanç, düşünce vb. ayrılıkların yanı sıra ülkenin ekonomik kalkınma düzeyinden dolayı, bölgeler arası bazı doğal farklılıklar olduğunu görmekteyiz. Ama toplum ileriye doğru geliştikçe zamanla çağdaşlaşma oranında bu ayrılıkların eriyip yok olduğu ve halkın gün geçtikçe bu alanda daha da birleştiği ve bütünleştiğini görmekteyiz. Nasıl ki, Atatürk ortaya koyduğu düşüncelerin ışığında değişik düşünce ve inançta olan değişik bölgelerin insanlarını bir milli şuur etrafında birleştirdiyse, bu günde Türk milletini meydana getiren fertler; Atatürk ilkelerinden aldıkları güçle her zaman gelişecek ve geliştikçe daha da bütünleşecek ve düşmanın her türlü oyunlarını bozup, ülkeyi mutluluğa, refaha ulaştıracaktır.

Türkiye'de Kürt sorunu diye bir sorun yoktur. Bu yalnızca ırkı temellere dayanan ve aynı zamanda Türk milletinin birlik ve beraberliğini parçalamayı esas alan düşman güçlerin haince bir oyunundan başka bir şey değildir. Yüzyıllar boyu iç içe yaşamış, zor günlerin acısını paylaşmış, bağımsızlık uğruna canı ve kanı pahasına yorulmadan çalışmış, omuz omuza savaşmış insanlar bazı suni çelişkiler yaratılarak birbirine düşman edilmek istenmiştir.

Rusyanın sosyalizm maskesi altında doğrudan finanse ettiği ve Türkiyede uygulamak istediği böl ve yönet politikasının bir kuklası durumunda olan PKK ve benzeri örgütlerin faaliyetlerine baktığımızda, karşımıza insan hak ve hürriyeti, bağımsızlık ve barıştan uzak haince, hayâsızca uygulama ile dolu bir tablo çıkmaktadır. Türk halkını birleştirici, bütünleştirici bir ruha sahip olduğunu, barış, bağımsız, birlik ve demokrasi prensipleri ile yoğrulduğunu çok iyi kavrayan düşman devletler ve

onların kukla örgütleri haince emellerine ulaşmak, halkı ve gençliği etkilemek için, çeşitli parlak sloganlarla kendilerini kamufle etmektedirler.

PKK adı ile bilinen bu çete örgütü, gençlik ve halkı etkilemek için çeşitli suni çelişkiler yaratmış. Birlik, bağımsızlık, anti sömürgeci ve antiemperyalist sloganlar ortaya atmıştır. Bu parlak sözler altında oluşturmak istediği kapkaranlık dünyanın varlığını, yürüttüğü pratik faaliyetleri ile ortaya koymuş. Gerçeklik bir şamar gibi suratlarına patlamıştır. Dostluktan, birlikten, kardeşlikten yana olan insanlar PKK'nin gerçek yüzünü gördükleri ve kavradıkları oranda, ona karşı ne pahasına olursa olsun cephe almıştır. Böyle bir tavır alma ortamı, esas olarak 12 Eylül hareketinin ülkede yarattığı barış ve huzur ortamı doğurmuştur. Türk halkından ve onun gözbebeği olan Türk ordusundan yediği şamardan sonra, hainler çareyi yurt dışına kaçmakta bulmuşlardır. Dışarıda ise Rusya, Ermeni çeteleri ve Rumlar gibi hain emeller besleyen devlet ve örgütlerle girdiği ilişkiler ile gerçek yüzünü daha belirgin biçimde ortaya koymuştur. Emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadele adı altında, Türk milleti üzerinde sömürgeci ve emperyalist emeller besleyen Rusya, Yunanistan, Fransa, Kıbrıs Rumları ve Ermeni tedhiş örgütleri ile bütünleşmiştir. Sömürgeci olarak nitelediği Suriye'nin bir kuklası olmuş. Onun sağladığı ortam ile Suriye'de haince emellerini gerçekleştirme faaliyetlerini sürdürmüştür. Daha önceleri, Ermeni davasının savunulmasının kin ve düşmanlığa dayalı ırkçı bir düşünce olduğunu savunan PKK, dışarıda Ermeni tedhiş örgütleri ile bütünleşmiş ve amaçlarına ulaştıkları taktirde, Doğu Anadolu'da Ermenilere toprak vereceklerini vaadinde bulunmuş. Belirttiğim güçlerle giriştiği ilişkiler ve içine girdiği tavırları ile üç kağıtçı bir politika izlemiştir. Bu hain çetenin hain reisleri saltanatlarını sürdürmek için tüm gerici ve hain güçlere yaranmaktan çekinmemiştir. Böylece dış güçlerin bir kuklası olduğunu ve halk düşmanı bir cinayet şebekesi olduğunu bütün çıplaklığı ile gözler önüne sürmüştür.

Ülke içinde aşiretçiliğe karşı mücadele adı altında, aşiretler arası çatışmaları körüklemiş, çeşitli sahtekârca oyunlar ile bir aşiretin yanında yer almış, diğer aşirete karşı savaştırmıştır. Bununlada kalmamış, bu veya şu aşiretin güdümüne girmiştir. Mezhep çelişkilerini ve kan davalarını bilinçli olarak körüklemiştir. Bu temelde değişik bölgelerde yaratılan çatışmalar sonucu suçsuz, savunmasız ve yoksul insanların kanına girmiştir. Ülke bir kan çanağına döndü. Kan ve gözyaşı döküldü. İnsanlar ailesinden ve toprağından koparıldı. Kendi saflarında yer almayan kişi veya aileler gerici ya da ajan damgası vurularak katledildiler. Estirdiği terör ve işlediği cinayetlerle halkı haraca bağladı. Halkın malı talan edildi. Kutsal değerleri ayakaltına alındı. Halkın namusuna dahi el atıldı. Buna karşı çıkan insanlar çeşitli uyduruk ithamlarla suçlayıp kurşuna dizdi.

Kendisine temel aldığı sosyalist felsefenin dünyanın bazı ülkelerindeki uygulamasının yarattığı sonuçlarda önemli derecede düşündürücüdür. Sömürüyü, baskıyı ve savaşları ortadan kaldırma vaatleri ile iktidara geldikleri ülkelerdeki duruma baktığımızda karşımıza çıkan manzara çok ilginçtir. Bugün Rusya'nın izlediği politika ve bu politikanın içte ve dışta yarattığı sonuçlar düşündürücüdür. Doğu Avrupa (Polonya, Macaristan, Çekoslovakya vb.) ile uzak doğuda (Çin, Vietnam, Kamboçya vb.) ülkelerdeki gelişmelere baktığımızda bu ülkede savaşlar, sömürü ve baskının değişik metotlarla yürütüldüğü görülmektedir. Bu ülkelerde her yıl savaşlardan, yoksulluk ve sefaletten onbinlerce insan ölmektedir. Yönetime karşı halkın muhalefeti her geçen gün artmakta, işçiler barış, iş ve ekmek sloganları ile sokaklara dökülüyor. Yine sosyalist kamp olarak adlandırılan bu ülkelerde ideolojik alanda tam keşmekeşlik hakimdir. Kendi aralarındaki ufak bir sınır anlaşmazlığında dahi savaşa başvurmadan edemiyorlar. Kendi milli çıkarlarını ön plana almaktadırlar. Bu da savundukları enternasyonalizm düşüncesinin iflasının açık bir ifadesidir. Genel olarak Marks, Engels ve Lenin tarafından geliştirilen sosyalist felsefe tümü ile iflas etmiştir.

Ben ve benim durumumda olan birçok genç insan, gençlik heyecanı ve bazı sosyal nedenlerin bizi etkilemesi ve zorlaması sonucu söz konusu hain ideolojilerin aleti olduk. İlk başta meselelerin bilincinde değildim. Gerçek durumları değerlendirme gücünden yoksundum. İşte böylesi bir durum ve ortamda kafamıza bu tip düşünceler empoze edildi. Tek yanlı olarak koşullandırıldım. Örgütün yapısı gereği meseleleri değerlendirme ortamı bulamadım. Çünkü en ufak bir muhalefet veya karşı çıkma durumunda insanlara ajan damgası vuruluyor ve ölümle tehdit ediliyordu. Bu yalnızca tehditle kalmamış, onlara muhalefet ettikleri için, onlarca insan ajan damgası yemiş ve öldürülmüş. Bu nedenle insanlar üzerinde estirilen ölüm tehditleri ile tam bir baskı mekanizması oluşturuldu.

Yukarıda kısaca niteliğini belirttiğim PKK ve benzeri tüm örgütler, sinsice yürüttükleri yıkıcı ve bölücü faaliyetleri ile ülkeyi parçalamak, milleti bölmek ve devleti yıkmaya noktasına getirdi. Bu durum karşısında kahraman Türk milleti ve onun şanlı ordusu, Türk halkının desteği ile 12 Eylül 1980 tarihinde duruma müdahale etti. Atasından aldığı ilhamla Türk milletini zaferden zafere koşturan, Türkiye Cumhuriyetinin, Atatürk devrimlerinin ve Türk milletinin namus koruyucusu, Türkün kudret ve kabiliyetinin sembolü, halkımızın göz bebeği olan şanlı Türk ordusu bu ihanet çetelerine ağır

darbeler vurdu. Ülkede huzur ve refah ortamı sağladı. Atatürk ilkelerinin ışığında Türk milletinin birliği ve bütünlüğü sağlandı. Yabancı ideolojilerin etkisinde kalarak ihanet eğilimi içine düşen gençliğe sahip çıktı. İnsanların özgürce düşünme ve hareket etmelerine ortam hazırladı. Ülkenin her tarafında yaratılan ortam cezaevlerinde de sağlandı. Onun sayesinde hiçbir baskı altında kalmadan serbestçe düşünme, meseleleri çok yönlü değerlendirme ve en önemlisi Atatürk'ün düşüncelerini öğrenme ve kavrama fırsatını buldum. Daha önce sağ ve sol örgütlere militan yetiştirme yuvası olan cezaevleri 12 Eylül harekâtından sonra vatan ve millet bütünlüğünün kavrandığı bir okul haline geldi. Bu okulda Atatürk ilkelerini öğrendim. Bunların ışığında geçmişimi değerlendirdim. Yanlış bir yolda olduğumu öğrendim. Tek doğru yolun Mustafa Kemal'in Türk milletine gösterdiği yol olduğunu öğrendim. İnsanların mutluluğa ve refaha kavuşmaları, barış içinde kardeşçe ve dostça yaşamaları için Atatürk'ün ilkeleri ve inkılaplarının tek rehber olduğuna inandım.

Bundan böyle yaşamıma bir Türk genci olarak, Atatürk'ün belirlediği ilkeler doğrultusunda yön vermeyi, topluma yararlı insan olmayı benimsedim. Toplumu yıkıma ve bölünmeye götüren ve Atatürk ilkeleri ile çelişen tüm güçlere karşı mücadele etmeyi amaç edindim.

Bu temelde ve amaçta, Türk gençliği, Türk ordusu ve Türk milleti bütünleştiği oranda bu milleti hiçbir güç yenemez. Türk milletinin ordusuyla birlikte vatan hainlerine, millet düşmanlarına ve ihanet çetelerine geçmişte ve bugün verdiği dersi, gelecekte de vereceğine inanıyorum. Çünkü büyük önder Atatürk'ün dediği gibi, ülke mutlaka selamet bulacak, millet mutlaka mutlu olacaktır. Çünkü, kendi selamet ve saadetini vatan ve milletin saadet ve selameti için feda edebilen vatan evlatları çoktur. Bunun için Türk milleti ebediyen yaşayacak ve yükselecektir.

Yukarıda kısaca belirlediğim düşüncelerden hareketle kısaca öz bir biçimde PKK'nın gerçek yüzünü ve niteliğini açıkladım. Bağımsız yargı organlarının yanılmamaları için bu açıklamaları yaptım. Bu açıklamalarım, bugün hala aynı düşüncelerin etkisinde olan insanların ve bundan sonraki nesillere de ders olmalıdır. Yine bu açıklamalarım Türk vatani ve milletini çıkarları için parçalamaya çalışan güçlere ve onların uşakları olan ihanet çetelerinin suratlarına vurulan bir tokattır. Ne Mutlu Türküm Diyene.”

* * *

ÖRGÜTÜN HABERLEŞME YÖNTEMİ

Tarih, 16 Haziran 1982.

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede devam eden duruşmada, 136 sanıklı Elazığ Grubunun örgüt üyeleri arasında yapılan haberleşme yöntemi ve sanıkların örgütle olan ilişkileri tartışıldı. Duruşma hakimi ile sanıklar arasında genellikle soru-cevap şeklinde geçen duruşmada aralarında M.Hayrı Durmuş'un da bulunduğu bazı Merkez Komite üyeleri de hazır bulunduruldu.

Duruşma Hâkimi; Yıldırım Merkit, şimdi elimdeki listede isimlerini okuyacağım kişileri tanıyor musun? Örgütle ilişkileri nelerdir?

Okunan isimleri dikkatle dinleyen sanık Yıldırım Merkit:

-Bir kısmını tanıyorum. Bazıları sempatizan, bazıları taraftarlarımız, bir kısmı da örgüt üyesidir, Bir kısmı da örgütün Elazığ yerel komite sorumlularıdır. Büyük çoğunluğunu tanımıyorum. Mesela Sevim Korkmaz örgütün taraftarı ile sempatizanı arasında bir şeydi. İhsan Özer sepatizandır. Sakine Polat örgütün üyesidir. Hıdır Sarıgül sempatizandır. Hüseyin Güngör örgütün üyesidir ve Elazığ'da bölge sorumluluğunu da yüklenmişti. Köy muhtarı Kemal Seven'in faaliyetleri probaganda şeklindeydi. Ali Sak taraftarımızdı. Hamdi Yıldırım ve Ayten Yıldırım örgüt üyeleriydi. Mehmet Yıldırım sepatizandır. Haki Demirel'in taraftarımız olduğunu sanıyorum, dedi.

Duruşma Hâkimi; Sempatizan, taraftar, parti ya da örgüt üyesi denilince neyi kastediyorsun?

Yıldırım Merkit; Sempatizan siyasi sorumluluğu olmayan, ama örgütün çeşitli faaliyetlerinde bulunmuş kişilere denir. Taraftarı da genellikle örgüt mensubu ve örgüt sempatizanı dışında, örgütün fikirlerini benimseyen, ama herhangi bir eyleme katılmamış kişilerdir. Örgüt veya parti üyesi; yerel, bölgesel ve partinin merkez kurullarında görev alan, siyasi sorumluluğu bulunan kişilere denir. Bunlar aynı zamanda kadro elemanlardır.

Örgütün Elazığ grubu tutuklu sanıkların huzurunda devam eden duruşmada örgütün haberleşme yöntemi konusunda da idamla yargılanan Erol Değirmenci, yargıç'a bilgi verdi:

- Yıldırım Merkit'in sempatizan, örgüt üyesi ve taraftarlara ilişkin izahına aynen katılıyorum. Yerel ve bölge komitelerinin merkez komite ile olan haberleşmelerimizde saptadığımız kodları kullanıyorduk. Bölge sorumlusu tarafından merkeze rapor gönderildiğinde 'Xelas-1', 'Xelas-2' ve

‘Xelas-3’ ya da ‘Welat’ ve ‘Şiyar’ kodları kullanılırdı. Merkez Komitesinden yerel komitelere gelen talimatlarda ise ‘Bakur’ kodu kullanılırdı. Bölgemizdeki haberleşmelerde kurye görevini Necati Tarhan yapıyordu. Nazimiye yerel komite askeri sorumluluğunu İbrahim Bingöl, Mazgirt Askeri komite sorumluluğunu Tahir Şahin, Mazgirt örgütlenme sorumluluğunu Süleyman Sevcin, propaganda görevini Zeki Uğurlu yürütüyordu.

Merkez Komite üyesi Şahin Dönmez ise, örgütün kadrolaşma yöntemini anlattı. Şahin Dönmez, örgütün aşağıdan yukarıya doğru taraftarlar, sempatizanlar, kadro adayları, kadroda yer alanlar ve üst düzey şeklinde sir yöntemin uygulandığını söyledi.

* * *

‘DEVİRİM İTHAL VE İHRAÇ EDİLMEZ’

Tarih, 17 Haziran 1982.

Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinden bir teksir makinasının çalınmasıyla ilgili Mahkeme heyeti tarafından sorgulanan Hıdır Akbalık, beklenmedik bir anda örgütün Rusya’nın Afganistan’ı işgaliyle ilgili görüşünü gündeme taşıdı.

Bunun üzerine Duruşma Hakimi, “Konunun dışını taşıma. Bunu sonra konuşuruz” dedi.

Hıdır Akbalık- Ama önemli efendim. Örgüt işgal altında tutulduğunu savunduğu ülkelere bakış açısının anlaşılması açısından.

Duruşma Hakimi- Tamam. Ama anlatacakların çok kısa olsun.

Hıdır Akbalık- Peki. Şimdi, 1980 yılının Nisan ayına kadar PKK örgütü olarak Rusların Afganistan’ı işgal etmesini tasvip etmiyor, aynı zamanda da sert tepki gösteriyorduk. Çünkü bize göre, hiçbir ülke zoraki olarak işgal edilmemeliydi. Ancak ‘Kızıl Hafta’ dolayısıyla Bağlar semtindeki örgüt evinde yaptığımız bir toplantıda, Bölge sorumlusu Hamit Baldemir, örgütün Rusya’nın Afganistan’ı işgali ile ilgili görüşünün değiştiğini ve müdahalenin devrim açısından olumlu bulduklarını açıkladı. Bu, örgütün ezilen, toprakları işgal edildiğini savunduğu ülkelere karşı ortaya koyduğu ilkelere de aykırı olduğu için ben ve Cemal Aval adlı arkadaş buna şiddetle karşı çıktık. Dolayısıyla örgüt içersinde bizler ‘devrim karşıtı’ insanlar olarak ilan edildik.

Bunun üzerine ayağa kalkan örgütün önce kadrolarından Kemal Pir mahkeme heyetine dönerek, “Hıdır arkadaş, bulanık suda balık avlamaya çalışıyor” dedi.

Duruşma Hakimi- Peki nedir bu konudaki görüşleriniz?

Kemal Pir- PKK’nin Afgan olayı ile ilgili tek görüşü vardı ve destekliyordu. Ama eleştirdiğimiz noktalar da vardı. Devrimin hıraç edilemeyeceğine inanıyorduk. Devrim İhraç edilemeyeceği gibi ithal de edilemezdi. Bunan inanıyoruz. Yani halklar kendi öz güçleriyle devrimleri gerçekleştirebilmelidir.

Duruşma Hakimi- Sizce devrim Rusya’nın tekelinde mi?

Kemal Pir- Elbetteki devrim Rusya’nın tekelinde değildir. Devrimin Rusya’nın tekelinde olduğu görüşünü tasvip etmiyorum, savunmuyorum. 3 milyon Afganlı insanın aç ve açıkta bırakılmasını da tasvip etmiyorum. Ancak bu işgalle belki 3 milyon Afganlı insan aç ve açıkta kalabilir, fakat bölgede 100 milyonlarca insan yaşamaktadır. Bu eylemin, bu insanların yararına olduğuna inandığımız için azınlığın hayatı, çoğunluğa feda edilebilir. PKK, Afganistan’da emperyalizme karşı halkların devrimci çıkarları açısından Sovyet işgalini onaylamıştır. Hıdır Akbalık’ın iddia ettiği gibi PKK bu konuda farklı bir görüş belirtmedi. Belirlemiş olduğu görüşünde de bir sapma olmadı. Bu konuda PKK’nın Merkez Komitesinin yayınladığı 8-10 sayfalık bir broşür de vardır.

* * *

‘SİZİ ŞİKAYET ETMESEYDİM ÖLDÜRÜLECEKTİM’

Tarih, 23 Haziran 1982

Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede PKK’nın Viranşehir grubuna mensup sanıkların yargılandığı duruşmada ayağa kalkan Mahmut Güvenç adlı sanık, mahkeme heyetine ‘çok önemli açıklamalarda bulunacağım. Lütfen izin verin’ diye seslendi.

Duruşma Hâkimi; Neyi açıklayacaksın?

Mahmut Güvenç; Hayatım söz konusudur efendim. Lütfen izin verin.

Duruşma Hâkimi: Anlatacaklarını kısa tut. Heyeti fazla meşgul etme

Mahmut Güvenç; Tamam efendim. Şimdi Cezaevinde son günlerde işkencelere maruz kalıyorum. Savcılıkta verdiğim ifadelerimin aynısını mahkemede de tekrar etmem için yoğun işkence görüyorum. Çünkü savcılıkta özgür irademle ifade vermedim. Savcılığa ölümle tehdit edildikten sonra çıkarıldım. Ve bana söylenenlerin doğrultusunda ifade verdim. Şu anda bile başımda bulunan gardiyan onbaşı elindeki çolpa bacaklarımı dürterek; ‘konuş, konuş. Cezaevinde biz de seninle konuşacağız’ diyerek beni tehdit ediyor. Daha fala konuşursam bu kez huzurunuzda sırtıma çop indirebilir.

Sanık sözlerini tamamlamadan gardiyan jandarma er, elindeki copla omzuna bir darbe indirdi. Jandarma gardiyanın ikinci çop darbesini elleriyle savuran Hamit Güvenç mahkeme heyetine, “Bunu da zabıtlara geçirin” diyerek bağırdı.

Bunun üzerine elindeki copla ayakta duran gardiyan onbaşı asker, mahkeme heyeti tarafından duruşma salonu dışına atıldı.

Salondan atılan jandarma gardiyan onbaşıya ‘disiplin cezası’ verilmesi için cezaevi idaresine yazı yazılmasını tutanaklara geçiren Duruşma Hâkimi sonrada sanığa dönerek:

- Devam edin, dedi.

Mahmut Güvenç; Bir önceki celsede bir takım yalan beyanlarda bulunacaktım. Ama söz hakkı alamadığım için konuşamadım.

Duruşma Hâkimi: Neyi konuşacaktın. Nasıl bir yalan beyan?

Mahmut Güvenç; Her duruşmadan sonra götürüldüğümüz cezaevinde görevli ast teğemen, mahkeme heyetinizi Sıkıyönetim Komutanlığına şikayet etmem için bana baskı yaparak, işkence uyguluyordu. Beni sürekli öldürmekle tehdit ediyordu; Tüberkülozdan iç kanama geçirerek öldüğüme ilişkin rapor düzenleyebileceklerini söyledi. Dün de bana kalem-kağıt getirerek ‘bu mahkeme heyetinin mutlaka değişmesi lazım’ diyerek Komutanlığa şikayet dilekçesini yazdırdı. İki gün önce de Bekir Akat ve Süleyman Çelik adındaki arkadaşlara saatlerce işkence yapıldı. Bu iki arkadaşın işkence gördükleri hücreden ‘su..su’ diye bağırdıklarını duydum. Sanırım işkenceden sonra kendilerini susuz bırakmışlardı. Bişar Aktaş adlı arkadaş da bugünkü duruşmaya getirilmedi. Kendisi şu anda hücrededir. Bu arkadaş da zorla itirafçılığa zorlanmaktadır. Ben ölümü göze alarak bu açıklamayı yapıyorum. Mahkeme, cezaevi görevlisi asteğmenin deyimi ile göstermelidir. Bizim can güvenliğimizi cezaevinde sağlayabilecek güçte değildir. Cezaevi yönetimini protesto ediyorum. Bir sonraki duruşmayı görmeden ölebilirim. Bu nedenle cezaevindeki uygulamaları protesto etmek için bu saatten itibaren açlık grevini başlatıyorum.

* * *

MEZAR TAŞIMA ‘HALKINA KARŞI BORÇLU ÖLDÜ’ YAZILSIN

Tarih, 14 Temmuz 1982.

Mehmet Hayrı Durmuş’un tek isteği mahkemede yazılı ve detaylı bir siyasi savunma yaparak Kürt halkının haklı davasını tarihe mal etmektir. Ancak, böyle bir savunma yapması sürekli engellendi. Savunmasına yönelik engellemelerin önlenmesi için her duruşmada konuyu gündeme getirmesine karşın, itirazları dikkate alınmadı.

Takvim yaprakları 14 Temmuz 1982 gününü gösterirken Mehmet Hayrı Durmuş, Örgütün Ana Davasında yer alan Hilvan-Siverek grubu sanıklarının Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesinde devam eden duruşmalarında ‘siyasi savunmasının engellendiğini’ bir kez daha bildirerek, bugünden itibaren ‘Ölüm Orucu’na girdiğini açıkladı.

M. Hayrı Durmuş, mahkemede açıkladığı kararı ile; 1982 yılı 21 Mart’ında Mazlum Doğan’ın ‘işkence ve itiraf politikasını protasto etmek’ maksadiyle intiharıyla başlayan, 17 Mayıs 1982 günü ‘dörtler’ olarak bilinen Ferhat Kurtay, Necmi Öner, Eşref Anyık ve Mehmet Zengin’in bedenlerini ateşe verdikleri ‘yakma eylemi’ ile devam eden ‘Diyarbakır Cezaevi Direnişi’ni zirveye taşıyan ‘14 Temmuz Ölüm Orucu’nu da başlatmış oldu

M.Hayrı Durmuş, yargılanan bazı sanıklarla ilgili mahkemeye ulaşan raporlar duruşma başkanı Emrullah Kaya tarafından okunurken, ‘önemli açıklamalarda bulunacağım’ diyerek söz istedi. Mahkeme başkanı, ‘sanık ifadeleri, raporlar ve şahsınla ilgili suçlamalara cevap verebilirsin’ demesi üzerine Hayrı Durmuş, ‘Çok önemlidir’ diye ısrar etti.

Yargıç konuşmasına ‘meseleyi ana hatlarıyla anlatması’ koşulu ile izin verdi.

Konuşmasına, “Biz burada, her şeyden önce siyasi bir davadan yargılanıyoruz” diyerek başlayan M.Hayrı Durmuş, buna karşın yasaların sanıklara tanıdığı savunma hakkının fiilen ellerinden alınmış olduğunu yineledi:

-Ben geçen duruşmadan önce sayın mahkeme heyetinize sunulmak üzere hazırladığım savunmamı cezaevi yetkililerine teslim ettim. Ama onlar ‘sen saçma-sapan şeyler yazmışsın’ diyerek savunmamı size sunmadılar. Hiçbir zaman da sunmayacaklardır. Bundan eminim.

Bize cezaevinde insanlık onuruna yakışmayacak düzeyde baskı yapılmaktadır. Amaç ise; pişmanlık duyduğumuzu kabul ettirmek, bizleri itirafçı duruma getirmektir. Duruşmalarda ideolojik bir konuşma yaptığımızda, ya da inandığımız ilkeleri savunduğumuzda, gönderildiğimiz cezaevinde söz konusu baskılar daha artmaktadır.

Bu nedenle bazı arkadaşların kendi özgür iradesiyle beyanda bulunduklarına inanmıyorum. Baskı ve emir altında yazılı beyanda bulunmak zorunda kalmışlardır. Çünkü bana da psikolojik baskı altında bir ifade hazırlatılmak istendi. Ben mahkemenize ulaştırılmayan savunmamı hazırlarken, arkadaşlarıma beni mazgal deliklerinden gözetirerek; “Bakın Hayrı Durmuş sizi yakıyor. Mahkemeye sunulmak üzere, hakkınızda ifade yazıyor,” diyerek psikolojik baskı yapmışlar. Bunun somut delili de, cezaevi sorumlusunun bana, ‘Bak Hayrı senin sayende Yıldırım Merkit’i kazandık’ sözleridir.

1981’in başındanberi gittikçe ağırlaşan cezaevi koşulları ve baskılar karşısında bazı arkadaşlarım hayatlarını feda ettiler. Bu arkadaşlarımızdan biri de Mazlum Doğan arkadaşdır. Arkadaşlarımıza yönelik hücrelerde yürütülen işkenceler kesintisiz sürmektedir.

Bizim siyasi savunma yapma hakkımız elimizden alınmıştır. Bu nedenle ben de kendimi feda etmeye karar verdim. Bugünden itibaren ölüm orucuna başlıyorum.

Ben, PKK hareketinin kuruluşunda ilk merkez komitesi üyeleri arasında yer aldım. Harekete katıldığım günden şimdiye kadar da harekete tam anlamıyla yararlı olamadığımı biliyorum. Bunun için de kendimi suçlu hissediyorum. Öncü kadrosu içinde yer alan birisi olarak cezaevinde de üzerime düşen sorumluluğu yeterince yerine getiremedim.

Kürdistan bağımsızlık mücadelesi elbette başarıya ulaşacaktır. Ben şiddet faktörüne daima inanmışımdır. Bu nedenle de Kürdistan bağımsızlık mücadelesi de silahlı mücadeleye dönüştürülmedikçe başarıya ulaşacağına inanmıyorum. Ulusal kurtuluş hareketlerinin günümüz koşullarında silahlı mücadeleye başvurulmadan başarıya ulaşması mümkün değildir.

Mahkeme Başkanı Hakim Albay Emrullah Kaya, M.Hayrı Durmuş’un kesin bir kararlık duygusu içersinde olduğunu anlayınca, “Ölüm orucu kararından vazgeç. Mahkeme heyeti olarak savunma sorununuzu ve cezaevi koşullarınızı ilgili yerlere yazılar yazarak halledeceğiz. Savunma hakkınız vardır, savunma yapabilirsiniz” dedi.

Mahkeme Başkanının sözlerine karşılık, Mehmet Hayrı Durmuş diğer duruşmalarda olduğu gibi yine kararlı bir duruş sergileyerek “Artık söyleyeceğiniz hiç bir şey umrumda değil,” dedi.

Sonrada, salondaki tüm arkadaşlarının duyacağı yüksek bir ses tonu ile;

-Bu sorun salt Hayrı Durmuş’un sorunu değildir. En az 100 arkadaşım da aynı sorunları yaşamaktadır. Yani savunma hakkından fiilen yoksun bırakılmışlardır. Biz bu konuda mahkemenin iyi niyetine inanıyoruz. Ama mahkeme heyetiniz bu sorunu çözemez. Ben herhangi bir şart ve koşul öne sürmüyorum. İşkence altında yaşamın hiçbir anlamı kalmadı. Bu baskıları protesto etmek için bu andan itibaren ölüm orucuna başlıyorum. Ölümümle direnişi yükselteceksem halkım ve partim için bahtiyar olacağım. Kayıtsız, koşulsuz ölüme yatıyorum. Bir sonraki duruşmada olmayabilirim, Bu yüzden arkadaşlarıma vasiyetimdir; mezar taşıma, ‘Halkına karşı borçlu öldü’ diye yazılsın. Kararımda samimiyim. Bu benim son eylemim olacak. Kürdistan’ın bağımsızlığı için yola çıkanlar bu direnişi esas alacaklardır. Kürdistan ancak böyle özgürleşir. Dünya, bölge ve ülkenin durumu bu yolu zorunlu kılıyor,” dedi.

Mehmet Hayrı Durmuş’tan sonra söz alan, örgütün tutuklu en genç mensubu olan Ali Çiçek; “PKK bize teslimiyeti değil direnişi öğretti. Ben de ölüm orucuna başlıyorum. Bu eylemde öleceğim için, partim ve halkım adına yaptığım bazı eylemleri açıklamak istiyorum,” dedi; başka arkadaşlarının üzerine atılan tüm eylemleri bir bir kabul ettiğini açıkladı.

Arkasından Kemal Pir oturduğu yerden söz hakkı almadan ayağa kalktı. Duruşma salonunda görevli gardiyan askerlerin müdahalesine rağmen; “Ben de ölüm orucuna başlıyorum. Hayrı ve Ali Çiçek’e katılıyorum. Ekleyeceklerim var; bu böyle olmamalıydı. İlk ölen biz olmalıydık. Geç kaldık” diye bağırды.

. Bunun üzerine Mahkeme heyeti başkanı Kemal Pir’e seslenerek:

-Yaşamayı sevmiyor musun Kemal?

Duruşma başkanının bu sözlerine karşılık Kemal Pir, salonda tüm arkadaşlarının duyabileceği bir sesle;

-“Hayır, ben yaşamayı uğrunda ölecek kadar seviyorum” diye karşılık verdi.

Kemal Pir'in ardından aralarında Mustafa Karasu'nun da bulunduğu bazı sanıklar peş peşe ayağa kalkarak başlatılan ölüm orucu eylemine destek verdiklerini yüksek sesle bağırdılar. Duruşma salonu bir anda karışmıştı. Salondan 'Kahrolsun' sesleri yükseliyordu. Görevli gardiyan jandarmalarla tutuklular arasında itiş-kakışmalar başladı. Mahkeme heyetinin gözleri önünde salonda gardiyan jandarmaların müdahalelerine rağmen protestolar devam ediyordu. Mahkeme heyeti şaşkındı; panik içinde birbirlerine bakıp 'Neler oluyor' derken, görevli gardiyan jandarmalar duruşma salonunu gösteri alanına çeviren tutuklulara saldırarak, 'susun bağırmayın, kalkmayın' diye bağırarak peş peşe cop indiriyordu.

Güçlkle bastırılan gösterilerin ardından aralarında Mehmet Hayri Durmuş, Kemal Pir ve Ali Çiçek'in de bulunduğu direnişçi tutuklu sanıklar elleri kelepçelenerek duruşma salonundan çıkarılarak askeri araçlarla cezaevine götürüldü.

14 Temmuz 1982 günü yapılan bu duruşmadan sonra Diyarbakır Cezaevinde başlatılan ölüm oruçlarındaki direnişte; Kemal Pir 7 Eylül, Mehmet Hayri Durmuş 12 Eylül, Akif Yılmaz 15 Eylül ve Ali Çiçek ise 17 Eylül 1982 tarihinde yaşamlarını yitirdi.

Cezaevindeki ölüm orucunda peşpeşe ölümlerin yaşanması kısa sürede 'şok etkisi' yarattı. Ölümlerin artabileceğinden endişe duyulmuş olacakki, Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği duruşmalarda sanıkların siyasi yazılı savunmaları önüne konulan engellerin kaldırılacağını açıklamak zorunda kaldı. Bir süre sonra da yasağın kaldırılmasına ilişkin karar uygulamaya konuldu.

Ancak tek bir şartla;

-“Yazılı savunmalarda Diyarbakır Cezaevi koşullarından kesinlikle söz edilmeyecek. Cezaevindeki uygulamalar teşhir edilmeyecek. Bu kuralı ihlal edenlerin yazılı savunmaları cezaevi yönetimince elkonularak ilgili mahkemelere kesinlikle gönderilmeyecek.”

PKK davasında tutuklu yargılanan sanıkların yazılı savunmalarının önüne konulan engelin kaldırılmasını sağlayan Diyarbakır Cezaevindeki 14 Temmuz 'Ölüm Orucu' direnişinin öncüsü Mehmet Hayri Durmuş, Kemal Pir, Akif Yılmaz (Piro) ve örgütün en genç mensubu Ali Çiçek ne yazıkki yazılı siyasi savunmalarını yapamadı.

Ama, 21 Mart 1982 günü Diyarbakır Cezaevinde 'işkence ve itirafçılığa yönlendirme politikasını protesto için' kendini asarak intihar eden Mazlum Doğan'ın söylediği gibi örgütün öncü kadroları sorguda verdikleri ifadeleriyle “Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesini Mahkeme tutanaklarından tarihe mal etmeyi” başardılar.

Buna rağmen M. Hayri Durmuş ölümüne giderken bile 'yapamadığı' siyasi savunmanın önemini yeniden hatılatı; hastaneye götürülürken sedye üzerinde arkadaşlarına gülerek seslendi:

-“Sakın unutmayın. Siyasi savunma hakkınızı layıkıyla değerlendirin ve mutlaka tarihe not düşün.”

* * *

63 İDAM KARARI ÇIKTI

Tarih, 24 Mayıs 1983.

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu bölgesinde 'Marksist-leninst temele dayalı bağımsız bir Kürt devleti kurmak' maksadiyle 12 Eylül 1980'den önce silahlı eylem geliştirdikleri iddiasıyla PKK'nın Ana Davasında yargılanan 591 sanık hakkında askeri mahkemece verilen karar, 24 Mayıs 1983 günü açıklandı. Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemede 13 Nisan 1981 tarihinde başlayan dava sonucu verilen kararlar, salonun yetersiz oluşu nedeniyle gruplar halinde heyet huzuruna çıkarılan sanıkların yüzlerine okundu. Sabah saat 08.00'de başlayan kararın okunması saat 17.30'da tamamlandı.

PKK'nın Diyarbakır, Mardin, Siirt ve Urfa grubu olarak kabul edilen ana davada yargılanan 591 sanıktan 63'ü TCK'nun 125. maddesi uyarınca idam cezasına çarptırıldı. İdam cezası verilen sanıklar arasında mahkemeye sunduğu 9 sayfalık samimi itiraflarla PKK'nın ilk itirafçısı durumuna düşen Hıdır Akbalık'da bulunuyordu.

Mahkeme heyeti, Cemal Arat, Hıdır Akbalık, Hamit Baldemir, Celal Baymış, Selahattin Şimşek, Mustafa Karasu, Mehmet Tanboğa, Mehmet Takır, Abdulsamet Pektaş, Mehmet Can Yüce, Şükrü Gülmüş, Mehmet Emin Keskin, Rıza Altun, Kemal Aktaş, Muzaffer Ayata, Abuzer Dehşet, Celalettin Delibaş, İrfan Güler, Süleyman Günyeli, Ali Kılıç, Ramazan Ödemiz, Salih Oğaç, Bedrettin Kavak, Zülfikar Tak, Halit Ocult, Ali Yaverkaya, Fevzi Yetkin, Abbas Yokuş, Mehmet Salih Çiftkuş,

İzzet Baykal, Yılmaz Uzun, Alaattin Aktaş, Mehmet Emin Gökdemir, Cuma Kuyukan ve Hamit Kankılıç'ı idam cezasına çarptırdı.

Mahkeme heyeti ayrıca idam cezası verilen sanıklardan Selahattin Efe, Resul Yaşar, Eyyup Acar, Harun Bıçak, Abdulkadir Atım, Mehmet Çat, Osman Gültekçe, Ömer Nuri Kaya, Hasan Hüseyin Karakuş, Ahmet Kılıç, Abdurrahman Şevgat, Emin Yavuz, Hamza Yavaş, Fettah Yiğit, Ahmet Kosalıoğlu, Fuak Aktan, İlhami Adıyaman, Mehmet Girgin ve Abdullah Kanat'ın cezalarını 'hafifletici nedenlerden ötürü' müebbet hapis cezasına çevirdi. Mehmet Demir, Ali Serçe, Ömer Kandal, Ahmet Nitelik, Ağa Bay, Şükrü Çiçek, Ali Yener, Ömer Oğuz ve Bedri Karaoğlu adlı 9 sanığın idam cezası da, suçun işlendiği tarihlerdeki yaşları dikkate alınarak 24 yıl ağır hapis cezasına indirildi. 350 sanık 3 ila 36 yıl arasında değişen hapis cezaları alırken, 178 sanık beraat etti.

Berat eden 178 sanık arasında, aynı grupta 'PKK'ye yardım ve yataklık yapmak, maddi destek sağlamak ve silah temin etmek' suçlamalarıyla uzun süre tutuklu yargılanan dönemin CHP milletvekilleri Celal Paydaş ve Ahmet Türk ile eski Urfa Belediye Başkanı ve dönemin Adalet Parti (AP) milletvekili eski Devlet Bakanı Mustafa Kılıç da bulunuyordu.

* * *

İNSANLIĞIN ÖLDÜĞÜ CEZAEVİ

Diyarbakır Cezaevi 12 Eylül 1980 Askeri darbesi ile birlikte adını yaşıyan korkunç işkencelerle duyurdu. Bu görünümüyle Diyarbakır Askeri Cezaevi, dünyanın en kötü 10 cezaevi arasında 7. sırada yer aldı. Genel Kurmay Başkanlığınca 2 Nisan 1984 tarihinde yapılan açıklamaya göre, 12 Eylül 1980/Mart 1984 tarihleri arasında cezaevindek kamu görevlileri tarafından uygulanan ağır ve sistematik işkenceler nedeniyle çoğunluğu PKK'lı sanık toplam 53 tutuklu Diyarbakır Askeri cezaevinde yaşamını yitirdi.

'O dönem cezaevinde kalan tutukluların anlatımlarına göre; falaka, köpek saldırtma, ayaktan ters ve düz askı, vücudun gerilmesi, jop sokma, tecavüz, elektrik verme, lağım suyuna sokma, lağım ve pislik yedirme, ayakta bekletme, marş ezberletme ve söyletme, toplu dayak, Kürtçe konuşma yasağı, işkenceyle Türkçe öğretme gibi insan onurunu yok etmeye yönelik, akıl almaz ve insanın insana yapamayacağı türden sayısız işkence yöntemleri uygulanmıştır.' (****)

Mazlum Doğan, daha sonra yayınlanan cezaevindeki anılarında, o günkü koşulları şöyle anlatıyordu:

"Akıl almaz işkenceler ediyorlar. Bugüne kadar beş yüz civarında arkadaş hücrelere konuldu, Bu sayı sürekli artıyor. Sürekli falakaya yatırma, meydan dayağı çekme, elektrik verme cop sokma, soğuk olan hücrelere su akıtma, aç susuz bırakma, sürekli uyutmama, bayan arkadaşlara fiili tecavüz etme ve bunu diğer arkadaşlara göstermeye çalışma gibi maddi, manevi işkencelerle CIA'nın geliştirdiği işkenceleri uygulamaktadırlar." (*****)

Bu tür insanlık dışı uygulamalar sonucunda; Cemal Zengin (21 Mart 1981), Tahir Şahin (21 Mart 1981), Ahmet Taner (16 Mayıs 1981), Süleyman Aşkın (1982), Selahattin Kunduz (17 Haziran 1981), Selahattin Kurutur (1982), Halil Çınar (1982), Kenan Kılıç (1982), Sofi Abdurrahman (1982), Mahmut Güneri (1982), Abdurrahman Algan (1982), Halit Atalay (1983), İbrahim Ulağ (3 Kasım 1983), Bedii Tan (17 Mayıs 1982), Necmettin Büyükkaya (24 Ocak 1984), M. Ali Eraslan (9 Haziran 1982), İsmet Karak (Eylül 1983), Abdurrahman Çeçen (16 Mayıs 1981), Ramazan Yayan (13 Ocak 1983), Medet Özbadem (7 Mayıs 1983), Ali Sarıbal (13 Kasım 1981), Cemal Kılıç (23 Şubat 1982), Seyfettin Sak (21 Kasım 1982), Mehmet Emin Akpınar (25 Ocak 1983), Aziz Özbay (23 Ağustos 1982), Kenan Çiftçi (21 Nisan 1982), Önder Demirok (22 Şubat 1982), İbrahim Halil Baturalp (27 Nisan 1983), Hüseyin Yüce (18 Ocak 1984), İbiş Ural (27 Aralık 1981), Aziz Büyükkertaş (22 Aralık 1982) ve Mehmet Kalkan adlı tutuklular yaşamlarını yitirdi.

Yaratılan vahşet ortamını protesto etmek için Ferhat Kurtay, Necmi Öner, Mahmut Zengin, Eşref Anyık 17 Mayıs 1982 tarihinde bedenlerini ateşe vererek kendilerini yaktı. İdarenin işkence ve itiraf politikasına direnen PKK'nın öncü kadrolarından Mazlum Doğan (21 Mart 1982), ve Yılmaz Demir (Ocak 1984), Remzi Aytürk (Şubat 1984) ve Suphi Çevirici adlı tutuklular ise intihar etti.

(****). Diyarbakır Cezaevi Gerçekleri Araştırma ve Adalet Komisyonu, 18.05.2007 tarihli raporu.

(*****). Mazlum Doğan, Toplu Yazılar S: 124)

Siyasi savunmalarının önüne konulan engellerin kaldırılmamasını protesto eden Kemal Pir (7 Eylül 1982), M. Hayri Durmuş (12 Eylül 1982), Akif Yılmaz (15 Eylül 1982) ve Ali Çiçek (17 Eylül 1982) girdikleri ölüm orucu sonucunda yaşamlarını yitirdi. Cemal Arat (2 Mart 1984) ve Orhan Keskin (5 Mart 1984) ise ölüm orucu sırasında 'idarenin baskı ve işkenceyi sürdürmesi' nedeniyle, Ali Ere ise, ölüm orucunu bıraktıktan sonra konulduğu hücrede 10 Nisan 1981 tarihinde öldü. İsmail Kıran adlı sanık ise 31 Ocak 1983 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünde uygulanan işkence sonucu yaşamını yitirdi.

* * *

PKK ANA DAVASINDA KİM KİMDİR?

Mazlum Doğan: 1955 yılında Elazığ'ın Karakoçan ilçesinde doğdu. Ankara Hacettepe Üniversitesi Ekonomi Bölümünde okurken 1974 yılında Abdullah Öcalan'la birlikte 'Ankara Demokratik Yurtsever Yüksek Öğrenim Derneği' etrafında yürütülen çalışmalara katıldı. 27 Kasım 1978'de PKK'nın Diyarbakır'ın Lice ilçesi Fis köyünde yapılan 1. Kongrede Merkez Komite üyeliğine seçildi. 1979 yılında Gaziantep Temsilciliğine, sonra da Diyarbakır Bölge Komitesinde görevlendirildi. Diyarbakır ve Batman'da propaganda çalışmalarını yürütürken 30.09.1979 tarihinde yakalandı. Tutuklu bulunduğu Diyarbakır Cezaevinde, idarenin uyguladığı 'işkence ve itiraf politikasını' protesto etmek amacıyla 21 Mart 1982 tarihinde intihar etti.

Kemal Pir: 1952 yılında Gümüşhane'nin Torul İlçesine bağlı Güzeloluk köyünde doğdu. Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümünde öğrenci iken 1974 yılında PKK'nın öncü kadrosu olan öğrenci hareketi oluşumunda yer aldı. 1978 yılında Cezaevinde tutuklu bulunması nedeniyle PKK'nın kuruluş kongresine katılamadı. Örgütün etkin öncü kadrolarından biri olarak yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Mahkemesinde 'Siyasi savunma haklarının engellendiği' gerekçesiyle 14 Temmuz 1982 tarihinde Diyarbakır Cezaevinde başlattığı ölüm orucunda önce görme yeteneğini, ardından da 54. gününde 7 Eylül 1982 tarihinde yaşamını yitirdi.

Mehmet Hayri Durmuş: 1955 yılında Bingöl'de doğdu. Ankara Hacettepe Tıp Fakültesi 3. sınıfında okurken, 1974 yılında Ankara Demokratik Yurtsever Yüksek Öğrenim Derneği çatısı altında yürütülen çalışmalara katıldı. PKK'nın 1978 yılında yapılan birinci kongresinde Merkez Komite üyeliğine seçilerek İşçi-Köylü Örgütlenme sorumluluğuna getirildi. Sonraki dönemlerde Diyarbakır Bölge Komitesinde yer alarak aktif görevlerde bulundu. 29.11.1979 tarihinde yakalandı. Yargılandığı Diyarbakır 2 Nolu Sıkıyönetim Askeri mahkemesinde, siyasi savunma haklarının engellendiği gerekçesiyle 14 Temmuz 1982 tarihinde Diyarbakır Cezaevinde başlattığı ölüm orucunun 59. gününde 12 Eylül 1982 tarihinde yaşamını yitirdi.

Akif Yılmaz: 1956 yılında Kars'ın Ardahan ilçesine bağlı Beşiktaş köyünde doğdu. Eğitim Fakültesi 2. sınıfta okurken örgüte katıldı. Örgüt içersinde 'Piro' kod adıyla tanındı. Örgütün Diyarbakır Bölge komitesi üyesi iken 30.4.1980 tarihinde yakalandı. Tutuklu bulunduğu Diyarbakır Cezaevinde 14 Temmuz'da başlatılan Ölüm orucuna katıldı ve 62. gününde 15 Eylül 1982 tarihinde yaşamını yitirdi.

Ali Çiçek: 1961 yılında Urfa'nın Hilvan ilçesine bağlı Kabahaydar köyünde yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Geçim sıkıntısı nedeniyle göç ettikleri Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı Karaömerli köyünde örgütün bir sempatizina olarak probaganoa çalışmalarına katıldı. Geinç yaşta olmasına rağmen aktif faaliyetlerde bulundu. Gerek poliste, gerek sorgulamasında 'ser veren, sır vermeyen' olarak tanındı. Yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesinde, M. Hayri Durmuş'un 'Siyasi savunma hakları' engellendiği gerekçesiyle başlattığı ölüm orucuna "PKK bize teslimiyeti değil, direnmeyi öğretti" diye bağırarak katıldığını ilan eden ikinci kişi oldu. Diyarbakır cezaevinde başlattığı ölüm orucunun 64. gününde 17 Eylül 1982 tarihinde yaşamını bitirdi,

Ferhat Kurtay: 1949 yılında Mardin'in Kızıltepe ilçesinde doğdu. Türkiye Elektrik Kurumu Mardin İl müdürlüğünde elektrik mühendisi olarak görev yaparken örgüt içinde probaganda çalışmalarına katıldı. Örgütün Mardin Komitesi üyesi olarak görev yaparken 29.11.1979 tarihinde

yakalandı. Tutuklu bulunduğu Diyarbakır Cezaevinde idarenin yarattığı ‘Vahşet’ ortamını proteste etmek maksadıyla 17 Mayıs 1982 günü bedenini ateşe vererek yaşamına son verdi.

Necmi Öner: 1963 yılında Mardin’in Savur ilçesine bağlı Bağkaya köyünde doğdu. Kızıltepe Lisesinde okurken PKK’ye sempatizan olarak katıldı. Lise mezuniyetinden sonra propaganda çalışmalarını yürütürken 28.3.1980 tarihinde yakalandı. Tutuklu bulunduğu Diyarbakır Cezaevinde ‘İdarenin baskılarını’ protesto etmek maksadıyla 17 Mayıs 1982 günü bedenini ateşe vererek yaşamına son verdi.

Eşref Anyık: 1960 yılında Urfa’nın Viranşehir ilçesinde doğdu. Viranşehir Sıtma Savaş Memurluğunda çalışırken PKK’ye sempati duyarak katıldı. Probaganda çalışmaları sırasında 15.4.1980 tarihinde yakalandı. Örgüte yardım ve yataklık suçlamasıyla tutuklu bulunduğu Diyarbakır Cezaevinde Ferhat Kurtay, Nemci Öner ve Mahmut Zengin adlı tutuklu arkadaşlarıyla birlikte ‘cezaevinde yaşanan vahşeti’ protesto etmek maksadıyla bedenini ateşe vererek yaşamına son verdi.

Mustafa Karasu: 1950 yılında Sivas’ın Gürün İlçesi Karabayır köyünde doğdu. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi İdare Bölümü 3. sınıfında okurken, Abdullah Öcalan ve arkadaşlarının 1974 yılında yürüttüğü oranizasyona katıldı. Başlangıçta öğrenci hareketi olarak başlayan PKK’nın kuruluşu için sürdürülen tüm çalışmalarda üst düzey yönetici olarak görev aldı. Diyarbakır Bölge komitesinde görev yaparken 3. 9.1979 tarihinde yakalandı. Yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede 24 Mayıs 1983 tarihinde İdam cezasıyla cezalandırıldı. Halen Kandil’de KCK Yürütme Konseyi üyesi olarak görev yapıyor.

Şahin Dönmez: 1954 yılında Tunceli’de doğdu. Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü 2. sınıfında okurken, 1974 yılında Abdullah Öcalan ve arkadaşlarıyla birlikte öğrenci hareketinde yer aldı. Hareketin 1978 yılında partiye dönüşmesi için Diyarbakır’ın Lice ilçesine bağlı Fis köyünde yapılan 1. Kongreye katılarak Merkez Komite üyesi olarak örgütlenme sorumluluğuna getirildi. 15.5.1979 yılında yakalandı. Polisteki sorgusunda itirafçılığı kabul ederek PKK’nın ilk itirafçısı oldu. Diyarbakır cezaevi yönetimi ile yaptığı işbirliği sonucu tutuklu bulunan örgütün Elazığ grubundaki sanıkların büyük bölümünün çözülmesine yol açtı. Yargılandığı Sıkıyönetim 2 Nolu askeri mahkemede idam cezası aldı. Cezaevinden çıktıktan sonra İstanbul Küçük Çekmece’de çalıştığı Nalburiye dükkanında 3 Nisan 1990 tarihinde uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.

Rıza Altun: 1956 yılında Kayseri’nin Sarız ilçesine bağlı Küçüksöbeçimen köyünde doğdu. İlkokul mezunu. Ailesiyle birlikte köyde çiftçilik yaparken örgütle ilişki kurdu. Daha sonra Gaziantep ve Urfa’ya gelerek örgütün yürüttüğü probganda çalışmalarına katıldı. Kısa sürede örgüt içinde ‘Şirket’ ve ‘Kıvrıçık’ kod adıyla tanındı. 24.2.1980 tarihinde yakalandı. Yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede 24 Mayıs 1983 tarihinde İdam cezasıyla cezalandırıldı. Cezaevinden çıktıktan sonra, yurt dışına çıkarak Örgütün Yurt dışı mali işler sorumluluğuna getirildi.

Muzaffer Ayata: 1956 yılında Urfa’nın Siverek ilçesi Tezharap köyünde doğdu. Hacettepe Üniversitesi Biyoloji bölümü 3. sınıfında okurken örgütle ilişki kurdu. Örgütün çeşitli kademelerinde yöneticilik yaptı. Son olarak örgütün Siverek Askeri komite sorumluluğunu yürütürken 18.3.1980 tarihinde yakalandı. Yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu askeri mahkemede 24 Mayıs 1983 tarihinde idama makum edildi. Halen yurt dışında Kürt siyasetçisi olarak yaşamını sürdürüyor.

Yıldırım Merkit: 1956 yılında Tunceli’de doğdu. Ankara Eğitim Fakültesinde okurken, örgütle tanıştı. Bir dönem PKK’nın Merkez komite üyeliği yaptı. 30.9.1979 tarihinde yakalandı. Elazığ grubunda yargılanırken itirafçılığı kabul etti. Uzun yıllar yattığı Diyarbakır cezaevinden çıktıktan sonra 1994 yılında Romanya’da uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.

Hıdır Akbalık: 1954 yılında Tunceli’nin Hozat ilçesine bağlı Türktaner köyünde doğdu. Ortakokul 3. sınıftan ayrılarak ailesiyle birlikte Diyarbakır’a yerleşti. Günlük işlerde çalışırken, PKK ile tanıştı. Kısa süre sonra örgütün Diyarbakır bölge askeri sorumluluğuna getirildi. Örgüt içinde ‘gözlüklü’ kod adı ile tanındı. 1.5.1980 tarihinde Diyarbakır’da yakalandı. Yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemeye 7 Haziran 1982 tarihinde mahkemeye sunduğu 9 sayfalık

itirafnamesi ile PKK'nın Şahin Dönmez'den sonra ikinci itirafçısı oldu. 24 Mayıs 1983 tarihinde idam cezasına mahkum edildi.

Hamit Baldemir: 1959 Urfa'nın Hilvan ilçesinde doğdu. Lise 2. sınıfta iken öğrenimini terk etti. Sempatizan olarak katıldığı PKK örgütünde, Hilvan Komitesi üyeliğinden sonra Diyarbakır Bölge sorumluluğuna getirildi. 1.5.1980 tarihinde yakalandı. Adam öldürme, yaralama suçlamalarıyla yargılandığı Diyarbakır Sıkıyönetim 2 Nolu askeri mahkemede, 24 Mayıs 1983 tarihinde idam cezasına mahkum edildi.

M. Selim Çürükkaya: 1954 yılında Bingöl'de doğdu. PKK'nın Bingöl, Elazığ, Diyarbakır Bölgelerinde geliştirdiği bir takım eylemlere katılmakla suçlandı. Örgüt içersinde 'Tilki Selim' olarak tanındı. Yargılandığı Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemede 24 Mayıs 1983 tarihindeki karar duruşmasında önce 10 yıl, sonra da siyasi savunma yaptığı için toplam 28 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Selahattin Efe: 1960 yılında Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde doğdu. Diyarbakır Endüstri Meslek Lisesi mezunu. Lise yıllarında örgütle ilişki kurdu. Diyarbakır bölge sorumluluğuyla suçlandı. 24 Mayıs 1983 tarihinde Askeri mahkemede önce idam cezasına çarptırıldı. Sonra hafifletici nedenlerle ötürü müebbet hapis cezasıyla cezalandırıldı.

EKLER:

ARKA KAPAK

Kuruluşundan günümüze dek hep toparlanma izlenimini veren ve karmaşık dönemden uzanıp gelen kadrosuyla PKK, süreç içersinde Türkiye'nin önünü hep tıkamaya çalıştı. 1970'lerde kazandıkları beceriler ve Filistin-Suriye-Yunanistan deneyimlerini de bünyesine katarak sağlam bir yapıyla ortaya çıktı; tabanını çok daha belirginleştirdi. Yurt dışı bağlantılarını sağlam temeller üzerine oturttu. Söylemini yerel olgulardan çok uluslar arası olgularla doldurdu. En önemlisi de; desteğini Türkiye devletinin ulaşamayacağı yerlerden elde etmeye başlaması ve uluslar arası bir yapıya geçmiş olmasıdır; sorunun kaynaklarını dışarıya taşıyarak yapılanmasıdır. Bugün geline aşamada ise; 'Kürt Sorunu'nun bir sonucu olarak ortaya çıkan PKK'nın, giderek sorunun ayrılmaz bir parçası haline dönüşmüş olmasıdır. Bu bağlamda, PKK'nın öncü kadrolarından Kemal Pir, Mehmet Hayri Durmuş ve Mazlum Doğan'ın 'yapamadıkları savunmaları' kadar önemli olan 'sorguları'ndaki söylemleri, 'Kürt Sorunu'nu 12 Eylül darbesiyle kurulan Sıkıyönetim Mahkemelerindeki tutanaklarla tarihe mal ederken, örgütün dün ve bugün konusunda da önemli ipuçlarını veriyor.

